

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
w Szczecinie

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Szczecinie
za rok 2016**

– Szczecin 2017 –

Spis treści

WSTĘP	3
1. ZADANIA I ICH REALIZACJA.....	4
1.1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	5
1.1.1. Świadczenia pieniężne	10
1.1.2. Świadczenia niepieniężne.....	16
1.1.3. Pozostałe zadania	25
1.2. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	54
1.2.1. Wsparcie rodziny.....	54
1.2.2. Piecza zastępcza	57
1.3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.....	71
1.4. Obsługa zadań	77
1.5. Zatrudnienie	83
2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW	89
2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	89
2.2. „Szkoła dla Rodziców”	95
2.1. Program korekcyjno-edukacyjny z osobami stosującymi przemoc	97
2.4. Senior „Wigor”.....	100
2.5. „Senior Klub”	103
2.6. Warsztaty terapeutyczne	104
2.7. Drugie Porozumienie Programowe dla Szczecina	105
2.8. Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021... ..	106
2.10. „Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji świątecznych”..	108
2.11. „Głusi w przestrzeni publicznej”	109
2.12. „Przycisk życia”	110
2.13. „Aktywna integracja w Szczecinie”	111
2.14. Kreator bezpieczeństwa	114
3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY	115
4. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH.....	116
5. WYKAZ TABEL	120
6. WYKAZ RYSUNKÓW	122

WSTĘP

Działając na podstawie art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowano dokument przedstawiający działania realizowane w 2016 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

W niniejszym raporcie dane dla priorytetowych obszarów działalności MOPR przedstawiono na tle ogólnej liczby ludności miasta oraz w odniesieniu do danych za 2015 rok. Takie zestawienie daje możliwość dokonania szybkiej analizy ilościowej i jakościowej oraz rzetelnej oceny zachodzących zjawisk wśród osób korzystających z różnych form pomocy. Raport zawiera także informacje o działaniach realizowanych na podstawie innych niż ustawa o pomocy społecznej, regulacjach prawnych a także zdiagnozowane potrzeby w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

Dostrzegalnym jest fakt, iż realizacja finansowa wybranych świadczeń z pomocy społecznej w 2016 roku uległa zmniejszeniu w stosunku do roku poprzedniego. Zjawisko to wskazuje na racjonalną ocenę przez pracowników socjalnych MOPR sytuacji finansowej, zdrowotnej, socjalnej i bytowej klientów oraz właściwą interpretację przepisów obowiązującego w tym zakresie prawa a ponadto obrazuje zmniejszający się zakres ubóstwa.

Przyczyn spadku klientów korzystających z pomocy finansowej MOPR należy upatrywać w następujących działaniach **ośrodka** :

1. dobrze prowadzonej i konsekwentnej pracy socjalnej pracowników MOPR,
2. rosnącej liczbie podpisywanych kontraktów socjalnych,
3. kontynuowania zadań aktywizujących realizowanych przez asystentów rodziny,
4. realizacji przez MOPR programów finansowanych ze środków UE aktywizujących osoby bezrobotne i niezaradne życiowo do podjęcia zatrudnienia.

Na kondycję szczecińskich rodzin korzystających z pomocy społecznej i na skalę korzystających istotny wpływ w 2016 r. miały także zmiany w zakresie możliwości korzystania z urlopu wychowawczego oraz możliwość uzyskania świadczenia rodzicielskiego przez osoby niepracujące. Wymierną pomocą materialną dla rodzin z dziećmi oraz rodzin zastępczych od kwietnia 2016 r. stał się program 500 + realizowany ze środków z budżetu państwa.

Reasumując należy stwierdzić, że prowadzenie ustawicznej i konsekwentnej pracy z klientami MOPR, stawianie im wymagań dostosowanych do ich indywidualnych możliwości, warunkowanie rodzaju i wysokości wsparcia stopniem zaangażowania klientów, i wykorzystywania zmieniających się uregulowań prawnych w zakresie polityki społecznej przynosi oczekiwane rezultaty.

Wykonanie powyższych zadań było możliwe dzięki zatrudnionej specjalistycznej kadrze, osób doświadczonych, zaangażowanych i oddanych swojej pracy. Podkreślić jednak należy, że zasoby kadrowe w stosunku do wielkości i różnorodności zadań są małe, a wynagrodzenie wciąż zbyt niskie. Taka sytuacja powoduje trudności w utrzymaniu wysokospecjalistycznej kadry, dużą fluktuację kadr oraz problemy związane z pozyskaniem nowych pracowników posiadających zgodne z prawem kwalifikacje i uprawnienia.

1. ZADANIA I ICH REALIZACJA

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizuje zadania gminy jak i zadania powiatu, wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w szczególności należy:

- 1) zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) udzielanie wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych;
- 3) organizowanie i udzielanie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym;
- 4) świadczenie usług w zakresie pracy socjalnej, asystentury rodziny i poradnictwa specjalistycznego;
- 5) inicjowanie i wspieranie działań umożliwiających integrację środowiska lokalnego w zakresie pomocy społecznej;
- 6) tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie pomocy rodzinie w tym:
 - a) wsparcia dla rodzin biologicznych;
 - b) wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej;
 - c) wsparcia osób usamodzielnianych;
- 7) tworzenie warunków umożliwiających działania aktywizujące osoby bezrobotne, bezdomne, usamodzielniane celem uzyskania przez nie niezależności i samodzielności finansowej oraz zabezpieczenia życiowych potrzeb ich rodzin;
- 8) tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- 9) prowadzenie działań mających na celu podnoszenie standardów świadczonych przez Ośrodek usług, w szczególności umożliwiających pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

1.1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, organizują ją organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie na zasadach partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz z osobami fizycznymi i prawnymi.

Polega w szczególności na:

- 1) pracy socjalnej;
- 2) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- 3) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 4) realizacji zadań wynikających z rozszerzonych potrzeb społecznych;
- 5) prowadzeniu i rozwoju infrastruktury socjalnej;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy, w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dzieli zadania na:

1. Zadania gminy:

- a) zadania zlecone – na realizację i obsługę tych zadań środki finansowe zapewnia budżet państwa:
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
 - realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
 - wypłacanie wynagrodzenie za sprawowanie opieki
- b) zadania własne:
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych – na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych – na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe częściowo zapewnia budżet państwa;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych – realizacja i obsługa tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
 - dożywianie – realizacja tego zadania częściowo jest pokrywana z budżetu państwa, a częściowo z budżetu gminy;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
 - prowadzenie i zapewnienie miejsc z mieszkaniach chronionych;

- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- kierowanie do domów pomocy społecznej;
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne - na realizację tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa
- praca socjalna.

2. Zadania powiatu:

a) zadania zlecone:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą - na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa;

b) zadania własne:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze - na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe pochodzą z budżety powiatu;
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej na terenie powiatu.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zadania gminy realizują:

- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Prawobrzeże;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Śródmieście;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Zachód;
- Dział Pomocy Osobom Bezdomnym;
- Dział Instytucji Pomocy Społecznej

przy współpracy z innymi Działami, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi.

Z kolei zadania powiatu realizują:

- Dział Pieczy Zastępczej;
- Dział Interwencji Kryzysowej;
- Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym,

przy współpracy z innymi Działami, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt stały;
 - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

- zezwolenia na pobyt czasowy w związku z uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
 - cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc udzielana jest w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc z wyjątkiem pracy socjalnej i sprawieniem pogrzebu udzielana jest na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2016 r. przeprowadzili **35 747** rodzinnych wywiadów środowiskowych, wydali **62 758** decyzji administracyjnych.

Ponadto przeprowadzono między innymi **431** wywiady środowiskowe dla Szczecińskiego Centrum Świadczeń, udzielono **136 519** porad telefonicznych, przeprowadzono **61 910** korespondencji z podmiotami zewnętrznymi dotyczącymi spraw klientów, wydano **5 795** skierowań między innymi do schronisk dla bezdomnych, do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodków Uzależnień, Powiatowego Urzędu Pracy, Centrum Integracji Społecznej, organizacji pozarządowych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2015 r. liczba mieszkańców Szczecina wyniosła **405 657** osób. Biorąc pod uwagę liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy, wsparcia i różnego rodzaju działań (21 709), to 5,35% mieszkańców Szczecina jest objętych pomocą MOPR.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, którym udzielono pomocy w 2015 i w 2016 r. z podziałem na występujące problemy.

Tabela Nr 1 Liczba rodzin i osób występujących w tych rodzinach korzystających w 2015 r. i 2016 r. z pomocy MOPR w Szczecinie z podziałem na występujące problemy oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		ROK 2015				ROK 2016			
		LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina
1		2	3	4	5	6	7	8	9
OGÓLEM¹		11 343	170 273²	22 297	407 180²	11 218	170 273²	21 709	405 657²
UBÓSTWO		5 874	3,45%	10 008	2,46%	5 418	3,18%	8 909	2,20%
SIEROCTWO		14	0,01%	19	0,00%	7	0,00%	12	0,00%
BEZDOMNOŚĆ		1 029	0,60%	1 206	0,30%	965	0,57%	1 120	0,28%
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA		409	0,24%	1 635	0,40%	377	0,22%	1 510	0,37%
w tym	wielodzietność	146	0,09%	801	133	133	0,08%	739	0,18%
BEZROBOCIE		4 602	2,70%	8 899	2,19%	3 962	2,33%	7 391	1,82%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		3 308	1,94%	4 650	1,14%	3 175	1,86%	4 351	1,07%
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA		3 202	1,88%	4 379	1,08%	3 389	1,99%	4 522	1,11%
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO - ogółem		1 048	0,62%	3 032	0,74%	906	0,53%	2 533	0,62%
w tym	rodziny niepełne	660	0,39%	1 926	564	564	0,33%	1 590	0,39%
	rodziny wielodzietne	125	0,07%	698	101	101	0,06%	559	0,14%
PRZEMOC W RODZINIE		42	0,02%	111	0,03%	40	0,02%	96	0,02%
NIEBIESKIE KARTY – grupy robocze		1 107	0,65%	2 637	0,65%	1 430	0,84%	3 944	0,97%
INTERWENCJA KRYZYSOWA		x	x	2 301	0,59%	x	x	1 716	0,42%
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI		3	0,00%	5	0,00%	2	0,00%	6	0,00%
ALKOHOLIZM		263	0,15%	334	0,08%	250	0,15%	305	0,08%
NARKOMANIA		43	0,03%	61	0,01%	44	0,03%	55	0,01%
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO		277	0,16%	333	0,08%	234	0,14%	279	0,07%
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ		5	0,00%	12	0,00%	5	0,00%	10	0,00%
ZDARZENIE LOSOWE		94	0,06%	177	0,04%	80	0,05%	128	0,03%
SYTUACJA KRYZYSOWA		82	0,05%	147	0,04%	82	0,05%	155	0,04%
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA		0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Od wielu lat również w 2016 r. najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy MOPR w Szczecinie było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

¹ Wiersze od 2 do 21 nie sumują się

² Źródło www.gus.pl

Należy zaznaczyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, bezrobocia nieznacznie spadła w 2016 r. w stosunku do roku 2015. Rośnie natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu **długotrwałej lub ciężkiej choroby** oraz liczba rodzin objętych **wsparciem grup roboczych**.

Strukturę rodzin objętych pomocą na podstawie decyzji administracyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2 Struktura rodzin i osób korzystających w 2015 r. i w 2016 r. z pomocy na podstawie wydanych decyzji administracyjnych MOPR w Szczecinie oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina

WYSZCZEGÓLNIENIE		ROK 2015				ROK 2016				
		LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	
RODZINY OGÓLEM³	1	10 236	170 237⁴	17 359	407 180⁴	9 788	170 237⁴	16 049	405 657⁴	
JEDNOOSOBOWE GOSPODARSTWA DOMOWE	2	6 844	4,02%	6 844	1,68%	6 731	3,95%	6 731	1,66%	
RODZINY Z DZIEĆMI ogółem	3	2 282	1,34%	8 212	2,02%	1 961	1,15%	6 945	1,71%	
o liczbie dzieci	1	4	1 006	0,59%	2 645	0,65%	897	0,53%	2 328	0,57%
	2	5	763	0,45%	2 809	0,69%	636	0,37%	2 335	0,58%
	3	6	331	0,19%	1 580	0,39%	269	0,16%	1 265	0,31%
	4	7	112	0,07%	646	0,16%	104	0,06%	605	0,15%
	5	8	45	0,03%	312	0,08%	36	0,02%	248	0,06%
	6	9	16	0,01%	134	0,03%	12	0,01%	99	0,02%
	7 i więcej	10	9	0,01%	86	0,02%	7	0,00%	65	0,02%
RODZINY NIEPEŁNE	11	1 202	0,71%	3 755	0,92%	1 014	0,60%	3 097	0,76%	
o liczbie dzieci	1	12	562	0,33%	1 269	0,31%	494	0,29%	1 100	0,27%
	2	13	407	0,24%	1 358	0,33%	324	0,19%	1 063	0,26%
	3	14	160	0,09%	699	0,17%	135	0,08%	581	0,14%
	4 i więcej	15	73	0,04%	429	0,11%	61	0,04%	353	0,09%
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW	16	2 317	1,36%	3 226	0,79%	2 383	1,40%	3 200	0,79%	
o liczbie osób	1	17	1 702	1,00%	1 702	0,42%	1 808	1,06%	1 808	0,45%
	2	18	438	0,26%	876	0,22%	431	0,25%	862	0,21%
	3	19	104	0,06%	312	0,08%	84	0,05%	252	0,06%
	4 i więcej	20	73	0,04%	336	0,08%	60	0,04%	278	0,07%

³ Wiersze od 2 do 20 nie sumują się

⁴ Źródło: www.gus.pl

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ

1.1.1. Świadczenia pieniężne

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód netto nie przekracza:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł, zwane „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 514 zł na osobę, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów korzystania z pomocy, określonego w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

A. Zasiłek stały

Świadczenie to jest skierowane bezpośrednio do osoby, na którą jest wystawiona decyzja administracyjna.

Przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeśli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 604 zł.

Minimalna kwota zasiłku stałego wynosi 30 zł.

Tabela Nr 3 Liczba osób, którym w 2015 r. i w 2016 r. przyznano pomoc w formie zasiłku stałego, liczba świadczeń, kwota świadczeń

ZASIŁEK STAŁY		ROK 2015			ROK 2016			
		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	
0		1	2	3	4	5	6	
OGÓLEM⁵		1	2 578	25 615	11 925 955	2 563	26 103	13 596 977
w tym przyznane dla osoby	samotnie gospodarującej	2	2 319	23 286	11 190 344	2 323	23 769	12 838 928
	pozostającej w rodzinie	3	306	2 329	735 611	275	2 334	758 049

⁵ W kolumnie 1 i 4 wiersze 2 i 3 nie sumują się

Średnio jeden zasiłek stały w 2016 r. wyniósł:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **540,15 zł**;
- dla osoby w rodzinie **324,79 zł**.

Średnio jedna osoba w ciągu roku miała przyznany zasiłek stały na więcej niż 10 miesięcy.

B. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 524 zł miesięcznie;
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Minimalna kwota zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Przyznaną pomoc w formie zasiłku okresowego, z podziałem na liczbę świadczeń, kwotę, liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 4 Liczba osób, którym w 2015 r. i w 2016 r. przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego, liczba świadczeń i kwota świadczeń

ZASIŁEK OKRESOWY		ROK 2015			ROK 2016			
		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł.	
0		1	2	3	4	5	6	
OGÓŁEM⁶		1	5 042	31 672	8 559 640	4 416	27 070	7 798 376
w tym z powodu	bezrobocia	2	3 514	20 515	6 228 053	2 804	15 612	5 131 537
	długotrwałej choroby	3	604	2 366	574 945	682	2 758	767 164
	niepełnosprawności	4	821	5 037	597 659	746	4 556	578 413
	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	5	1	1	318	0	0	0
	inne	6	1 050	3 753	1 158 665	1 137	4 144	1 321 262

⁶ Kolumna 1 i 5 wiersze od 2 do 6 nie sumują się

Średnia wysokość przyznanego decyzją administracyjną zasiłku okresowego w 2016 r. wyniosła **288,08 zł**, jedna osoba w ciągu roku średnio miała przyznany zasiłek okresowy na **6,13** miesięcy.

Najczęściej zasiłek okresowy był przyznawany z powodu bezrobocia.

C. Zasiłek celowy

Zasiłek ten przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie w części lub w całości kosztów zakupu żywności, odzieży i obuwia, opału, leków i leczenia, kosztów utrzymania mieszkania, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, wydatków na świadczenia zdrowotne.

Tabela Nr 5 Przyznana pomoc w formie zasiłku celowego w 2015 r. i w 2016 r., liczba świadczeń, kwota świadczeń oraz średnia wysokość jednego świadczenia

PRYZNANA POMOC W FORMIE ZASIŁKU CELOWEGO	ROK 2015			ROK 2016			
	liczba świadczeń	kwota udzielonej pomocy w zł	średnia wysokość jednego świadczenia w zł	liczba świadczeń	kwota udzielonej pomocy w zł	średnia wysokość jednego świadczenia w zł	
zasiłek celowy ogółem (bez zasiłków celowych przyznanych w ramach realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania)	36 629	5 557 372	151,72	29 465	5 385 047	182,76	
w tym:	żywność	202	29 480	145,94	113	13 779	121,94
	odzież i obuwie	1 919	185 515	96,67	1 692	156 138	92,28
	opał	4 532	635 605	140,25	2 334	835 381	357,92
	opłaty związane z utrzymaniem mieszkania	3 173	455 790	143,65	3 354	472 805	140,97
	dofinansowanie do zakupu leków	7 526	702 868	93,39	7 583	760 641	100,31
	inne (między innymi: koszty remontu mieszkania, koszty utrzymania dziecka w żłobku lub przedszkolu, zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego)	11 247	1 928 466	171,46	11 339	1 712 928	151,07
	specjalny zasiłek celowy	8 015	1 563 266	195,04	6 362	1 357 531	213,38
	zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	15	24 000	1 600,00	42	75 844	1 805,81

Na podstawie porozumienia Nr 2/2016 zawartego w dniu 4 stycznia 2016 r. w Szczecinie pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a Zachodniopomorską Okręgową Izbą Aptekarską osobom najbardziej potrzebującym przyznano pomoc w postaci **dofinansowania do zakupu leków**.

Podstawą do nieodpłatnego otrzymania leków była wycena recepty przez jedną z 84 określonych w porozumieniu aptek.

D. Usamodzielnienia

Osobom pełnoletnim opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę oraz młodzieżowe ośrodki wychowawcze, udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, w formie:

- a) pieniężnej na usamodzielnienie;
- b) pieniężnej na kontynuowanie nauki;
- c) pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- d) pomocy w uzyskaniu zatrudnienia;
- e) rzeczowej na zagospodarowanie;
- f) pracy socjalnej.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zadanie to jest wykonywane przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej.

Łączny koszt udzielonej pomocy na życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przyznanej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w 2016 r. wyniósł **101 366 zł**.

Rodzaje pomocy udzielonej w 2015 r. i w 2016 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, mającej na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 6 Liczba osób usamodzielnionych, liczba i kwota świadczeń wypłaconych w 2015 r. i w 2016 r.

wyszczególnienie		ROK 2015			ROK 2016		
		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej
		1	2	3	4	5	6
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE	1	-	5	2	-	7	2
liczba osób	2	-	12	3	-	15	2
liczba świadczeń	3	-	96	3	-	147	2
kwota świadczeń	4	-	48 065	15 048	-	75 263	7 385
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ	5	-	2	-	1	1	1
liczba osób	6	-	3	-	1	2	1
liczba świadczeń	7	-	12	-	1	7	1
kwota świadczeń	8	-	5 997	-	5 166	3 616	5 166
DOMY DLA MATEK Z MAŁYMI DZIEĆMI I KOBIET W CIAŻY	9	-	-	-	-	-	-
liczba osób	10	-	-	-	-	-	-
liczba świadczeń	11	-	-	-	-	-	-
kwota świadczeń	12	-	-	-	-	-	-
SCHRONISKA DLA NIELETNICH	13	-	-	-	-	-	-
liczba osób	14	-	-	-	-	-	-
liczba świadczeń	15	-	-	-	-	-	-
kwota świadczeń	16	-	-	-	-	-	-
ZAKŁADY POPRAWCZE	17	-	1	1	-	2	-
liczba osób	18	-	1	1	-	2	-
liczba świadczeń	19	-	7	1	-	10	-
kwota świadczeń	20	-	3 526	4 941	-	4 770	-

E. Wypłacenie wynagrodzenia przyznanego przez sąd, należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki

Wypłacanie świadczenia w formie wynagrodzenia za sprawowanie opieki odbywa się na podstawie postanowienia sądu. Nie wymaga przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wystawienia decyzji administracyjnej. Wysokość świadczenia ustalona jest również przez sąd.

W 2016 r. wypłacono:

- wynagrodzenie za sprawowanie opieki :

- 19 opiekunom, sprawującym opiekę nad 65 osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi;
- na kwotę – 286 770,55 zł,
- wynagrodzenie z tytułu sprawowania kurateli:
 - 4 kuratorom, sprawującym kuratelę nad 21 osobami częściowo ubezwłasnowolnionymi;
 - na kwotę 107 924,94 zł.

Koszty wynagrodzenia dla **opiekunów** pokrywane są z budżetu państwa.

Od sierpnia 2015 r. wynagrodzenie dla osób sprawujących **kuratelę** finansowane jest z budżetu gminy.

F. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

Cudzoziemcom udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu ich integracji. Pomoc udzielana jest na wniosek cudzoziemca na podstawie indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie, a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy.

Pomoc nie może być przyznana na okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Świadczenie jest w pełni finansowane z budżetu państwa.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oraz formy udzielonej w 2016 r..

Tabela Nr 7 Pomoc cudzoziemcom ze statutem uchodźcy i z ochroną uzupełniającą, w 2016 r.

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
Pomoc dla cudzoziemców ze statutem uchodźcy		1	x	10 779	1	1
w tym:	świadczenia pieniężne na utrzymanie	1	11	10 779	1	1
	wydatki związane z nauką języka polskiego	0	0	0	0	0
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą		0	X	0	0	0
w tym:	świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0	0	0	0
	wydatki związane z nauką języka polskiego	0	0	0	0	0

- jednej osobie z zaburzeniami psychicznymi przyznano **319,36** godzin usług w ciągu roku;
- średni koszt przyznanej jednej godziny usług wyniósł **32,62 zł**.

A.2. Usługi opiekuńcze

Świadczenie przyznaje się osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zalecaną przez lekarza, pielęgnację, zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr LIV/1016/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz Uchwała Nr XI/241/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 8 września 2015 r. zmieniająca uchwałę Rady Miasta Szczecin w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W ramach usług opiekuńczych świadczone były również specjalistyczne usługi opiekuńcze, dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

W 2016 r. firmą wyłonioną w drodze przetargu do świadczenia usług opiekuńczych była firma POMOC OPIEKA PIELEGNACJA V.R. BOŻYK – SPÓŁKA CYWILNA.

Tabela Nr 9 Liczba osób korzystających w 2015 r. i w 2016 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie⁷

wyszczególnienie		ROK 2015			ROK 2016		
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem	osoby samotne	w rodzinie	ogółem
kobiety	0-18	-	-	-	-	-	-
	19-60	71	21	92	69	21	90
	61-80	329	71	400	347	59	406
	81 i powyżej	547	63	610	592	74	666
	ogółem	947	155	1 102	1 008	154	1 162
mężczyźni	0-18	-	-	-	-	1	1
	19-60	102	15	117	89	16	105
	61-80	150	30	180	173	47	220
	81 i powyżej	69	32	101	75	42	117
	ogółem	321	77	398	337	106	443
ŁĄCZNIE		1 268	232	1 500	1 345	260	1 605

Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych wśród kobiet stanowią osoby samotne, w wieku powyżej 80 roku życia. Natomiast wśród mężczyzn najliczniejszą grupę stanowią osoby samotne w wieku między 61 a 80 rokiem życia.

⁷ W tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Tabela Nr 10 Liczba osób korzystających w 2015 r. i w 2016 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie

wyszczególnienie		ROK 2015			ROK 2016		
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem	osoby samotne	w rodzinie	ogółem
kobiety	0-18	-	-	-	-	-	-
	19-60	10	6	16	7	3	10
	61-80	32	7	39	37	9	46
	81 i powyżej	31	12	43	45	7	52
	ogółem	73	25	98	89	19	108
mężczyźni	0-18	-	-	-	-	-	-
	19-60	17	4	21	10	4	14
	61-80	15	2	17	20	2	22
	81 i powyżej	5	1	6	4	2	6
	ogółem	37	7	44	34	8	42
ŁĄCZNIE		110	32	142	123	27	150

Tabela Nr 11 Koszty przyznanej w 2015 r. i w 2016 r. pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, średni koszt jednej godziny oraz średnia roczna i miesięczna ilość przyznanych godzin jednej osobie

Usługi opiekuńcze	ROK 2015		ROK 2016	
	Ogółem	w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Ogółem	w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze
Liczba osób, którym decyzjami przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych	1 500	142	1 605	150
Liczba świadczeń	617 290	29 527	651 334	44 351
Kwota przyznanej pomocy	6 415 477 zł	478 189,00 zł	8 544 836	893 959
Średnio jednej osobie w ciągu roku przyznano	411,53 godzin	207,94 godzin	405,82 godzin	295,67 godzin
Średnio jednej osobie miesięcznie przyznano	34,29 godzin	17,33 godzin	33,82 godzin	24,61 godzin
Średni koszt przyznanej jednej godziny wyniósł	10,39 zł	16,19 zł	13,12 zł	20,16 zł

B. Sprawienie pogrzebu

Art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jako jedno z zadań gminy o charakterze obowiązkowym wyznacza sprawienie pogrzebu, który ma się odbyć w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawił pochówek na koszt gminy **98** osobom, na łączną kwotę **190 736 zł.**, w tym dla 22 osób bezdomnych, na kwotę 42 819 zł. Średni koszt jednego pochówku wyniósł **1 946,29 zł.**

MOPR w Szczecinie po uzyskaniu zgłoszenie (najczęściej od policji, prokuratury, hospicjum, zakładów opiekuńczo-wychowawczych, szpitali, jak również osób prywatnych) o konieczności pochówku, w pierwszej kolejności ustala czy zmarły posiadał rodzinę, która mogłaby go pochować w ramach zasiłku pogrzebowego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jeżeli zmarła osoba nie miała rodziny podejmowano czynności pochowania zmarłego na koszty gminy.

Zadanie to od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. realizowane było na podstawie Umowy Nr 43/2016 zawartej w dniu 25.02.2016 r. pomiędzy Gminą Miasto Szczecin - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie a Michałem Sokołowskim prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Michał Sokołowski z siedzibą przy ul. Bohaterów Warszawy 29a oraz Mirosławem Góreckim prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Górecki z siedzibą przy ul. Bohaterów Warszawy 29a prowadzącymi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „Nowy Eden A. Sokołowska” Zakład Usług Pogrzebowych s.c. z siedzibą w Szczecinie przy ul. Bohaterów Warszawy 29a.

C. Oplacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Świadczenie to przysługuje:

- osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom bezdomnym wychodzącym z bezdomności, nie podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- dzieciom przebywającym w domach pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- dzieciom do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objętym indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej;
- osobom realizującym kontrakt socjalny, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Tabela Nr 12 Liczba osób, liczba świadczeń oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba świadczeniobiorców, za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych w zł
0		1	2	3
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	1	2 385	24 671	1 172 107
Osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	2	-	-	-
Osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej	3	63	275	14 949
Osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	4	3	16	780
OGÓŁEM	5	x	24 962	1 187 836

D. Mieszkania chronione

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej:

- przygotowującą pod okiem specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, zapewnia warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną;
- zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę, jako alternatywa dla domu pomocy społecznej.

Tabela Nr 13 Mieszkania chronione będące w zasobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2016 r.

mieszkania chronione	liczba mieszkań	liczba miejsc	liczba osób korzystających
skierowane do osób dotkniętych bezdomnością	4	23	38
dla osób w podeszłym wieku, które potrzebują odpowiedniego całodobowego wsparcia	5	28	38
dla osób znajdujących się w kryzysie	1	6	7
dla Polaków pochodzących z Ukrainy	3	9	9
Łącznie mieszkania chronione	13	66	92
mieszkania wspomagane	23	23	23
Ogółem	36	89	115

E. Praca socjalna

Praca socjalna, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jest to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Pomoc w formie pracy socjalnej udziela się niezależnie od sytuacji materialnej osoby lub rodziny. Nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2016 r. pomocy w formie pracy socjalnej udzielono **4 593** rodzinom składającym się

z **7 311** osób, z czego **489** rodzin liczących **862** osoby nie korzystało z innych form pomocy.

Pracownik socjalny świadczący osobie lub rodzinie pomoc w formie pracy socjalnej wyposażony został w narzędzie, jakim jest **kontrakt socjalny**.

Kontrakt socjalny jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Umowa ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W 2016 r. zawarto **582** kontrakty socjalne.

F. Świadczenie opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Osobom nieubezpieczonym w ramach przepisów o Narodowym Funduszu Zdrowia na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przyznaje się prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym przypadku z budżetu państwa.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna poprzedzona rodzinnym wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Zadanie to jest w całości finansowane przez budżet państwa, łącznie z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i kosztami wystawienia decyzji administracyjnej.

W 2016 r.:

- przeprowadzono **1 540** rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- wystawiono **1 881** decyzji administracyjnych, w tym 96 decyzji o umorzeniu postępowania;
- sporządzono **157** zawiadomień o przekazaniu sprawy według właściwości do innej gminy.

G. Dożywianie

G.1. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2016 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie był realizowany zgodnie z Uchwałą Nr XXXVII/1122/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 20 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania w szczecinie na lata 2014-2020, na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

W ramach programu osłonowego udzielana jest pomoc w formie:

- 1) **zasiłku celowego** na zakup artykułów żywnościowych lub posiłku, oraz dystrybucję bonów na zakup artykułów żywnościowych, przeznaczony jest przede wszystkim dla rodzin z dziećmi;
- 2) **posiłku**:
 - dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej;
 - dzieciom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
 - osobom dorosłym.

Pomoc w ramach programu osłonowego przyznaje się na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego, który jest podstawą do wystawienia decyzji administracyjnej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek Dyrektora placówki oświatowej pomoc w formie posiłku może być przyznana dziecku bez wniosku rodziców i bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego ustalającego jego sytuację rodzinną.

Środki finansowe na realizację tego pochodzą z budżetu państwa i ze środków własnych gminy.

Łączny koszt realizacji programu w 2016 r. wyniósł **5 882 443zł**, z czego **4 293 294 zł** to środki pochodzące z budżetu państwa, a **1 589 149 zł** to środki własne gminy.

Tabela Nr 14 Pomoc przyznana w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z podziałem na formy pomocy w roku 2015 i 2016.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”		2015 r.	2016 r.
Koszt programu ogółem w zł	ogółem	6 471 292	5 882 443
	Środki w budżetu państwa	3 532 811	4 293 294
	Środki własne gminy	2 938 481	1 589 149
w tym w formie:			
ZASIŁKU CELOWEGO			
Liczba osób		4 498	4 224
Liczba świadczeń		28 165	27 004
Średnia liczba świadczeń na jedną osobę		6,26 świadczeń	6,39 świadczeń
Kwota świadczeń w zł		3 367 332	3 183 989
Średni koszt jednego świadczenia		119,56 zł	117,91
POSIŁKU			
dla dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej			
Liczba osób		634	436
Liczba świadczeń		64 711	38243
Kwota świadczeń w zł		362 534	225 288
dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej			
Liczba osób		1 751	1 480
Liczba świadczeń		214 745	144 435
Kwota świadczeń w zł		1 178 197	850 587

dla uczniów szkół, którzy korzystali z posiłku na wniosek Dyrektora Szkoły, bez wywiadu środowiskowego		
Liczba osób	642	750
Liczba świadczeń	47 117	63 038
Kwota świadczeń w zł	199 397	270 424
dla pozostałych osób (dorośli)		
Liczba osób	1 219	1 110
Liczba świadczeń	247 545	223 290
Kwota świadczeń w zł	1 363 832	1 352 155

Od dnia 17 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. na podstawie Umowy Nr 82/2016 zawartej w dniu 31 października 2016 r. pomiędzy gminą Miasto Szczecin – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a Dariuszem Śpiewakiem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Dariusz Śpiewak Klub Studencki „SZAFKA” klientom wymagającym całodobowej opieki, mającym trudności i poruszaniu się, spełniającym kryteria określone w programie wieloletnim „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dowożono 7 razy w tygodniu do miejsca zamieszkania gorące posiłki. Posiłki składały się z zupy i drugiego dania.

Tabela Nr 15 Gorące posiłki dowożone klientom MOPR w Szczecinie do miejsca zamieszkania w 2016 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	Ilość dowiezionych posiłków	Koszty w zł
17.11.2016 r. – 30.11.2016 r.	20	480	7 680
01.12.2016 r. – 31.12.2016 r.	20	609	9 744
Ogółem	20	1 089	17 424

Średni koszt jednego dowożonego gorącego posiłku razem z transportem wyniósł 16 zł.

Na mocy Porozumienia Nr 1/2016 z dnia 4 stycznia 2016 r. zawartego pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie, a Domem Pomocy Społecznej Domem Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej z siedzibą przy ul. Romera 21-29 w Szczecinie, działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, mając na celu prawidłową realizację zadania polegającego na zagwarantowaniu gorącego posiłku osobom starszym, niepełnosprawnym, wymagającym szczególnej opieki, tak jak w latach ubiegłych realizowany był program „**Gorący posiłek dla seniora**”.

Zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom w wieku poprodukcyjnym lub osobom niepełnosprawnym przysługuje:

- a) nieodpłatnie – na zasadach określonych w Uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;
- b) odpłatnie w wysokości 5,50 zł za jeden posiłek.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmował się kierowaniem osób wymagających wsparcia w tym zakresie, wystawiając decyzje administracyjne albo

skierowania według wzorów określonych w porozumieniu, natomiast Dom Pomocy Społecznej przy ul. Romera 21-29 zajmował się wydawaniem posiłków. Miejscem wydawania posiłków był Dom Pomocy Społecznej przy ul. Romera 21-29 oraz Dział Wsparcia Domu Pomocy Społecznej przy ul. Potulickiej 40.

W 2016 r. z programu „Gorący posiłek dla seniora” skorzystało **12** osób.

G.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Od 2014 r. realizowany jest w Polsce Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Główny cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Uprawnienia do korzystania z pomocy żywnościowej mają osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W Szczecinie dystrybucją żywności zajmują się:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 18/2, 70-362 Szczecin;
- Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek” ul. Hryniewieckiego 9, 70-606 Szczecin;
- Kościół Ewangelicki Chrześcijan ul. Brodnicka 13, 71-044 Szczecin.

Natomiast pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydają skierowania na otrzymanie paczek żywnościowych.

W 2016 r. zakwalifikowano i wydano skierowania dla **1 501** osób.

1.1.3. Pozostałe zadania

A. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizacją tego zadania zajmuje się Dział Instytucji Pomocy Społecznej.

Pracownicy Działu Instytucji Pomocy Społecznej odpowiedzialni są za przeprowadzenie rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz przygotowanie dokumentacji, niezbędnej do umieszczenia osoby potrzebującej w domu pomocy społecznej lub w ośrodku wsparcia.

A.1. Domy pomocy społecznej

Na terenie Miasta Szczecin w 2016 r. funkcjonowały 3 domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.

Tabela Nr 16 Domy pomocy społecznej, liczba miejsc, liczba osób przebywających, liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps w 2015 r. i w 2016 r.

Dom Pomocy Społecznej	Typ domu pomocy społecznej	2015 r.			2016 r.		
		Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps na dzień 31 grudnia 2015 r.	Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps na dzień 31 grudnia 2015 r.
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. Gen. Boruty Spiechowicza ul. Krucza 17 70-747 Szczecin	dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych	241	308	143	241	296	92
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych	251	307	172	251	305	85
Dom Pomocy Społecznej ul. Broniewskiego 4/6 71-460 Szczecin	dla osób przewlekle psychicznie chorych	68	76	35	68	73	39
ogółem	dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych	492	691	315	492	674	177
	dla osób przewlekle psychicznie chorych	68		35			68

Odpłatność gminy w 2016 r. za pobyt mieszkańców w dps na terenie Szczecina wyniosła **12 205 054 zł.**

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie od maja 2015 r. kieruje mieszkańców Szczecina do Domu Pomocy Społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w Domu Pomocy Społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie przebywało **79** takich osób. Koszt gminy w ich utrzymanie w 2016 r. wyniósł – **2 532 225,78 zł.**

Ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc w dps funkcjonujących na terenie Szczecina, za zgodą, czasami na ich prośbę, część osób umieszczona była w domach pomocy poza Szczecinem.

Liczbę osób przebywających w 2016 r. w domach pomocy społecznej poza Gminą Miasto Szczecin oraz koszty utrzymania przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 17 Liczba mieszkańców Szczecina przebywających w domach pomocy społecznej poza Szczecinem oraz koszty ich utrzymania w 2015 r. i w 2016 r.

Rok	2015		2016 r.	
Miesiąc	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł
1	2	3	4	5
Styczeń	271	557 016,85	271	586 677,64
Luty	275	578 093,97	278	587 716,98
Marzec	275	579 815,43	280	625 381,27
Kwiecień	273	600 893,08	288	663 547,57
Maj	273	582 948,89	294	661 570,95
Czerwiec	273	587 703,25	296	699 221,61
Lipiec	273	580 725,64	297	674 347,11
Sierpień	272	563 570,62	298	673 231,58
Wrzesień	268	586 336,87	300	686 893,75
Październik	270	584 610,97	306	684 401,12
Listopad	277	602 915,41	303	671 445,51
Grudzień	278	586 401,75	302	675 534,87
Ogółem⁸	x	6 991 032,73	x	7 889 969,96

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej poza Szczecinem, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., wynosiła 83, z czego:

- do domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i osób somatycznie chorych – 40 osoby;
- do domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych – 39 osób;
- do domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – 3;
- do domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – 1.

Zarządzeniem Nr 59/12 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy

⁸ Liczba osób w kolumnie 2 i 4 nie sumuje się

Spółecznej (z późn. zmianami) powołano Zespół ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej. Natomiast procedury w sprawie postępowania reguluje Zarządzenia Nr 56/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 4 grudnia 2015 r. w sprawie procedur postępowania w sprawach dotyczących kierowania, umieszczania osób w domach pomocy społecznej

W roku 2016 odbyły się **66** posiedzenia Zespołu.

A.2. Ośrodki wsparcia

Na terenie Szczecina w 2016 r. funkcjonowało **9** ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym.

Wykaz ośrodków wsparcia liczbę miejsc, liczbę osób przebywających oraz liczbę osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 18 Ośrodki wsparcia, liczba miejsc, liczba osób przebywających i liczba osób oczekujących na umieszczenie w 2015 r. i w 2016 r.

Typ ośrodka wsparcia		2015 r.			2016 r.		
		Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia na dzień 31 grudnia 2014 r.	Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia na dzień 31 grudnia 2015 r.
dla osób z zaburzeniami psychicznymi							
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tartaczna 14 70-893 Szczecin	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 1 ul. Tartaczna 14	120	151	6	120	150	11
	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 2 ul. J. U. Niemcewicza 9/u5						
	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 3 ul. Pocztowa 31-33						
Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych pl. Jakuba Wujka 6 71-322 Szczecin		40	40	2	40	43	2
Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie ul. Rostocka 125 71-771 Szczecin		38	46	10	38	41	5
Środowiskowy Dom Samopomocy Prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo "Tęcza" Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 7a 70-392 Szczecin		18	18	0	18	24	0
pozostałe ośrodki wsparcia							
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	Dział Wsparcia Dziennego Nr 1 ul. Potulicka 20	70	72	0	70	91	0
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 2 ul. Łukasiewicza 6	45	60	2	45	64	2
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 3 ul. Piotra Ściegiennego 62	20	30	7	20	26	5
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 4 ul. Zygmunta Krasińskiego 45/U2	20	21	2	20	35	1
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. Gen. Boruty Spiechowicza ul. Krucza 17 70-747 Szczecin	Dział Wsparcia Dziennego	20	27	4	20	33	1

B. Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej

Do głównych zadań **Działu Interwencji Kryzysowej** należą:

- udzielanie wsparcia osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innych sytuacjach kryzysowych;
- organizowanie systemu wsparcia i samopomocy społecznej dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem;
- współpraca z instytucjami oraz organizacjami uczestniczącymi bezpośrednio w pomocy osobom dotkniętym kryzysem;
- zapewnienie doraźnego całodobowego schronienia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- organizowanie grup wsparcia;
- prowadzenie krótkoterminowej terapii w kryzysie;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją;
- udzielanie kompleksowych porad, m.in. w zakresie wykluczenia społecznego, zwłaszcza uzależnień, przemocy w rodzinie, handlu ludźmi i innych zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

W ramach Działu Interwencji Kryzysowej funkcjonuje:

Sekcja Interwencji Kryzysowej, która mieści się przy ul. Sikorskiego 3 w Szczecinie.

Do jej zadań należy:

- prowadzenie całodobowego punktu konsultacyjno – informacyjnego z telefonem interwencyjnym nr 192 89;
- prowadzenie hostelu dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- udzielanie pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy lub będącym w kryzysie;
- inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją;
- interwencja kryzysowa w traumatycznych sytuacjach.

Sekcja Terapii i Profilaktyki, która mieści się przy al. Papieża Jana Pawła II 42 w Szczecinie. Do jej zadań należy:

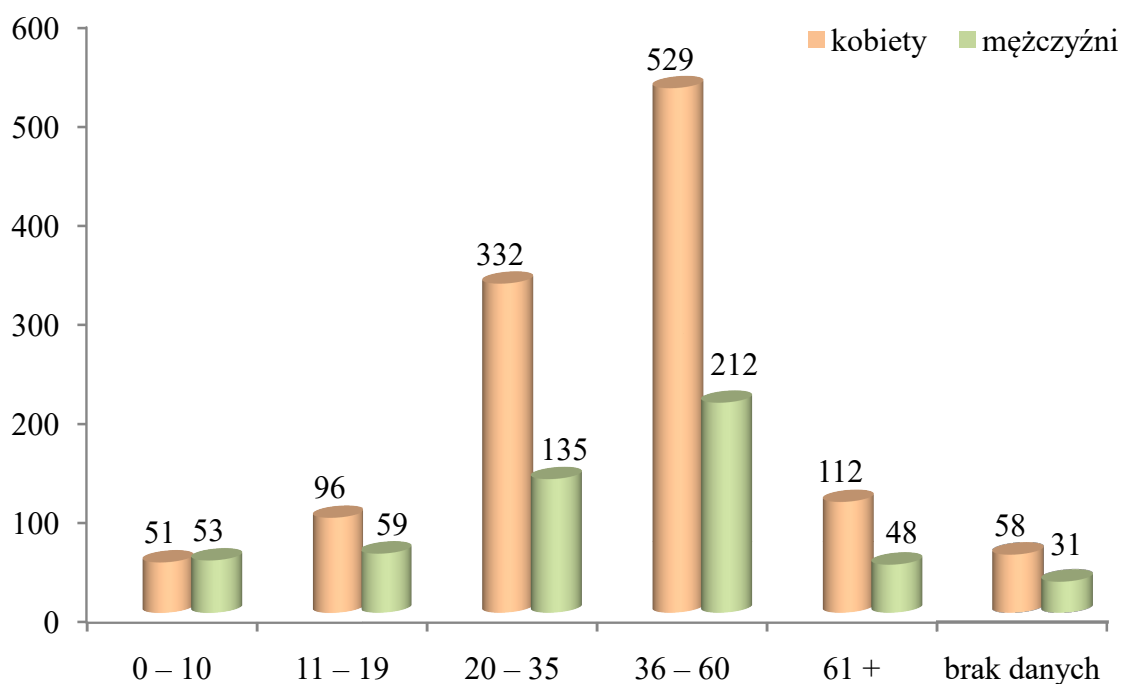
- prowadzenie terapii krótkoterminowej dla osób w kryzysie psychicznym i doznających przemocy;
- organizowanie i prowadzenie grup psychoedukacyjnych i wsparcia.

W 2016 roku w Sekcji Terapii i Profilaktyki i w Sekcji Interwencji Kryzysowej Działu Interwencji Kryzysowej przyjęto łącznie **1 716** klientów, w tym 1 178 kobiet i 538 mężczyzn.

Tabela Nr 19 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2015 r. i w 2016 r.

Lp.	Wiek	2015 r.			2016 r.		
		ogółem	w tym:		ogółem	w tym:	
			liczba kobiet	liczba mężczyzn		liczba kobiet	liczba mężczyzn
1.	0 – 10	71	39	32	104	51	53
2.	11 – 19	153	108	45	155	96	59
3.	20 – 35	606	406	200	467	332	135
4.	36 – 60	971	634	337	741	529	212
5.	61 +	264	169	95	160	112	48
6.	brak danych	236	149	87	89	58	31
RAZEM		2 301	1 505	796	1 716	1 178	538

Rysunek Nr 1 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2016 r.

Wśród kobiet największa liczba korzystających z pomocy Działu Interwencji Kryzysowej to kobiety w przedziale wiekowym między 36 a 60 rokiem życia (529 kobiety). Spośród mężczyzn najliczniejszą grupę stanowią także klienci w wieku od 36 do 60 lat (212 osób). Na nieco niższym poziomie kształtuje się liczba klientów korzystających z pomocy w wieku 20 – 35 w tym 332 kobiety i 135 mężczyzn. Brak danych – 89 osób.

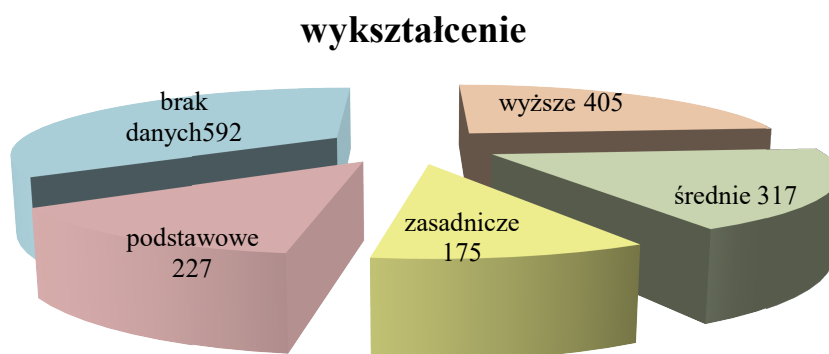
Specyfika Działu Interwencji Kryzysowej dopuszcza możliwość braku szczegółowych danych osób korzystających ze wsparcia. Klient ma prawo skorzystać z pomocy Działu Interwencji Kryzysowej anonimowo.

Wśród przyjętych klientów, wykształcenie wyższe posiadało 405 osób, średnie – 317, zasadnicze – 175, podstawowe – 227 osoby. Brak danych – 592 osób.

Tabela Nr 20 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.

Lp.	Wykształcenie	Liczba klientów
1.	wyższe	405
2.	średnie	317
3.	zasadnicze	175
4.	podstawowe	227
5.	brak danych	592
OGÓLEM		1 716

Rysunek Nr 2 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.

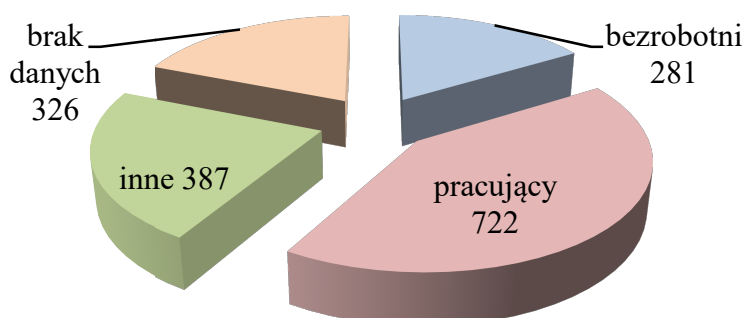
Osób bezrobotnych przyjęto 281, pracujących – 722, inne, w których zawierają się osoby korzystające zaświadczeń emerytalnych i rentowych, uczniowie, studenci itp. – 387, brak danych - 326.

Poniższa tabela przedstawia status zawodowy klientów działu Interwencji Kryzysowej

Tabela Nr 21 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.

Lp.	Status zawodowy	Liczba klientów
1.	bezrobotny	281
2.	pracujący	722
3.	inne	387
4.	brak danych	326
OGÓLEM		1 716

Rysunek Nr 3 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.

Kategorie problemów zgłaszanych do Działu Interwencji Kryzysowej

Osoby zgłaszające się do Działu Interwencji Kryzysowej mają różnego rodzaju problemy. Poniższa tabela przedstawia kategorie zgłaszanych problemów.

Tabela Nr 22 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2014 r. i w 2015 r.

kategorie zgłaszanych problemów	2015 r.			2016 r.		
	Liczba zgłoszeń			Liczba zgłoszeń		
	Ogółem Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki	Ogółem Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
przemoc w rodzinie	1 509	1 116	393	1 019	661	358
przemoc poza rodziną	46	19	27	34	17	17
uzależnienia i współuzależnienia	833	696	137	476	363	113
problemy socjalne	736	694	42	379	347	32
kryzysy rodzinne	777	524	253	520	328	192
kryzys partnerski	256	105	151	183	54	129
problemy wychowawcze	211	77	134	200	68	132
problemy zdrowotne i emocjonalne	889	632	257	568	346	222
inne kryzysy sytuacyjne	121	76	45	92	64	28
katastrofy i wypadki	30	22	8	19	14	5
poszukiwanie informacji	923	904	19	849	813	36
łącznie	6 331	4 865	1 466	4 339	3 075	1 264

Najwięcej zgłoszeń dotyczyło przemocy w rodzinie, następnie poszukiwanie informacji, problemy zdrowotne i emocjonalne, kryzysy rodzinne, problemy związane z uzależnieniem i współuzależnieniem, problemy socjalne.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe z podziałem na rodzaje zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie.

1) Przemoc w rodzinie

Do najczęściej zgłaszanych problemów w tym zakresie należą: przemoc psychiczna, przemoc fizyczna, zaniedbanie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe zgłoszeń do Działu Interwencji Kryzysowej, z podziałem na rodzaje zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie. Zdecydowanie najwięcej zgłoszeń w tym zakresie było w Sekcji Interwencji Kryzysowej, bo aż **661**.

Tabela Nr 23 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie przemocy w rodzinie w 2016 r.

Rodzaje przemocy w rodzinie	osoby zgłaszające	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
przemoc psychiczna	dzieci i młodzież	71	48	23
	dorośli	349	182	167
	seniorzy	39	28	11
	ogółem	459	258	201
przemoc fizyczna	dzieci i młodzież	46	33	13
	dorośli	187	114	73
	seniorzy	18	14	4
	ogółem	251	161	90
przemoc ekonomiczna	dzieci i młodzież	3	3	0
	dorośli	66	34	32
	seniorzy	7	7	0
	ogółem	76	44	32
przemoc seksualna	dzieci i młodzież	15	2	13
	dorośli	21	8	13
	seniorzy	0	0	0
	ogółem	36	10	26
zaniedbanie	dzieci i młodzież	151	150	1
	dorośli	28	20	8
	seniorzy	18	18	0
	ogółem	197	188	9
Łącznie		1 019	661	358

2) Przemoc poza rodziną

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe zgłoszeń do Działu Interwencji Kryzysowej dotyczących przemocy poza rodziną, z podziałem na rodzaje przemocy

Tabela Nr 24 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie stosowania przemocy poza rodziną w 2016 r.

Rodzaje przemocy poza rodziną	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
napaść	11	9	2
gwałt	3	2	1
molestowanie seksualne	3	3	0
mobbing w pracy	15	2	13
mobbing w szkole	1	0	1
handel ludźmi	1	1	0
Łącznie	34	17	17

3) Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów

Poniższe tabele przedstawiają zestawienia ilościowe zgłaszanych problemów według kategorii i według problemu w danej kategorii nie związane z przemocą.

Tabela Nr 25 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z uzależnieniem w 2016 r.

Uzależnienia i współuzależnienia	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
uzależnienie od alkoholu	279	238	41
uzależnienie od narkotyków/leków	66	49	17
uzależnienie od hazardu	6	2	4
uzależnienie od seksu	4	3	1
uzależnienie od komputera/Internetu	9	7	2
inne uzależnienia	8	2	6
współuzależnienia	106	63	43
inne	1	1	0
ogółem	479	365	114

Tabela Nr 26 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z problemami socjalnymi w 2016 r.

Problemy socjalne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
problemy finansowe	102	98	4
niezaradność życiowa	104	91	13
ubóstwo	9	9	0
sprawy mieszkaniowe	56	51	5
bezdomność	65	62	3
bezrobocie	36	30	6
inne	7	6	1
ogółem	379	347	32

Tabela Nr 27 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami rodzinnymi w 2016 r.

kryzysy rodzinne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
kryzysy rozwojowe, normatywne	77	36	41
kryzysy wynikające z dysfunkcji rodziny	79	38	41
kryzysy losowe	39	26	13
konflikty rodzinne	234	167	67
rozwód	105	56	49
inne	25	5	20
ogółem	559	328	231

Tabela Nr 28 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z sytuacją zdrowotną i emocjonalną w 2016 r.

Problemy zdrowotne i emocjonalne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
choroba psychiczna	58	39	19
próby i myśli samobójcze	85	62	23
zachowanie agresywne	32	26	6
zaburzenia neurotyczne	40	8	32
zaburzenia zachowania/osobowości	54	30	24
zaburzenia jedzenia	10	5	5
depresja	127	39	88
inne zaburzenia zdrowia psychicznego	45	32	13
nagłe kalectwo	11	10	1
choroby nagłe, przewlekłe, śmiertelne	20	13	7
niepełnosprawność	61	59	2
inne zaburzenia zdrowia psychicznego	25	23	2
ogółem	568	346	222

Tabela Nr 29 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami sytuacyjnymi w 2016 r.

kryzysy sytuacyjne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
zaginięcie osoby	0	0	0
konflikt sąsiedzki	29	28	1
żałoba	49	28	21
inne	14	8	6
ogółem	92	64	28

Tabela Nr 30 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych katastrofami i wypadkami w 2016 r.

katastrofy i wypadki	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
pożar	4	3	1
działania po pożarze	9	9	0
powódź	1	1	0
katastrofy naturalne	0	0	0
wypadek komunikacyjny	2	0	2
wypadek w pracy	0	0	0
katastrofa budowlana	0	0	0
obecność przy nagłej śmierci/wypadku innej osoby	2	1	1
nagła śmierć członka rodziny	1	0	1
inne	0	0	0
ogółem	19	14	5

Tabela Nr 31 Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów w 2016 r.

pozostałe kategorie zgłaszanych problemów	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
kryzysy partnerskie	183	54	129
problemy wychowawcze	200	68	132
poszukiwanie informacji	813	813	-

Podjęte działania

Tabela Nr 32 Podjęte przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej działania na rzecz klientów w 2016 r.

Lp.	Podjęte działania	Dział Interwencji kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
1.	Pomoc psychologiczna	6 553	2 442	4 111
2.	Pomoc pedagogiczna	61	28	33
3.	Poradnictwo rodzinne	256	103	153
4.	Skierowanie do miejsca schronienia	28	25	3
5.	Interwencja w środowisku	731	731	x
6.	Udzielanie podstawowych informacji w zakresie prawa	606	594	12
Ogółem		8 235	3 923	4 312

Sekcja Interwencji kryzysowej

Sekcja Interwencji Kryzysowej pracuje w systemie całodobowym, natychmiastowo reagując na wszelkie zgłoszenia w sytuacjach kryzysowych. Zapewnia możliwość skorzystania z pomocy 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. Sekcja Interwencji Kryzysowej koncentruje się na tym aspekcie interwencji kryzysowej, który obejmuje działania doraźne, krótkoterminowe, zmierzające do udzielenia natychmiastowej pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji.

We współpracy ze służbami interwencyjnymi (Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe) pracownicy Sekcji Interwencji Kryzysowej uczestniczą w niesieniu pomocy ofiarom wydarzeń traumatycznych, wymagających udzielenia natychmiastowego wsparcia psychologicznego.

We współpracy z Policją pracownicy Sekcji Interwencji Kryzysowej uczestniczą w interwencjach dotyczących ujawnienia opiekunów niezdolnych do sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi, przewożąc do placówki i towarzysząc im w celu zminimalizowania traumy.

Rodzaje interwencji przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Interwencji Kryzysowej w 2016 r.:

- socjalne – 235;
- procedura zabezpieczenia dzieci – 78;
- na wniosek policji – 141;
- w godzinach nocnych – 122;
- „Niebieska Karta” – 106;
- inne – 153.

W Sekcji Interwencji Kryzysowej funkcjonuje **Srebrny Telefon dla Seniora**, który jest czynny przez całą dobę. Idea systemu jest taka, aby senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a ma pytania również do Urzędu Miasta, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, STBS czy innych instytucji, mógł zostać przełączony bezpośrednio do nich. W roku 2016 odebrano 21 połączeń.

W ramach Sekcji Interwencji Kryzysowej funkcjonuje również **Hostel**.

Przez okres 12 miesięcy od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. w Hostelu łącznie znalazło schronienie **49** osób, w tym 24 kobiet, 4 mężczyzn i 21 dzieci.

Poniższa tabela przedstawia źródło uzyskania informacji o Hostelu przez osoby doznające przemocy.

Tabela Nr 33 Źródło pozyskania informacji o możliwości skorzystania z Hostelu w 2016 r.

Źródło uzyskania informacji	ogółem	w tym:	
		kobiety	mężczyźni
Pracownik socjalny	5	5	0
Dział Interwencji Kryzysowej	20	16	4
Kurator zawodowy	2	2	0
Policja	0	0	0
Ofiara handlu ludźmi	1	1	0

W 2016 r. z powodu doznawania przemocy:

- 2 osoby musiały opuścić własne mieszkanie;
- 8 osób opuściło mieszkanie, które było wspólną własnością z partnerem;
- 4 osoby opuściły mieszkanie, które wynajmowały wspólnie z partnerem;
- 2 osoby opuściły mieszkanie, które było wyłączną własnością ich partnera;
- 9 osób opuściło mieszkanie, które należące do członka ich rodziny (rodziców, rodzeństwa);
- 2 osoby zostały skierowane do Hostelu z innego ośrodka na terenie szczecina;
- 1 kobieta była ofiarą handlu ludźmi.

Wszystkie osoby przebywające w Hostelu miały możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego, spotkań indywidualnych i grupowych w Sekcji Terapii i Profilaktyki Działu Interwencji Kryzysowej.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w przypadku każdego mieszkańca Hostelu powoływano grupy robocze, których celem było opracowywanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin dotkniętych przemocą i efektów tych działań.

W 2016 r. Hostel opuściły **24 osób** (20 kobiet i 4 mężczyzn).

Ze wszystkich osób, które opuściły placówkę, **13** osób wyszło z sytuacji kryzysu i usamodzielniało się w następujący sposób:

- 6 osób wynajęło mieszkanie;
- 2 osoby znalazły schronienie u rodziny;
- 5 osób powróciło do własnego mieszkania, gdyż w wyniku ich działań udało się usunąć z mieszkania sprawcę przemocy.

Natomiast **11** osobom nie udało się wyjść z sytuacji kryzysu:

- 7 osób wróciło do osoby wskazanej jako sprawca przemocy, tj. partner/mąż/żona/rodzice/syn;

- 2 osoby zostały skierowane do innego ośrodka na terenie Szczecina;
- 1 osoba została umieszczona w szpitalu psychiatrycznym;
- 1 osoba (ofiara handlu ludźmi) została przewieziona do innego ośrodka poza Szczecinem.

Cztery kobiety przyjęte w 2016 roku nadal przebywają w Hostelu, starając się znaleźć wyjście z sytuacji kryzysowej, w której się znalazły.

Sekcja Terapii i Profilaktyki

Sekcja Terapii i Profilaktyki działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 20. Zatrudnieni psychologowie i terapeuci zapewniają klientom profesjonalną pomoc psychologiczną w sytuacjach kryzysów losowych i rozwojowych, problemów osobistych, partnerskich i rodzinnych oraz wydarzeń traumatycznych. Czas trwania kontaktu terapeutycznego jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów.

Osoby pozbawione naturalnego systemu wsparcia, po przeżyciach szczególnie drastycznych doświadczeń wywołanych krytycznym wydarzeniem, powinny zostać objęte profesjonalną interwencją kryzysową.

Celem pracy psychologicznej wykonywanej na rzecz klientów Sekcji Terapii i Profilaktyki jest odzyskanie przez osobę w kryzysie zdolności samodzielnego radzenia sobie poprzez złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej oraz uruchomienie zasobów. Pozwala to zapobiec przejściu kryzysu ostrego w stan chroniczny, który może powodować wiele negatywnych skutków emocjonalnych, zdrowotnych i społecznych.

C. Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania w tym zakresie realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2016 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego przewodniczącym jest koordynator Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, wpłynęło **1 503** sprawy (liczba wszystkich załączników A procedury „Niebieskie Kart” pierwszych i kolejnych). Natomiast było **1 430** załączników A „Niebieskich Kart”, które wszczywały procedurę.

Poniższa tabela przedstawia ilościowe zestawienie założonych „Niebieskich Kart” przez poszczególne podmioty.

Tabela Nr 34 Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2015 i 2016.

Podmiot zakładający „Niebieskie Karty”	ROK 2015	ROK 2016
	<i>Ilość założonych „Niebieskich Kart”</i>	Ilość założonych „Niebieskich Kart”
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	89	89
Policja	1 130	1 308
oświata	13	27
ochrona zdrowia	0	5
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2	1
Łącznie	1 234	1 430

Z dniem 20.07.2015 r. celem usprawnienia i ujednoczenia realizacji zadań w zakresie procedury „Niebieskie Kart” weszło w życie Zarządzenie Nr 32/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 30.06.2015 r. w sprawie zasad realizacji procedury „Niebieskie Kart” w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

Na podstawie założonych „Niebieskich Kart” w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie powołano grupy robocze, w skład których wchodził między innymi pracownik socjalny, pedagog oraz przedstawiciele Policji, oświaty, Sądu i służby zdrowia.

W 2016 r. grupy robocze:

- prowadziły **2 116** spraw;
- odbyło się w sumie **2 983** grup roboczych;
- liczba osób objętych grupami roboczymi – **3 944**;
- zamknięte procedury „Niebieskich Kart” – **1 468**.

Pracownicy MOPR w Szczecinie uczestniczyli w corocznej akcji organizowanej przez prokuraturę „Tydzień pomocy ofiarom przestępstw”, w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szczecinie oraz brali udział w programach radiowych i telewizyjnych poświęconych zjawisku przemocy.

W ramach przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie MOPR w Szczecinie ściśle współpracował między innymi z Prokuraturą, Policją, Urzędem Miasta Szczecin w szczególności z Wydziałem Spraw Społecznych, Pomorskim Uniwersytetem Medycznym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach działań w zakresie przeciwdziałania przemocy jak co roku przeprowadzono Kampanię społeczną „Bała wstążka” pod hasłem „Gen Przemocy”. Szczegółowy opis Kampanii znajduje się w Rozdziale REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW pkt. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

D. Działania w zakresie wspierania rodziny z problemem alkoholowym

Pracownicy socjalni MOPR w Szczecinie, w ramach działań wspierania rodziny z problemem alkoholowym, w 2016 r. przeprowadzili **552** wywiadów środowiskowych na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

E. Działania na rzecz osób bezdomnych

Według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osoba bezdomna to „niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Najczęstsze powody bezdomności to:

- rozpad rodziny lub jej porzucenie (świadomy wybór innego sposobu i stylu życia);
- eksmisja (m.in. z powodu braku stałych dochodów, bezradności w samodzielnym funkcjonowaniu);
- wyjście z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania w lokalu zajmowanym przed osadzeniem (administracyjne wymeldowanie);
- przemoc w rodzinie (wyrok zakazujący zbliżanie się do ofiary przemocy, nakaz opuszczenia lokalu),
- uzależnienia (alkohol, narkotyki, itp.);
- opuszczenie domu dziecka;
- wyjście ze szpitala psychiatrycznego (rodzina nie zgadza się na powrót, itp.).

Zaznaczyć należy, że rzadko jedna przyczyna ma wpływ i wyjaśnia sytuację osoby bezdomnej. Przyczyny wzajemnie się warunkują i przeplatają. Najczęściej jako współistniejące są wymieniane:

- alkoholizm i narkomania;
- przestępczość;
- dezintegracja rodziny;
- zespół nabytej bezradności;
- choroby psychiczne lub obniżony poziom rozwoju intelektualnego;
- przemoc w rodzinie;
- niepełnosprawność lub zaniedbane leczenie różnych schorzeń;
- żebractwo;
- prostytutka.

E.1. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności

Indywidualny program wychodzenia z bezdomności jest to metoda pracy polegająca na udzieleniu wsparcia psychologicznego, prawnego, informacyjnego oraz finansowego rodzinom i osobom bezdomnym, które chcą poprawić swoją sytuację życiową. Główna pomoc dąży do znalezienia pracy, odnowienia więzi rodzinnych, przekwalifikowania się lub uzupełnieniu wykształcenia. Program stwarza realną szansę na wyjście z bezdomności, podpisujemy go po dokładnej diagnozie rodziny. Określa wszelkie kwestie dotyczące funkcjonowania osoby lub rodziny w środowisku włącznie z etapami i terminami ich realizacji, jest działaniem długofalowym.

W 2016 r. zawarto **20** Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności.

E.2. Kierowanie do schronisk

W 2016 r. Dział Pomocy Osobom Bezdomnym wydał **676** skierowania do schroniska. Nie są wydawane skierowania do Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzonego przez Siostry Misjonarki Miłości.

Poniższa tabela przedstawia wykaz schronisk, liczbę miejsc w tych schroniskach funkcjonujących w 2016 r. na terenie Gminy Miasto Szczecin.

Tabela Nr 35 Wykaz schronisk dla bezdomnych funkcjonujących na terenie Gminy Miasto Szczecin, liczba miejsc i liczba osób korzystających, w 2015 r. i 2016 r.

Lp.	Podmiot prowadzący	Schronisko	2015 r.		2016 r.	
			Liczba miejsc	Rzeczywista liczba osób przebywających	Liczba miejsc	Rzeczywista liczba osób przebywających
1	Stowarzyszenie "FENIKS" ul. Zamknięta 5 71-830 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn; Pogotowie Zimowe ul. Zamknięta 5	180	550	180	550
2	Stowarzyszenie "Złoty Wiek" ul. Hryniewieckiego 4 70-606 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych (chorych, wymagających opieki) ul. Hryniewieckiego 4	67	120	91	154
3	Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 18/2 70-362 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Tczewska 32	55	431	55	460
4	Centrum Socjalne "Caritas" Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej ul. Strzałowska 24 71-730 Szczecin	1) Schronisko dla Bezdomnych (chorych) Mężczyzn ul. Strzałowska 24; 2) Schronisko dla Mężczyzn ul. Nehringa 14; 3) Schronisko dla Mężczyzn ul. Racibora 62; 4) Schronisko dla Kobiet i Matek z Dziećmi ul. Piaseczna 4	205	460	205	554
5	Siostry Misjonarki Miłości bulw. Gdański 31 70-601 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn bulw. Gdański 31	40	141	23	71
Ogółem		8 schronisk	547	1 702	554	1 789

E.3. Akcja Zima 2014/2015 i 2015/2016

„Akcja Zima” to wspólne działania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Policji i Straży Miejskiej mające na celu zlokalizowanie koczowisk, w których przebywają osoby bezdomne oraz ich identyfikację. Podczas penetracji pustostanów, dzikich działek, opuszczonych altan, bunkrów i okolic węzłów ciepłowniczych nawiązuje się kontakt z osobami bezdomnymi. Bezdomni informowani są o możliwości skorzystania ze schronisk wraz z podaniem adresów placówek. W sytuacji odmowy skorzystania z tej formy pomocy osobom tym oferowana jest pomoc w formie gorącego posiłku, a jeżeli posiadają piece – w formie zakupu opału.

Dodatkowo w przypadku zgłoszenia telefonicznego lub w innej formie pracownicy udają się we wskazane miejsce celem nawiązania kontaktu z osobą bezdomną i udzielenia odpowiedniego wsparcia.

Ponadto kontynuowane były działania: rozsyłanie plakatów i ulotek informacyjnych o „Pogotowiu Zimowym dla Osób Bezdomnych 01.11.2015 r. – 31.03.2016 r.” oraz o „Pogotowiu Zimowym dla Osób Bezdomnych 01.11.2016 r. – 31.03.2017 r.”, m.in. do spółdzielni mieszkaniowych, STBS, ZBiLK, ZDiTM, PKP, PKS.

Treść ulotek przedstawiała informację dotyczącą niezwłocznego informowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, Sekcji Interwencji Kryzysowej MOPR, Pogotowia Zimowego dla Osób Bezdomnych prowadzonego przez Stowarzyszenie Feniks, o osobach bezdomnych przebywających na klatkach schodowych, przystankach autobusowych i tramwajowych, dworcach PKP i PKS lub w innych miejscach.

Rysunek Nr 4 Ulotka informująca gdzie można szukać pomocy dla osoby bezdomnej

MOPR SZCZECIN

POGOTOWIE ZIMOWE

2016/2017

Pogotowie Zimowe dla Osób Bezdomnych
w Szczecinie

01.11.2016 r. - 31.03.2017 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie

Pogotowie Zimowe dla Osób Bezdomnych

01.11.2016 r. - 31.03.2017 r.

nie porzucajcie śnieżygi, zobaczysz osobę bezdomną śpiącą na klatce schodowej, przystanku autobusowym, dworcu PKP, PKS lub w innym miejscu.

Również od Ciebie zależy, czy osoba bezdomna przeżyje tę zimę.

Nie zwlekaj, dajemy do profesjonalistów, którzy obejmą pomocą osobę bezdomną:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie
Dział Pomocy Osobom Bezdomnym
ul. Jana Kadłubca 20, tel. (91) 48-75-771

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie
Sekcja Interwencji Kryzysowej
ul. Żelazna 3, tel. całonocowy (91) 48-07-590 lub 13288

Pogotowie Zimowe dla Osób Bezdomnych
prowadzone przez Stowarzyszenie „Feniks”
ul. Żelazna 3, tel. całonocowy (91) 42-16-122

lub do jednej ze stacji:
Stacja Miejska, tel. alarmowy 999 - Policja, tel. alarmowy 997

E.4. Pozostałe działania skierowane do osób bezdomnych

- wydano **283** zaświadczenia celem przedstawienia w zarządzie Budynków i Lokali Komunalnych w Szczecinie w związku z naborem wniosków na uzyskanie lokalu socjalnego, na podstawie których osoba bezdomna uzyskuje dodatkowe punkty w kolejce oczekujących na przydział lokalu;
- wydano **84** skierowania do otrzymania paczek żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa podprogram 2015;
- na podstawie umowy zawartej w dniu 5 stycznia 2016 r. pomiędzy Miejskim Ośrodkiem pomocy Rodzinie w Szczecinie a Samodzielnym Publicznym ZOZ Szkół Wyższych wydano osobom bezdomnym **18** skierowań na wykonanie zdjęć RTG klatki piersiowej;
- wydano **79** skierowań do łaźni prowadzonej przez Polski Czerwony Krzyż w Szczecinie;
- na podstawie Porozumienia nr 6/2012 zawartego pomiędzy Zarządem Budynków i Lokali Komunalnych a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, dotyczącego realizacji wyroków o wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych, wydano osobom eksmitowanym **6** skierowań do schronisk dla bezdomnych;
- pracownicy Działu Pomocy osobom Bezdomnym w ramach współpracy z Aresztem Śledczym w Szczecinie uczestniczyli w cyklicznych spotkaniach informacyjnych z osadzonymi zainteresowanymi zakresem usług świadczonych na rzecz osób opuszczających jednostkę penitencjarną oraz rodzin osób odbywających karę pozbawienia wolności. W spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele Kuratorów sądowych i powiatowego Urzędu Pracy. W 2016 r. odbyły się **2** takie spotkania;
- asystenci rodziny zatrudnieni w Dziale Pomocy Osobom Bezdomnym oprócz swoich ustawowych działań skierowanych do bezdomnych rodzin w listopadzie i grudniu 2016 r. przeprowadzili z nimi zajęcia w ramach projektu "Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji świątecznych". W zajęciach brało udział **9** rodziców i **13** dzieci;
- celem przygotowania osoby lub rodziny bezdomnej do samodzielnej egzystencji i do prawidłowego funkcjonowania społecznego prowadzone są 4 mieszkania chronione, w których znajduje się 23 miejsc. W 2016 r. w mieszkaniach tych przebywało łącznie 38 osób, głównie rodziny z dziećmi;
- wspólnie z Centrum Integracji Społecznej Stowarzyszenia „SOS dla Rodziny” wypracowano zasady kierowania osób bezdomnych do uczestnictwa w zajęciach – w 2016 r. skierowano **18** osób bezdomnych;

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące udzielania osobom bezdomnym pomocy w 2016 r.

Tabela Nr 36 Osoby bezdomne objęte pomocą w 2016 r.

Rodzaj świadczenia		liczba osób, którym decyzjami przyznano pomoc	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
świadczenia pieniężne				
zasiłek stały	osoba samotnie gospodarująca	380	3 686	2 081 560
	osoby pozostające w rodzinie	15	99	42 710
zasiłek okresowy		326	1 826	544 464
zasiłek celowy	ogółem	817	3 520	397 967
w tym :	leki	414	1 956	132 465
	opał	166	217	76 510
	remont mieszkania	1	1	150
	odzież	89	100	11 444
	żywność	6	12	630
	na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	1 000
	inne	574	1 094	140 754
	specjalny zasiłek celowy	46	139	35 014
zasiłek celowy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”		318	2 091	265 809
świadczenia niepieniężne				
usługi opiekuńcze	ogółem	9	4 450	65 833
	w tym specjalistyczne	1	3	66
posiłek	ogółem	594	111 452	669 023
	w tym dzieci	38	4 493	24 876
praca socjalna	liczba rodzin	739		

F. Srebrny telefon dla Seniora

Srebrny Telefon dla Seniora został uruchomiony pod koniec listopada 2014 r. Czynny jest przez całą dobę, a senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie może również uzyskać informację od przedstawicieli innych instytucji.

Idea systemu jest taka, aby senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a ma pytania również do Urzędu Miasta, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, STBS czy innych instytucji mógł zostać przełączony bezpośrednio do nich.

Srebrny Telefon dla Seniora został podłączony do numeru Sekcji Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Czynny jest przez całą dobę. Oczywiście poza godzinami pracy instytucji seniorzy nie będą do nich przełączani.

Numer telefonu, pod który mogą dzwonić seniorzy: **91 48 57 581**

Rysunek Nr 5 Ulotka informacyjna „SREBRNY TELEFON DLA SENIORA”

System jest w pełni sprawny i funkcjonalny. Aktualnie podłączony został do:

- Straży Miejskiej,
- Policji,
- Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych,
- Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- Biura Obsługi Interesantów Urzędu Miasta,
- Szczecińskiego Centrum Świadczeń.

System jest otwarty, można w miarę potrzeb go modyfikować i dołączać numery do kolejnych instytucji.

W 2016 r. ze Srebrnego telefonu dla Seniora skorzystało **21** osób.

G. Sprawozdawczość

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 17 oraz art. 19 ust 17, jak co roku sporządza sprawozdania:

- 1) przekazywane w wersji elektronicznej systemem informatycznym Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej – Centralna Aplikacja Statystyczna (CAS) do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:
 - kwartalne MK – 2 sprawozdania;
 - półroczne MPiPS-03-P – 1 sprawozdanie;
 - roczne MPiPS-03-R za 2015 rok – 1 sprawozdanie;
 - roczne MPiPS-05 za 2015 r. – 1 sprawozdanie;
 - zbiory centralne – 4 sprawozdania;
 - realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania: – 4 sprawozdania;
 - „Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – 1 sprawozdanie;
 - składki EM-RENT – 2 sprawozdania;
 - składki ZDR. – 2 sprawozdania;
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne dzieci i uczniów – 12 sprawozdań;
 - jednorazowe – 32 sprawozdania;

- 2) przekazywane za pośrednictwem Portalu sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczące pieczy zastępczej, zatrudnienia, o stanie i ruchu środków trwałych – 11 sprawozdań;
- 3) miesięczne, dotyczące liczby mieszkańców domów pomocy społecznej w Szczecinie oraz kosztów ich utrzymania, przesyłane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i do Urzędu Miasta Szczecin – 12 sprawozdań;
- 4) miesięczne, dotyczące liczby osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w Szczecinie oraz wysokości ponoszonej przez uczestników odpłatności, przesyłane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i do Urzędu Miasta Szczecin – 12 sprawozdań;
- 5) kwartalne „Mierniki i terminowość załatwionych spraw” – 4 sprawozdania przesyłane do Urzędu Miasta Szczecin;
- 6) udzielanie informacji w zakresie działalności MOPR w Szczecinie, w związku z zapytaniami mediów, studentów, instytucji i organizacji;
- 7) wewnętrzne analizy wynikające z bieżących potrzeb informacyjno – statystycznych – 28;
- 8) ocena zasobów pomocy społecznej - konieczność sporządzenia tego sprawozdania została wprowadzona od 2012 r. przepisem art.16a i art. 19 ust 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej zastąpiła sporządzany do 2011 roku Bilans potrzeb pomocy społecznej dla gmin i powiatu. Z założenia stanowi podstawę planowania i zarządzania sferą pomocy społecznej.

W przypadku Gminy Miasto Szczecin Ocena zasobów pomocy społecznej została sporządzona w formie jednolitego dokumentu, łączącego informację z zakresu zadań i potrzeb leżących zarówno w kompetencji gminy jak i powiatu. Sporządzona została w oparciu o dane znajdujące się w zasobach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, szczecińskiego Centrum Świadczeń, Powiatowego urzędu Pracy, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin jak również w zasobach Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin. Zawierała także dane wygenerowane automatycznie, znajdujące się w systemie informatycznym pomocy społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego (liczba mieszkańców).

Zasoby te obejmowały w szczególności infrastrukturę, kadrę, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej, bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena obejmowała również osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.

- 9) sprawozdanie z realizacji Uchwały Nr XLVI/1356/14 Rady Miasta Szczecin z dnia 3 listopada 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny Gminy Miasto Szczecin na lata 2014-2016”.

H. Audyt wewnętrzny i kontrole zewnętrzne

H.1. Audyt wewnętrzny

Zadania audytowe przeprowadzone w 2016 r. w ramach działalności podstawowej:

- kontrola w ramach czynności doradczych w zakresie prawidłowości świadczenia całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza w Szczecinie przy ul. Kruczej 17;

- kontrola w ramach czynności doradczych w zakresie prawidłowości realizacji zadań z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – wybrane zagadnienia;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości opracowania aktów wewnętrznych dotyczących kierowania, umieszczania osób w domach pomocy społecznej oraz ustalania odpłatności w tym zakresie;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości opracowania aktów wewnętrznych dotyczących przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości opracowania dokumentacji finansowo-merytorycznej w zakresie Programu wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020 edycja 2016 r.;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości opracowania aktów wewnętrznych dotyczących kontroli zewnętrznych;
- czynności doradcze w zakresie bieżącego funkcjonowania MOPR w Szczecinie – między innymi tematyka dotycząca spraw finansowo-księgowych, kadrowych, organizacyjnych oraz przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.

Zadania audytowe przeprowadzone w ramach działalności wspomagającej:

- szkolenie dla pracowników MOPR w Szczecinie z zakresu zasad i trybu przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków;
- szkolenie dla pracowników MOPR w Szczecinie w ramach służby przygotowawczej z zakresu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego;
- identyfikacja i ocena ryzyka oraz monitoring działań w ramach systemu kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie;

Pozostałe zadania audytowi wykonane w 2016 r.:

- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dotyczącej sposobu realizacji przez Gminę Miasto Szczecin zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dotyczącej sposobu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Miasta Szczecin w zakresie realizacji programu wieloletniego „Senior – WIGOR”;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Miasta Szczecin dotyczącej systemu opłat za pobyt mieszkańców Gminy w domach pomocy społecznej zlokalizowanych poza terenem Szczecina;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego dotyczącej procedury „Niebieskie Kart”;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej w MOPR w Szczecinie;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w MOPR w Szczecinie przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział w Szczecinie w zakresie realizacji 5 zadań dotyczących rehabilitacji społecznej i zawodowej finansowanych ze środków PFRON, przekazanych samorządowi według algorytmu w 2015 r.;

- monitoring realizacji zaleceń wydanych przez instytucje zewnętrzne.

Celem działań audytowych w 2016 r. tak jak w latach poprzednich było podniesienie efektywności i skuteczności działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

H.2. Kontrole zewnętrzne

W 2016 r. pracownicy Działu Audytu Wewnętrznego i Kontroli przeprowadzili łącznie 12 kontroli zewnętrznych, w tym:

- 11 kontroli problemowych zgodnie z planem kontroli na rok 2016;
- 1 kontrolę doraźną poza planem kontroli.

Tabela Nr 37 Szczegółowe zestawienie przeprowadzonych w 2016 r. kontroli

Lp	Rodzaj kontroli	Zakres (temat kontroli)	Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli
1.	problemowa	Działalność placówki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - standard świadczonych usług, opieki i wychowania oraz kwalifikacje zatrudnionej kadry.	Fundacja „MAM DOM” „Promyk nadziei” al. Piastów 74/7 70-326 Szczecin	1
2.	problemowa	Funkcjonowanie placówki w oparciu o regulamin organizacyjny i inne przepisy prawa, kwalifikacje zatrudnionej kadry, warunki lokalowe.	Placówka Wsparcia Dziennego Towarzystwa Salezjańskiego Dom Zakonny p.w. Św. Józefa ul. Ku Słońcu 124 71-080 Szczecin	1
3.	problemowa	Przestrzeganie standardu opieki i wychowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zadaniami określonymi w umowie.	Rodzinny Dom Dziecka prowadzony przez Marzenę Stybel z siedzibą przy ul. Mącznej 16 70-780 Szczecin	1
4.	problemowa	Działalność placówki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – standard świadczonych usług, opieki i wychowania oraz kwalifikacje zatrudnionej kadry.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom nad jeziorem”, ul. Pokładowa 20 70-832 Szczecin, będąca w strukturze Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza w Szczecinie przy ul. Wszystkich Świętych 66	1
5.	problemowa	Kontrola wykorzystania przedmiotu dofinansowania w zakresie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, na podstawie umów zawartych z Beneficjentami w 2015 r.	Beneficjenci otrzymujący dofinansowanie ze środków PFRON w ramach Programu „Aktywny Samorząd”. Skontrolowano 33 umowy zawarte w 2015 r. w następujących obszarach: 1) Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym: a) Obszar A - likwidacja bariery transportowej: - Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (2 umowy);	1

			b) Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: - Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (2 umowy); c) Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się: - Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (2 umowy), - Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (1 umowa); d) Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem) (2 umowy). 2) Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (24 umów).	
6.	Doraźna (poza planem kontroli)	Prawidłowość świadczenia całodobowej opieki nad Panią W. P., mieszkanką Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza w Szczecinie przy ul. Kruczej 17.	Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza ul. Krucza 17 71-747 Szczecin	1
7.	problemowa	Przestrzeganie standardu opieki i wychowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zadaniami określonymi w umowie.	Zawodowa rodzina zastępcza – pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego prowadzona Marzeną Beta ul. Bolesława Krzywoustego 28/11 70-316 Szczecin	1
8.	problemowa	Kontrola sposobu wykorzystania przedmiotu dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego, na podstawie 2 umów zawartych z Beneficjentami w 2015 r.	Beneficjenci otrzymujący dofinansowanie ze środków PFRON w zakresie zakupu (2 umowy)	1
9.	problemowa	Kontrola sposobu wykorzystania przedmiotu dofinansowania sprzętu typu schodołaz oraz podnośnik transportowy, na podstawie wybranych 4 umów zawartych z Beneficjentami w 2015 r.	Beneficjenci otrzymujący dofinansowanie ze środków PFRON w zakresie likwidacji barier technicznych (4 umowy)	1
10.	problemowa	Realizacja powierzonego zadania w przedmiocie prawidłowości	Pomoc Opieka Pielęgnacja V.R. Bożyk spółka cywilna	1

		świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.	ul. Jana Matejki 22 70-530 Szczecin	
11.	problemowa	Prawidłowość działalności warsztatu z wybranymi zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.	1. Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy w Rozwoju Społecznym i Zawodowym Osób Niepełnosprawnych ul. Przyszłości 21 70-893 Szczecin 2. Warsztat Terapii Zajęciowej im. prof. Antoniego Zielińskiego Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie ul. H. Wieniawskiego 25 71-144 Szczecin	2
Ogółem:				12

Zalecenia pokontrolne wydano w przypadku 5skontrolowanych placówek.

Ponadto pracownicy Samodzielnej Sekcji ds. Kontroli:

- współpracowali z właściwymi merytorycznie działami i Rejonowymi Ośrodkami Pomocy Rodzinie;
- 2pracowników brało udział w pracach Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej;
- 1 pracownik brał udział w pracach Zespołu zadaniowego do weryfikacji zasadności udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

I. Administrator Bezpieczeństwa Informacji

W ramach Administracji Bezpieczeństwa Informacji w 2016 r.:

- przygotowano **326** upoważnień do przetwarzania danych osobowych dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, pracowników Powiatowego Urzędu Pracy i Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin;
- przeprowadzono **9** kontroli w komórkach organizacyjnych MOPR;
- przeszkolono **94** osoby z zakresu ochrony danych osobowych;
- przeprowadzono **2** postępowania wyjaśniające w związku z naruszeniem bezpieczeństwa danych osobowych;
- przeprowadzono jedno postępowanie wyjaśniające w związku z wpłynięciem skargi do GIODO;
- udzielono **743** odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych na potrzeby Policji, Prokuratury, Sądu i Urzędu Miasta Szczecin.

Współpracowano z:

- Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie w zakresie przyznania dostępu do Systemu Elektronicznego Przepływu Informacji (SEPI);

- Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta Szczecin w zakresie przygotowania porozumienia oraz dostępu dla wybranych pracowników Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin do systemu Pomost Std. w związku z procedurą przyznawania stypendiów socjalnych.

J. Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w celu stworzenia szerszego wachlarza udzielanej pomocy, w 2016 r. współpracował z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie Gminy Miasto Szczecin na rzecz osób i rodzin.

We współpracę zaangażowane były

a. w zakresie pomocy osobom bezrobotnym:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie;
- 2) Zachodniopomorskie Centrum Rozwoju Gospodarczego Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości;
- 3) Stowarzyszenie „SOS dla Rodziny”;
- 4) Ochotniczy Hufiec Pracy;
- 5) Agencja Pracy Tymczasowej ROKA;

b. w zakresie pomocy rodzinom z dziećmi:

- 1) żłobki, przedszkola, szkoły, uczelnie;
- 2) Szczecińskie Centrum Świadczeń;
- 3) Sąd Rodzinny i Nieletnich;
- 4) Prokuratura;
- 5) kuratorzy sądowi;
- 6) Policja;
- 7) Straż Miejska;
- 8) Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne;
- 9) Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne;
- 10) placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
- 11) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 12) Towarzystwo Budownictwa Społecznego;
- 13) spółdzielnie mieszkaniowe;
- 14) wspólnoty mieszkaniowe;
- 15) Rady Osiedli;
- 16) służba zdrowia;
- 17) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 18) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci;
- 19) Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”;
- 20) Polski Czerwony Krzyż;
- 21) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 22) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 23) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;

c. w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;

- 3) domy pomocy społecznej;
- 4) ośrodki wsparcia;
- 5) służba zdrowia;
- 6) Rady Osiedli;
- 7) Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie;
- 8) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo „Tęcza”;
- 9) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 10) Hospicjum im. Św. Jana Ewangelisty;
- 11) Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza serc”;
- 12) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 13) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 14) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;

d. w zakresie pomocy osobom bezdomnym:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy;
- 2) Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności;
- 3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) Straż Miejska;
- 5) Policja;
- 6) Prokuratura;
- 7) kuratorzy sądowi;
- 8) służba zdrowia;
- 9) Centrum Socjalne Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 10) Stowarzyszenie „Feniks”;
- 11) Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek”;
- 12) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 13) Siostry Misjonarki Miłości.

1.2. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podobnie jak ustawa o pomocy społecznej, dzieli zadania na zadania gminy i na zadania powiatu. Zgodnie z tym podziałem gmina realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny, natomiast powiat realizuje zadania w zakresie systemu pieczy zastępczej.

1.2.1. Wsparcie rodziny

Do zadań **zleconych** z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Natomiast do zadań **własnych** gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkolenia dla rodzin wspierających;
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku proadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałej na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji dotyczącej powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinie przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, udziela się wsparcia, które w szczególności polega na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;

- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do integracji rodziny.

Wsparcie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w szczególności jako:

- 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;
- 2) terapia i mediacja;
- 3) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
- 4) pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Rodzina może otrzymać wsparcie poprzez działanie:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Pracownik socjalny po dokonaniu analizy sytuacji rodziny wnioskuję do kierownika ośrodka pomocy społecznej, w przypadku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do Kierownika Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Kierownika Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, wnioski o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, który wnioskował o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi jednostki organizacyjnej;

- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2016 r. w ramach funkcjonowania Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie i Działu Pomocy Osobom Bezdomnym zatrudniał **30** asystentów rodziny (według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.).

Tabela Nr 38 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym i drugim półroczu 2016 r.

wyszczególnienie		01.01.2016 r. – 30.06.2016 r.	01.07.2016 r. – 31.12.2016 r.
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny - ogółem		313	322
z tego:	do 3 miesięcy	45	38
	powyżej 3 do 12 miesięcy	115	116
	powyżej 1 roku	153	168
Liczba rodzin, z którymi asystent rodzin zakończył pracę - ogółem		96	127
z tego:	ze względu na osiągnięcie celów	28	36
	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	40	56
	ze względu na brak efektów	13	22
	ze względu na zmianę metody pracy	15	13
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny		111	122

Łącznie asystenci rodziny w 2016 r. pracowali z **508** rodzinami wymagającymi wsparcia.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, jak co roku realizowali autorski program „Szkoła dla Rodziców”. Szczegóły realizacji programu opisano w Rozdziale 2 Realizacja projektów i programów.

1.2.2. Piecza zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Formami **rodzinnej** pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona;
 - b) niezawodowa;
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej to:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna;
- 3) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Realizacją zadań w zakresie pieczy zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmuje się Dział Pieczy Zastępczej.

A. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej

W ciągu roku 2016 r. na terenie Miasta Szczecin w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **1 265** dzieci.

Wykaz placówek i ilość przebywających w nich dzieci przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 39 Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci **narastająco** w 2015 r. i w 2016 r.

Piecza zastępcza		ROK 2015		ROK 2016	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających	Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających
rodzinna piecza zastępcza	rodziny spokrewnione	433	529	439	532
	rodziny niezawodowe	130	160	134	161
	rodziny zawodowe	5	21	6	27
	rodziny zawodowe specjalistyczne	2	3	3	9
	rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	15	144	14	134
	rodzinne domy dziecka	12	91	12	84
	ogółem	597	948	608	947
instytucjonalna piecza zastępcza	Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza ul. Wszystkich Świętych 66 70-953 Szczecin		240	x	269
	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego ul. Ku Słońcu 124 71-080 Szczecin		12	x	15
	placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego		35	x	34
	ogółem		287	x	318
Ogółem ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej			1 235	x	1 265
na terenie innych powiatów	rodziny zastępcze		134	x	143
	placówki opiekuńczo-wychowawcze		42	x	42
	regionalne placówki opiekuńczo-terapeutycznych		6	x	10
Ogółem liczba dzieci przebywającej na terenie innych powiatów			182	x	195
Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów w pieczy zastępczej na terenie Szczecina			84	x	88

Tabela Nr 40 Liczba rodzin zastępczych i liczba przebywających w nich dzieci według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Typy rodzin	Piecza rodzinna		Piecza instytucjonalna		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ placówki	Liczba dzieci	
rodzina zastępcza spokrewniona	391	478	Centrum Opieki nad Dzieckiem		
			interwencyjna		59
			Socjalizacyjna		100
			Specjalistyczno - terapeutyczna		29
rodzina zastępcza niezawodowa	121	143	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego	12	
rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia	13	75			
rodzina zastępcza zawodowa	5	20			
rodzina zawodowa specjalistyczna	3	9	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego	24	
rodzinny dom dziecka	12	72			
łącznie	545	797	224		
Ogółem liczba dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej 1021					

Poniższe tabele przedstawia napływ i odpływ dzieci w pieczy zastępczej w 2015 r. i 2016 r.

Tabela Nr 41 Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2015 r. i 2016 r.- dotyczy dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej

Napływ dzieci do pieczy zastępczej		Liczba dzieci umieszczonych w Szczecinie		Liczba dzieci umieszczonych poza Szczecinem	
		2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem, z tego:		169	175	32	23
w rodzinnej pieczy	w rodzinie zastępczej spokrewnionej	38	58	12	5
	w rodzinie zastępczej niezawodowej	13	9	11	8
	w rodzinie zastępczej zawodowej	61	48	0	0
	w rodzinnym domu dziecka	11	2	0	0
	ogółem	123	117	23	13
w instytucjonalnej pieczy		46	58	9	10

Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w 2016 r.:

- 24 dzieci to pozostawione po urodzeniu w szpitalu;
- w przypadku 26 dzieci miało miejsce interwencyjne ich zabezpieczenie, orzeczenie Sądu zostało wydane po umieszczeniu dziecka w placówce.

Ponadto w 2016 r. interwencyjnie przyjęto do placówek 31 dzieci, które po wyjaśnieniu sytuacji rodzinnej zostały w niej zwolnione do rodziny biologicznej.

Tabela Nr 42 Odływ dzieci z pieczy zastępczej w 2015 r. 2016 r.

Odływ dzieci z pieczy zastępczej		Liczba dzieci z terenu Miasta Szczecin		Liczba dzieci z innych powiatów	
		2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
Liczba dzieci, które odeszły z pieczy zastępczej – ogółem, z czego		164	162	7	15
rodzinnej pieczy zastępczej	powrót do rodziny naturalnej	38	21	2	4
	przysposobienie	38	33	1	1
	usamodzielnienie	48	42	4	7
	ogółem	124	96	7	12
instytucjonalnej pieczy zastępczej	powrót do rodziny naturalnej	20	34	0	1
	przysposobienie	5	6	0	0
	usamodzielnienie	15	26	0	0
	inne (DPS, ZOL)	0	0	0	2
	ogółem	40	66	0	3

Z uwagi na brak wystarczającej liczby miejsc w pieczy zastępczej na terenie Szczecina poszukiwano miejsc w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W 2016 r. w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów umieszczono:

- 10 dzieci bezpośrednio ze środowiska naturalnego;
- 13 dzieci zgodnie z orzeczeniem Sądu.

Niestety piecza zastępcza dla bardzo wielu podopiecznych pozostaje trwałą formą wychowania i dorastania. Ponad **63%** (według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.) tj. **645** dzieci (w tym 560 w rodzinnej pieczy zastępczej i 85 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej) przebywało w pieczy ponad 3 lata.

Ciągle jeszcze dzieci najmłodsze trafiają do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wprawdzie najczęściej dotyczy to sytuacji przemocy w rodzinie i konieczności zabezpieczenia dziecka wraz z rodzeństwem, ale ich pobyty się przedłużają. Na dzień 31 grudnia 2016 r. na **195** dzieci poniżej 6 roku życia aż **28** przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ponadto w 2016 r.:

- wystawiono **116** skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 58 skierowań dla dzieci po raz pierwszy umieszczonych w pieczy zastępczej;
- wydano **659** decyzji w zakresie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej (419 decyzji) i placówkach opiekuńczo-wychowawczych (240 decyzji);
- zawarto **136** umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi i osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka;

- zawarto **71** porozumień w sprawie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Szczecin;
- dochodząco świadczeń alimentacyjnych od rodziców **36** dzieci, których pobyt w pieczy zastępczej wyniósł ponad rok.

B. Świadczenia pieniężne

W 2016 r. w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej wystawiono **1 671** decyzji administracyjnych, wypłacono **9 654** świadczeń, na kwotę **7 889 891 zł**, oraz 1 012 świadczeń na kwotę 820 235 zł finansowanych przez inne powiaty, ponadto wypłacono 842 wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, jak również osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka, na kwotę **2 148 083 zł** w tym finansowanych przez inne powiaty 90 342 zł.

Łącznie wydatkowano **10 859 209 zł**.

Tabela Nr 43 Rodzaje, liczba i kwota świadczeń przyznanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 r i 2016 r.

świadczenia przyznane w ramach rodzinnej pieczy zastępczej		2015 r.		2016 r.	
		liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł	liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł
pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	5 746	4 033 591	5 154	3 623 239
	rodziny zastępcze niezawodowe	1 723	1 711 516	1 288	1 290 372
	rodziny zastępcze zawodowe	1 269	1 253 974	1 333	1 271 453
	rodzinne domy dziecka	829	818 023	812	811 502
	rodziny pomocowej	8	7 624	0	0
	łącznie	9 575	7 824 728	8 587	6 996 566
pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	175	34 235	214	43 257
	rodziny zastępcze niezawodowe	121	23 890	91	17 239
	rodziny zastępcze zawodowe	206	40 221	258	47 041
	rodzinne domy dziecka	55	11 606	74	14 900
	rodziny pomocowej	2	267	0	0
	łącznie	559	110 219	637	122 437
pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	35	56 744	38	60 429
	rodziny zastępcze niezawodowe	12	18 419	9	18 119
	rodziny zastępcze zawodowe	50	56 261	43	51 513
	rodzinne domy	22	34 745	7	9 501

	dziecka				
	łącznie	119	166 169	97	139 562
dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	rodziny zastępcze spokrewnione	27	19 285	23	16 831
	rodziny zastępcze niezawodowe	7	5 320	8	5 730
	rodziny zastępcze zawodowe	36	27 975	44	31 117
	rodzinne domy dziecka	25	24 677	28	18 298
	łącznie	95	77 257	103	71 976
utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domku jednorodzinym	rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0	0
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	121	215 932	121	250 833
	rodzinne domy dziecka	100	306 845	96	273 011
	łącznie	221	522 777	217	523 844
zdarzenia losowe lub inne zdarzenia mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	rodziny zastępcze spokrewnione	2	3 800	1	800
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	11	9 878	3	3 840
	rodzinne domy dziecka	0	0	0	0
	łącznie	13	13678	4	4 640
pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0	0
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	3	9 110	4	14 591
	rodzinne domy dziecka	0	0	0	0
	łącznie	3	9 110	4	14 591
inne niezbędne i nieprzewidziane koszty związane z opieką i wychowaniem dziecka i funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	łącznie	5	8 803	4	14 025
Koszty związane z remontem lub ze zmianą lokalu	rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0	0
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
	rodzinne domy dziecka	1	3 000	1	2 250
	łącznie	1	3 000	1	2 250
Razem świadczenia		10 591	8 735 741	9 654	7 889 891

Na dzieci pochodzące ze Szczecina przebywające w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów wydatkowano **łącznie– 3 949 321,89 zł** z czego:

- w rodzinach zastępczych – 1 665 525,79 zł;
- w placówkach opiekuńczo wychowawczych – 1 676 466,91 zł;
- w regionalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 607 329,19 zł.

W związku ze zmianą ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci, od dnia 1 kwietnia 2016 r. rodziny zastępcze, osoby prowadzący rodzinny dom dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego otrzymali uprawnienie do ubiegania się o dodatek na świadczenia na utrzymanie dziecka lub odpowiedni dodatek do kwoty ryczałtu, którą otrzymuje dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w wysokości 500 zł na każde dziecko w wieku do 18 lat.

Tabela Nr 44 Ilość wydanych decyzji (co jest tożsame z liczbą dzieci, na które przyznano świadczenie), kwota świadczeń w 2016 r.

wyszczególnienie	ilość wydanych decyzji (tożsame z ilością dzieci, na które przyznano świadczenie)	Kwota świadczeń w zł
dodatek wychowawczy	787	3 077 302
dodatek do zryczałtowanej kwoty	31	120 409
Razem	818	3 197 711
koszty obsługi	x	32 191
Łącznie wydatki na realizację dodatków wychowawczych dodatków do zryczałtowanej kwoty		3 229 902

C. Usamodzielnienia

Pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze udzielono pomocy:

- 1) na usamodzielnienie,
- 2) na kontynuowanie nauki,
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia,
- 5) na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub pieniężnej.

Pomoc taką przyznano **236** usamodzielnianym wychowankom, z czego:

- **160** dzieciom opuszczającym rodzinne formy pieczy zastępczej;
- **71** wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę świadczeń i kwotę świadczeń udzielonych w 2016 r. w ramach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela Nr 45 Pomoc na usamodzielnienie udzielona w 2016 r.

wyszczególnienie	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	pobyt w mieszkaniu chronionym	przydział lokalu socjalnego	pomoc prawna i psychologiczna
	1	2	3	4	5	6
rodzinną pieczę zastępczą						
liczba osób	21	148	35	16	3	3
liczba świadczeń	21	1 372	35	x	x	x
kwota świadczeń	95 569	686 700	88 868	x	x	x
instytucjonalną pieczę zastępczą						
liczba osób	13	47	13	22	6	2
liczba świadczeń	13	403	13	x	x	x
kwota świadczeń	65 834	202 877	33 869	x	x	x

Pozostałe działania podjęte w ramach usamodzielnienia:

- ze **129** osobami usamodzielnianymi z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych przeprowadzono 290 wywiadów środowiskowych i objęto pracą socjalną;
- pomoc w opracowaniu 63 indywidualnych programów usamodzielnienia oraz 246 weryfikacji programów;
- 62 wychowanków objęto programem realizowanym przez MOPR w Szczecinie we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe, 37 osoby ukończyły program rozpoczęty w latach poprzednich;
- 16 osób uczestniczących w programie „Wehikuł usamodzielnienia” skorzystało z programu „Bezpieczny staż”, w ramach którego młodzież miała możliwość sprawdzenia się w różnych zawodach i zweryfikowania swoich preferencji i zainteresowań zawodowych;
- 18 uczestników „Wehikułu usamodzielnienia” skorzystało z wyjazdowych Warsztatów Usamodzielnienia;
- 39 osób wzięło udział w Warszawie w rajdzie integracyjny Młodzieży usamodzielniającej się ze Szczecina i Warszawy, podczas którego uczestnicy brali udział w warsztatach dotyczących specjalizacji lekarskich i korzystali z usług polskiej służby zdrowia;
- 32 wychowanków wzięło udział w ekonomicznej grze symulacyjnej „Robinson na plusie”, która poprzez zabawę wprowadza młodzież w zagadnienia związane z zarządzaniem finansami oraz pokazuje jak ważne jest inwestowanie we własny rozwój;
- Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie przy współpracy z Fundacją Robinson Crusoe prowadzili Punkt Konsultacyjny ds. Usamodzielnienia, w którym to przedmiotem konsultacji były zagadnienia związane z przygotowaniem Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz zadań wynikających z tego programu, kwestie związane z zadaniami i funkcją opiekuna usamodzielnienia. Konsultacje odbywały się 2 razy w tygodniu, skorzystało z nich 11 osób, większość korzystało z konsultacji wielokrotnie;

- 10 wychowanków zgłosiło się do udziału w projekcie „Grant Robinsona”, którego celem było zaplanowanie i realizacja działań na rzecz społeczności lokalnej. Uczestnicy zostali podzieleni na 3 grupy, jedna zorganizowała zabawę mikołajkową dla 17 dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- w okresie od 15 kwietnia 2016 r. do 15 września 2016 r. Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych w Szczecinie prowadził nabór wniosków dla osób zainteresowanych wynajmem mieszkania od miasta, który to dotyczył mieszkań socjalnych, lokali do remontów oraz lokali z zasobów TBS.

Wystawiono zaświadczenia:

- 36 – o okresach pobytu w mieszkaniach chronionych;
- 153 – o realizacji programu usamodzielnienia;
- 179 – o okresach pobytu w pieczy zastępczej;
- 2 wychowanków (jeden z rodzinnej pieczy zastępczej i jeden z instytucjonalnej) zawarło umowy najmu do samodzielnych lokali w ramach programu mieszkaniowego „Dom na Start”.

Zakończenie procesu usamodzielnienia w 2016 r. miało miejsce w przypadku **46** osób (25 osób z pieczy instytucjonalnej, 21 osób z rodzinnej pieczy).

Z udziałem **27** została sporządzona ocena końcowa procesu usamodzielniania. Pozostałych 19 wychowanków zmieniło adres zamieszkania, zaprzestało kontaktu z pracownikiem socjalnym.

Z tej grupy:

- **1** osoba ukończyła kształcenie na poziomie podstawowym;
- **4** osoby ukończyły wykształcenie na poziomie gimnazjalnym;
- **4** osoby ukończyły szkołę zawodową;
- **12** osób uzyskało średnie wykształcenie;
- **6** osób uzyskało wykształcenie wyższe;

z tego również:

- **16** osób podjęło zatrudnienie;
- **3** osoby uzyskały lokal socjalny;
- **13** posiada prawo lub jest współwłaścicielem tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego;
- **1** osoba zamieszkała w domu samotnej matki;
- **2** osoby zamieszkały w domu rodzinnym wspólnie z rodzicami biologicznymi.

D. Działania skierowane na promowanie i wspieranie rodzicielstwa zastępczego

W 2016 r. podjęto następujące działania w ramach promowania i wspierania rodzicielstwa zastępczego:

- a) wsparciem objęto **608** rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało **947** wychowanków;
- b) zorganizowano **1 384** posiedzeń dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządzono opinie dotyczące zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- c) sporządzono **259** planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej;
- d) sporządzono **129** modyfikacji planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej;

- e) wydano **1 422** opinie dotyczące zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, które zawierały całościowy obraz sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka;
- f) sporządzono **269** ocen rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinny dom dziecka;
- g) organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w **379** zespołach ds. okresowej oceny sytuacji Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- h) pozyskano **148** szczegółowych diagnoz psychofizycznych Dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- i) złożono do właściwych sądów **33** wnioski o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej;
- j) specjalistycznym wsparciem objęto **129** rodzin zastępczych, dzieci i pełnoletnich wychowanków;
- k) zaopiniowano **88** kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej;
- l) wydano **115** opinii psychologicznych o predyspozycjach i motywacji osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinii psychologicznych dotyczących funkcjonujących już form rodzinnej pieczy zastępczej;
- m) przeszkolono **5** osób, które w okresie wakacyjnym pełniły zastępstwa za zawodowe rodziny zastępcze;
- n) do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego zgłoszono **74** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną;
- o) wydano **22** opinie dotyczące potrzeby przyznania świadczeń dla rodzin zastępczych, **84** opinie dotyczące potrzeby zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, oraz osób zastępujących prowadzących rodzinny dom dziecka.

D.1. Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej

Na podstawie autorskiego programu napisanego przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie „OdNowa” i programu „Przyjazny Dom” autorstwa Ośrodka Adopcyjnego Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie zorganizowano szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.

W szkoleniach wzięło udział:

- luty – kwiecień 2016 r. – skierowano 20 osób, ukończyło 16 osób;
- kwiecień 2016 r. – skierowano 5 osób, ukończyło 5 osób;
- maj 2016 r. – skierowano 4 osoby (dwa małżeństwa), moduł dla zawodowych form pieczy zastępczej, ukończyło 4 osoby;
- wrzesień 2016 r. – nadal jest kontynuowanie – skierowano 34 osoby, do szkolenia przystąpiło 29 osób, planowany termin ukończenia szkolenia – luty 2017 r..

Łącznie z 63 osób skierowanych na szkolenie – szkolenie ukończyło 25 osób, 29 osób kontynuuje szkolenie.

Zaświadczenia kwalifikujące do pełnienia zawodowych form pieczy zastępczej wydano dla 4 osób, odmówiono wydania 1 zaświadczenia (brak predyspozycji kandydata).

Pozostałe osoby były spokrewnione z dziećmi, posiadały postanowienia sądu o powierzeniu im tymczasowej opieki zastępczej nad dziećmi, warunkowanej uzupełnieniem szkolenia.

D.2. Szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych

W 2016 r. w szkoleniach dla rodzin wzięły udział **64** osoby.

Szkolenia przeprowadzono:

- 28 maja 2016 r. i 28 listopada 2016 r. – przez Fundację Robinson Crusoe, warsztaty pn. „Wspieranie usamodzielniania – perspektywy, przepisy, praktyka” dla opiekunów usamodzielniania i kandydatów do pełnienia tej funkcji. W warsztatach udział wzięło 13 osób (11 rodzin zastępczych, 2 dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego);
- cykl szkoleń prowadzonych przez psychologa Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w zakresie zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- czerwiec - „Od noworodka do Koziołka. Kryzysy rozwojowe dzieci w wieku 0-5 lat”;
- wrzesień – „Od ucznia do młodzika. Kryzysy rozwojowe dzieci w wieku 6-18 lat”;
- październik – „Czyja to wina? Czyli jak rozwiązać konflikt?”;
- listopad – „Dziecko u terapeuty. Zaburzenia wieku dziecięcego”;
- grudzień – „Kiedy powiem sobie dość.... Wypalenie w rodzinach zastępczych”;

W szkoleniach udział wzięło **51** osób (z rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka).

D.3. Działania wspierające dla osób prowadzących formy pieczy zastępczej i dzieci umieszczonych w tych rodzinach, promocja rodzicielstwa zastępczego

- nawiązano współpracę z Archidiecezją Szczecińsko-Kamieńską, która rozpropagowała wśród szczecińskich parafii informację o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych;
- w czerwcu 200 dzieci z pieczy zastępczej skorzystało ze słodkiego lodowego poczęstunku w Centrum Handlowym Carrfour w lodziarni Grycan;
- 4 czerwca na terenie Różanki odbył się Festyn „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego”. Założeniem Festynu była integracja środowiska lokalnego rodzin zastępczych poprzez zorganizowanie czasu wolnego oraz przekazanie rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka wiedzy na temat możliwości uzyskania Wsparcia od pracowników MOPR w Szczecinie, jak również o ofercie pomocowej organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. Charakter obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego jest nastawiony na promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w przyjaznej i swobodnej atmosferze. Ponadto w przeddzień Festynu ulicami Szczecina przejechał zabytkowy tramwaj, w którym pracownicy Działu Pieczy Zastępczej promowali ideę rodzicielstwa zastępczego. Do tramwaju zostali zaproszeni: Prezydent Miasta Szczecina, przedstawiciele Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, przedstawiciele Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin, zawodowa rodzina zastępcza, przedstawiciele Publicznego Ośrodka Adopcyjnego oraz dziennikarze. W tym czasie na terenie miasta działały dwa punkty konsultacyjne, w których pracownicy Działu Pieczy Zastępczej przybliżali mieszkańcom Szczecina zagadnienia związane z pieczą zastępczą. Na przystankach autobusowych i tramwajowych zostały rozwieszane plakaty promujące Festyn;
- 10 grudnia zorganizowano dwie zabawy mikołajkowe dla **250** dzieci w wieku 3-9 lat z rodzinnych form pieczy zastępczej;

- zorganizowano spotkanie z rodzinami zastępczymi zawodowymi i spotkanie z prowadzącymi rodzinne domy dziecka, celem spotkań było wymiana doświadczeń, zmianach i planach podejmowanych działań przez dział Pieczy zastępczej;
- w grudniu 88 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych otrzymało ręcznie robione komplety czapek wraz z szalikami, słodczyce dzięki darowi Pani Krystyny Michaluk oraz pań z grupy hobbystycznej „Serdeczne dziergadelka”.

E. Kluczowe problemy związane z realizacją zadań w 2016 r.

E.1. Wdrożenie Programu 500 + dla dzieci w pieczy zastępczej w związku z wejściem w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz.195) od dnia 1 kwietnia 2016 r.

Zadaniem zajmowało się 12 osób, obciążenie w wykonywanych obowiązkach najbardziej nasilone było w okresie kwiecień - czerwiec ze względu na konieczność wypłaty świadczeń z wyrównaniem od 1 kwietnia najpóźniej do 1 lipca 2016 r. Łącznie do końca roku wypłacono dodatkowe świadczenia dla 787 dzieci będących w rodzinnej pieczy zastępczej i 31 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego. Wpłynęło to na sprzężenie obowiązków szczególnie w zakresie :

- informowania rodzin zastępczych o zmianach (forma: spotkanie dla rodzin, informacje pisemne wysłane do wszystkich rodzin, informowanie indywidualne na liczne prośby zainteresowanych)

- przyjmowania wniosków, udzielania pomocy w wypełnianiu wniosków;
- prowadzenia postępowań administracyjnych;
- uzupełnienia danych w system POMOST;
- przygotowania list wypłat.

W związku z powyższym pozyskano zwiększenie zatrudnienia dla osób realizujących świadczenia o 1 etat.

E.2. Brak wystarczającej liczby miejsc w pieczy zastępczej. Trudności w bieżącym realizowaniu postanowień sądowych.

W związku z powyższym poszukiwano miejsc w pieczy zastępczej poza M. Szczecin zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dzieci były umieszczane w innych formach opieki (po uzyskaniu stosownej zmiany postanowienia Sądu) tj.: w placówkach opieki zdrowotnej ZOL - 1, Hospicjum - 1 dziecko umieszczone ze szpitala wymagające opieki paliatywnej. Wzrasta liczba dzieci o specjalnych potrzebach zdrowotnych wymagających leczenia, rehabilitacji, stałej stymulacji w rozwoju. W Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Dębnie umieszczono 4 dzieci zabezpieczonych w interwencyjnej formie pieczy zastępczej (2 z pogotowi rodzinnych i 2 z placówki interwencyjnej).

Na dzień 31.12.2016 r. nie było możliwości realizacji postanowień Sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej dla 39 dzieci. Nie było też możliwości zapewnienia rodzinnej pieczy zastępczej dla 57 dzieci poniżej 10 roku życia umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w tym 21 w placówce interwencyjnej).

E.3. Kontrola kompleksowa z zakresu zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie maj/czerwiec 2016 r.

Kontrolą objęty był okres od 01 stycznia 2015 roku do 30 maja 2016 roku. Zagadnienia dotyczyły pozyskiwania, kwalifikowania, funkcjonowania i wspierania rodzin zastępczych, działań wspierających usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w M. Szczecin i poza M. Szczecin, danych statystycznych dotyczących pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej i działań promujących rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej przygotowali dodatkowe zestawienia i wyliczenia oraz dane statystyczne w układzie i za okresy inne niż w normalnej sprawozdawczości co ograniczyło wykonywanie zaplanowanych na ten okres działań i przesunęło w czasie realizację większości statutowych zadań w tym okresie.

E.4. Projekt „Aktywna integracja w Szczecinie” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WZ 2014-2020.

Ww. program jest adresowany do młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej będącej w wieku 15-18 lat. Celem głównym projektu jest wyrównanie szans społecznych i edukacyjnych. Zaplanowane działania dla ww. grupy to:

- warsztaty integracyjno-edukacyjne doskonalące umiejętności społeczne;
- wyjazdy socjoterapeutyczne;
- zajęcia kompensacyjne w celu poprawy wyników w nauce, podniesienia poziomu wiedzy z zakresu przedmiotów szkolnych.

W okresie od października do grudnia 2016 r. przeprowadzono rekrutację i sporządzono dokumentację niezbędną w procesie kwalifikacji dla 60 uczestników projektu. W grudniu ruszyły pierwsze działania projektowe – otwarcie projektu i warsztaty o charakterze integracyjno-edukacyjnym.

E.5. Rotacja kadry

W roku 2016 szczególnie zauważalna była rotacja kadry wykonującej zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej tj.: w sekcji ds. niezawodowej i spokrewnionej pieczy zastępczej i sekcji ds. zawodowej pieczy zastępczej i wsparcia specjalistycznego. Łącznie na 31 etatach (20 etatach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 6 etatach pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i 5 etatach specjalistów w ciągu 2016 r. zatrudnionych było 47 osób. Wypowiedzenia umowy o pracę złożyło 16 osób, główne powody takiej decyzji to: niskie wynagrodzenie, odpowiedzialność, obciążenie psychiczne, szeroki zakres obowiązków. Powodowało to sprzężenie zadań dla kierowników sekcji jak i dla osób zastępujących nieobecnych pracowników, związanych z ciągłym wprowadzaniem nowych pracowników w zakresy obowiązków, ograniczało to udzielanie wsparcia specjalistycznego rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dzieciom i pełnoletnim umieszczonym w pieczy zastępczej.

E.6. Zdiagnozowane potrzeby na podstawie art. 182 ust 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Realizacja zadań ustawowych i wynikających z przyjętego Uchwałą Rady Miasta Nr XV/360/16 z dnia 21.01. 2016 Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Szczecinie na lata 2016 - 2018 wymagać będzie :

- utrzymania możliwości zwiększania liczby niezawodowych i zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Szczecina;
- stabilizacji zatrudnienia i dostosowania liczby pracowników Działu Pieczy Zastępczej do standardów ustawowych i przekształceń w obszarze pieczy zastępczej w Szczecinie;
- poprawie warunków lokalowych Działu Pieczy Zastępczej MOPR w Szczecin;
- intensyfikacji działań wspierających rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze dla ograniczania napływu dzieci do pieczy zastępczej;
- zwiększania liczby lokali docelowych i miejsc w mieszkaniach chronionych oferowanych osobom usamodzielnianym po okresie ich dorastania i usamodzielnienia w pieczy zastępczej w Szczecinie.

1.3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Realizując działania skierowane do osób niepełnosprawnych w 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydatkował łącznie **6 534 610,83 zł**, z czego:

- a) ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **4 780 030,97 zł** w tym:
 - na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych - 3 963 699,60 zł;
 - na realizację programu „Aktywny samorząd” 778 045,65 zł;
 - na obsługę, promocję i ewaluację programu „Aktywny Samorząd” – 38 285,72 zł,
- b) ze środków budżetu Miasta – **1 754 579,86 zł**, w tym:
 - dofinansowanie 10% kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej – 230 940 zł;
 - przewozy osób niepełnosprawnych – 1 488 243,31 zł;
 - prowadzenie Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego – 35 396,55 zł.

A. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w ramach ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacją tego zadania w ramach zadań powiatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmuje się Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Środki pochodzą z:

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie dysponował budżetem w wysokości **3 963 725 zł**, z czego wykorzystana została kwota **3 963 699,60 zł**;
- budżetu Miasta – w 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie dysponował kwotą **230 940 zł**, przeznaczoną na dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela Nr 46 Dofinansowanie w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z podziałem na rodzaje dofinansowania, liczbę osób i kwotę, w 2015 r. i w 2016 r.

Dofinansowanie:		ROK 2015		ROK 2016	
		liczba osób	kwota udzielonej pomocy w zł	liczba osób	kwota udzielonej pomocy w zł
turnusy rehabilitacyjne	dzieci	109	175 323,00	121	226 729,00
	osoby dorosłe	22 osoby + 19 opiekunów	41 027,00	0	0
	ogółem	131	216 350,00	121	226 729,00
likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	dzieci	9	75 027,41	9	74 520,11
	osoby dorosłe	37	194 677,99	47	203 549,38
	ogółem	46	269 705,40	56	278 069,49
zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	dzieci	148	242 220,08	120	201 536,36
	osoby dorosłe	892	1 158 186,02	923	990 509,00
	sprzęt rehabilitacyjny dla organizacji	1	7 017,51	2	4 469,40
	ogółem	1 041	1 407 423,61	1 045	1 196 514,76
<u>organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych</u> ⁹	dzieci	3 imprezy dla 159 dzieci	26 671,59	3 imprezy dla 240 dzieci	24 186,78
	osoby dorosłe	24 imprezy dla 2604 osób	76 751,10	26 imprezy dla 2 597 osób	72 739,57
	ogółem	27 imprez dla 2 763 osób	103 422,69	2 837	96 926,35
tłumacz języka migowego		1	4 480,00	1	6 000,00
warsztaty terapii zajęciowej	prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie	85	2 078 460 środki PFRON; 230 940 budżet Miasta	85	2 159 460 środki PFRON; 239 940 środki Miasta
	prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy w Rozwoju Społecznym i Zawodowym Osób Niepełnosprawnych	50		50	
	łącznie	135		135	
			2 309 400		2 399 400

⁹ Dofinansowanie przyznaje się organizacjom pozarządowym prowadzącym statutową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

B. Obsługa komunikacyjna osób niepełnosprawnych

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych dysponowała 17 samochodami dostosowanymi do przewozu osób na wózkach inwalidzkich. Kursy były planowane na 15 samochodów, jeden samochód jest traktowany jako zastępczy, na wypadek awarii/przebiegu/napraw, drugi zostanie przekazany do jednej z miejskich jednostek.

Tabela Nr 47 Liczba osób przewiezionych w 2015 r. i w 2016 r. przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych

Liczba osób przewiezionych		ROK 2015	ROK 2016	
		51 460	76 293	
w tym:	dzieci do szkół	23 444	22 550	
	w tym:	w Szczecinie	16 257	15 608
		do Polic	7 187	6 942
	przewozy abonamentowe	18 112	20 747	
	zlecenie na telefon	2 016	2 016	
	opiekunowie przewożonych osób niepełnosprawnych	7 888	8 430	

Obsługa realizowana była w celu zaspokojenia potrzeb komunikacyjnych niepełnosprawnym mieszkańcom Szczecina, którzy nie są w stanie korzystać z komunikacji miejskiej, zgodnie z Uchwałą Nr XXII/580/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad świadczenia usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych oraz pobierania opłat za te usługi w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie. W strukturze Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym funkcjonuje Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych.

Usługi przewozowe osób niepełnosprawnych świadczone są na terenie Miasta Szczecin, a w uzasadnionych przypadkach również poza jego obszarem.

Do korzystania z usług przewozowych uprawnione są osoby niepełnosprawne zameldowane na terenie Miasta Szczecin, posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności, ze względu na rodzaj niepełnosprawności nie mogące korzystać z przewozów wykonywanych pojazdami komunikacji miejskiej:

- a) poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- b) ze zdiagnozowanym autyzmem;
- c) niewidome bez opiekuna.

Usługi przewozowe są odpłatne, wysokość opłat określona jest w przytoczonej powyżej Uchwale.

Do bezpłatnych przewozów uprawnione są osoby:

- a) dzieci i młodzież niepełnosprawna realizująca obowiązek szkolny, dowożona do i z placówek oświatowych najbliższych ich miejscu zamieszkania;
- b) opiekunowie towarzyszący osobom niepełnosprawnym, w przypadku, gdy osoba niepełnosprawna wymaga, zgodnie z orzeczeniem, opieki innej osoby;

Prezydent Miasta Szczecin może zwolnić z opłat za przewozy osoby niepełnosprawne, dowożone na zorganizowane lub współorganizowane przez Urząd Miasta Szczecin imprezy miejskie oraz uroczystości religijne.

Tabela Nr 48 Dane dotyczące funkcjonowania SOKON w latach 2014, 2015, 2016

l.p	Rodzaj danych	2014r.	2015r.	2016 r.
1.	Liczba pojazdów	16	17	17
2.	Budżet na rok w zł	1 143 806	1 563 966	1 465 545
3.	Budżet po uzupełnieniach w zł	1 523 431,94	1 622 045	1 496 280
4.	Budżet zrealizowany w zł	wyk. 1 359 551,94 + sam. 152 000,00 + schod. 11 880,00 = 1 523 431,94	wyk. 1 313 004,06 + sam. 298 000,00 = 1 611 004,06	1 331 243,31 + sam. 157 000,00 = 1 488 243,31
5.	Liczba przewiezionych osób	50 533 osoby	51 460 osób	53 743 osoby
6.	Wpływy za przewozy w zł	100 581,50	92 472	103 241
7.	Cena za 1 litr paliwa /zł	5,51 – 4,91	4,89 – 4,20	3,70 – 4,71
8.	Łączny przebieg aut /km	477 507 km	486 610 km	471 427 km
9.	Łączne zużycie paliwa /l	50 778	51 638	50 074
10.	Zużycie paliwa na 100 km	10,63	10,61	10,62

C. Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego

Wypożyczalnia prowadzona jest ze środków budżetu Miasta. W 2016 roku na jej prowadzenie wydatkowana została kwota 36 640,00 zł, a wydatkowano 35 396,55 zł.

Pomocą objęte były wszystkie osoby zgłaszające się do wypożyczalni, bez względu na fakt posiadania lub nieposiadania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2016 roku zawartych zostało 114 umów użyczenia sprzętu. Z tej liczby 2 osoby zrezygnowały z realizacji umów bez wypożyczenia sprzętu. Spośród 112 zawartych i zrealizowanych umów kilka dotyczyło wypożyczenia dwóch lub trzech sprzętów. Łącznie wypożyczono 122 sprzęty.

Tabela Nr 49 Rodzaje i ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego w latach 2015 i 2016

Wypożyczony sprzęt		2015 r.	2015 r.
umowy zawarte		121	114
umowy zrealizowane.		117	112
wypożyczone sprzęty		124	122
w tym:	łóżka	67	59
	wózki	3	7
	balkoniki	13	9
	ambony	18	21
	ssak do odsysania śliny	5	5
	koncentrator tlenu	4	3
	krzeselko sanitarno- toaletowe	3	2
	wózek toaletowy	1	2
	kule łokciowe	0	1
	stolik przyłóżkowy	0	5
	rower rehabilitacyjny	1	0
	rotor kończyn dolnych	1	4
	rotor kończyn górnych	0	2
	rotor zespolony	0	0
podnózek wewnątrzwannowy	2	0	

	krzeselko kąpielowe	4	2
	siedzisko wannowe obrotowe	0	0
	PUR	0	0
	pionizator	1	0
	kule pachowe	0	0
	trójnóg / czwóróg	0	0
	nakładka na wc	0	0
	rower trzykołowy (otrzymany jako darowizna)	1	0
Razem		124 szt.	122 szt.

D. „Aktywny Samorząd”

Zarząd PFRON podjął uchwałę, że edycja programu z 2016 roku będzie realizowana do dnia 15 kwietnia 2017 roku.

Z otrzymanej na realizację programu kwoty **1 295625,33zł**, na 31.12.2016r. wydatkowano kwotę **816331,37zł**.

Poniższa tabela wskazuje stan realizacji programu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Realizacja programu

Tabela Nr 50 Realizacja programu „Aktywny Samorząd” za 2016 r.

Moduł I:		złożone wnioski	Wnioski bez realizacji	Umowy zawarte i zrealizowane	Wydatkowane środki w zł 512 259,26
Zadania inwestycyjne: Plan finanse.704 925,81					
A1	oprzyrządowanie samochodu	Dorośli - 3	0	3 zrealizowane	33 780,19
		Dzieci - 5	0	4 zrealizowane , 1 oczekuje na realizację	
B1	pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego	Dorośli –70	1 rezygnacja, 3 wnioski nie spełniały wymogów formalnych	39 zrealizowano, 27 oczekuje na realizację	354 183,35
		Dzieci - 9	0	8 zrealizowano, 1 oczekuje na realizację	
C1	pomoc w zakupie wózka elektrycznego	Dorośli - 0	0	0	0,00
		Dzieci - 0	0	0	
C2	utrzymanie sprawności technicznej wózka elektrycznego	Dorośli - 10	0	7 zrealizowano, 3 oczekują na	14 425,00
		Dzieci - 1	0	1 zrealizowano	
C3	pomoc w zakupie protez specjalistycznych	Dorośli - 5	0	5 zrealizowano	109 870,00
C4	pomoc w utrzymaniu sprawności protez specjalistycznych	Dorośli - 0	0	0	0,00

Zadania bieżące: Plan finansowy 59 374,43 zł			Wydatkowane środki – 25 795,93 zł:		
A2	pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	Dorośli - 2	1 rezygnacja	1 oczekuje na realizację	0,00 – 3 zwroty 159,90 zł
B2	dofinansowanie szkoleń dotyczących nabytego sprzętu komputerowego	Dorośli - 2	0	2 oczekują na realizację	0,00
		Dzieci - 0	0	0	
D	pomoc w zapewnieniu opieki osobie zależnej (przedszkola)	Dorośli - 28	1 – nie spełniał wymogów formalnych	21 zrealizowano, 13 oczekuje na realizację	20 429,56 zł
Razem na zadania 764 300,24 zł		135 wnioski	4 nie spełniały wymogów formalnych, 2 osoby zrezygnowały	zrealizowano 88 umów, 48 umów oczekuje na realizację	wydatkowano 538 055,19 zł
Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia Plan finansowy – 452 249,35 zł		237 złożonych wniosków: I semestr – 116; II semestr - 121	I semestr: - 4 wnioski nie spełniały wymogów formalnych, - 1 osoba zrezygnowała. II semestr: - 5 wniosków nie spełniało wymogów formalnych; 5 osób zrezygnowało	w realizacji: I semestr – 111 zrealizowano. II semestr – 111 oczekuje na realizację	wydatkowano 239 990,46 zł
Razem Moduł I i Moduł II 1 216 549,59 zł		372 złożone wnioski	21 wniosków bez realizacji	zrealizowano – 199 wniosków; oczekuje na realizację – 159 wniosków	wydatkowano 778 045,65 zł
Dodatkowe środki:					
Na obsługę programu - 60 827,48 zł		wykorzystano			34 874,52 zł
Na promocję programu – 12 165,52 zł					3 411,20 zł
Na ewaluację programu - 6 082,74 zł					0,00 zł
RAZEM					1 295 625,33 zł

1.4. Obsługa zadań

A. Informatyzacja

W ramach informatyzacji, w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2016 r. realizowano zadania bieżące oraz rozbudowę i aktualizację infrastruktury informatycznej:

- 1) wdrożono kolejne wersje Systemu Informatycznego POMOST Std (Standard), przystosowanego do współpracy z Centralnym Systemem Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego Emp@tia;
- 2) kontynuowano proces usuwania duplikacji i utożsamiania osób w SI POMOST Std, utożsamiania instytucji oraz usuwania duplikacji miejscowości;
- 3) zmodernizowano sprzęt komputerowy pod wymagania Systemu Informatycznego POMOST Std oraz pozostałe systemy informatyczne Ośrodka;
- 4) zakupiono 62 zestawy komputerowe, 10 laptopów, 6 monitorów oraz 1 urządzenie wielofunkcyjne, przeznaczone do zaspokojenia bieżących, kluczowych potrzeb MOPR w Szczecinie, z uwzględnieniem obsługi nowych zadań;
- 5) rozpoczęto prace związane z przygotowaniem przetargu na dostawę i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego dla MOPR;
- 6) wykonywano zadania związane z utrzymaniem infrastruktury informatycznej MOPR w Szczecinie wraz z udzielaniem wsparcia użytkownikom.

B. Bezpieczeństwo i higiena pracy

W roku 2016 specjalista ds. BHP i PPOŻ zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w ramach swoich obowiązków przeprowadził:

- szkolenia okresowe z zakresu BHP i POPŻ – 13 grup szkoleniowych, przeszkolono **85**etatowych pracowników MOPR w Szczecinie, w tym 8 osoby zajmujące stanowiska kierownicze, 45 osób zajmujących stanowiska administracyjno-biurowe i 32 zajmujących stanowiska robotnicze;
- **13** kontroli wewnętrznych wszystkich obiektów będących w administracji MOPR w Szczecinie, dotyczącego stanu technicznego i sanitarnego, eksploatacji budynków i urzędzeń;
- w okresie sprawozdawczym nie było przeprowadzonych kontroli zewnętrznych;
- kontrole stanowisk pracy osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności; w MOPR w Szczecinie w 2016 r. było zatrudnionych **12** osób z orzeczoną niepełnosprawnością, w tym **4** osób posiadających orzeczenie o lekkim, **8** osób o umiarkowany stopniu niepełnosprawności, wszystkie stanowiska pracy przystosowane są do każdego rodzaju niepełnosprawności;
- na bieżąco są przeprowadzane badania profilaktyczne pracowników, wszyscy pracownicy posiadają ważne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonych stanowiskach pracy;
- refundacja **21** na łączną kwotę **3 932** zł pracownikom poniesionych kosztów na zakup okularów korygujących wzrok podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego;
- pracownikom na bieżąco wydawana jest odzież i obuwie robocze oraz wypłacany ekwiwalent pieniężny za pranie, naprawę i konserwację odzieży;
- na bieżąco wykonywane były prace w ramach nadzoru nad realizacją inwestycji i remontów, napraw bieżących oraz utrzymywanie obiektów w należyтым stanie technicznym;

- bieżące czynności związane z wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze do i z pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie spełnia wymagania prawne bhp i ochrony p. poż.

C. Kontakt z mediami

W 2016 r. działalność w zakresie kontaktów z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi w głównej mierze obejmowała:

1. Budowanie i utrzymywanie relacji z mediami:
 - a. udział w nagraniach dla radia i telewizji;
 - b. udzielanie informacji dla prasy oraz portali internetowych;
 - c. prowadzenie briefingów i konferencji prasowych;
 - d. pozyskiwanie patronatów medialnych dla inicjatyw MOPR.
2. Monitoring mediów lokalnych i ogólnopolskich.
3. Udział w przygotowywaniu materiałów promocyjnych MOPR.
4. Udział w przygotowywaniu kampanii społecznych.
5. Współredagowanie strony internetowej MOPR w Szczecinie.

Duże znaczenie we współpracy z mediami miały bezpośrednie kontakty dotyczące bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, przede wszystkim udzielanie odpowiedzi oraz wywiadów. W omawianym okresie odbyły się również trzy briefingi prasowe oraz jedna konferencja, których adresatami poza dziennikarzami byli również przedstawiciele innych instytucji.

Jeden z ważniejszych zadań był również monitoring mediów lokalnych i ogólnopolskich. W omawianym okresie zarchiwizowano wiele publikacji dotyczących Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie oraz szeroko pojętej pomocy społecznej.

Ponadto istotnym działaniem był udział w przygotowaniu kampanii społecznych oraz informacyjnych promujących działania ośrodka. Przede wszystkim przy okazji organizacji VII Kampanii Białej Wstążki pod hasłem „Gen przemocy” – organizowanej pod Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Szczecin, obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, a także przy przygotowaniu ulotek, plakatów informacyjnych oraz działalność promocyjna przy okazji VII Kampanii Białej Wstążki w tym kontakt i obsługa mediów w zakresie patronatu medialnego nad kampanią.

D. Sprawy organizacyjne

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawami organizacyjnymi zajmuje się Dział Organizacyjny.

W 2016 r. podjęto działania w ramach:

- a) kancelarii ogólnej:
 - udzielono 1 196 odpowiedzi w formie pisemnej na zapytania podmiotów zewnętrznych (sądy, policja, prokuratura, komornicy, jednostki organizacyjne pomocy społecznej);
 - udzielono 24 odpowiedzi na pisma dotyczące opiekunów prawnych;
 - udzielono odpowiedzi na 62 pism w przedmiocie przekazania sprawy wg właściwości miejscowej bądź rzeczowej;

- zarejestrowano 5 083 pozycje korespondencji przychodzącej;
 - zarejestrowano 6 085 pozycje w książce faktur;
 - rozniesiono 11 445 sztuk korespondencji (gońcy);
- b) sekretariatu:
- zarejestrowano 2 967 pozycji korespondencji przychodzącej;
 - zarejestrowano 6 porozumień;
 - zarejestrowano 30 pozycji referencji;
- c) prowadzenia spraw organizacyjnych:
- opracowano i zarejestrowano 88 Zarządzeń Dyrektora MOPR;
 - opracowano i zarejestrowano 147 upoważnień udzielonych przez Dyrektora MOPR podległym pracownikom;
 - zarejestrowano 41 pozycji upoważnień do kontroli;
 - opracowano 38 wniosków o udzielenie upoważnień przez Prezydenta Miasta Szczecin kadrze kierowniczej MOPR;
 - zarejestrowano 661 pozycji korespondencji przychodzącej;
 - zarejestrowano 215 spraw kierowanych do sądu przez komórki organizacyjne MOPR;
 - przygotowano od strony organizacyjnej(rozeznanie rynku) oraz dokonanie wyboru pozycji prasowych i książkowych na potrzeby pracowników Ośrodka;
 - przygotowano od strony organizacyjnej „VII Kampanię Białej Wstążki”, zabawę mikołajkową dla dzieci z pieczy zastępczej, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego;
 - rozeznanie cenowe, zlecenie wykonania ulotek, plakatów znaczków, zaproszeń, materiałów reklamowych, promocyjnych w związku z: „Pogotowie Zimowe”, „Aktywny Samorząd”, „Niebieskie Karty”, Punkt Konsultacyjny, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, VII Kampanią Biała Wstążka, działalnością MOPR;
- d) zamówień publicznych:
- 10 umów zawartych w wyniku postępowania w trybie przetargu nieograniczonego;
 - 1 umowę bezgotówkową;
 - 175 umów zawartych q trybie określonym w art. 4 pkt 8 ustawy „Prawo zamówień publicznych” (w tym 68 umów na media);
 - 8 umów zarytych w trybie określonym w art. 4 pkt 3 lit i ustawy „Prawo zamówień publicznych”;
 - 1 umowę zawarta w trybie art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy „Prawo zamówień publicznych”;
 - 2 umowy zawarte zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy „Prawo zamówień publicznych”;
 - 2 umowy zawarte w trybie art. 138 ustawy „Prawo zamówień publicznych”.
- e) zabezpieczenia łączności (Internet, telefony);
- f) prowadzenia gospodarki środkami rzeczowymi oraz zabezpieczenia potrzeb materialno-technicznych (materiały biurowe);
- g) gospodarki środkami trwałymi;
- h) nadzoru nad realizacją inwestycji i remontów oraz napraw bieżących;
- Budynek ROPR Prawobrzeże ul. Struga 10/12:
- przegląd serwisowy, konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu – serwerownia, przegląd i konserwacja węzła cieplnego i instalacji co;
- Budynek HOSTEL
- roczny przegląd stanu technicznego, instalacji gazowej, przewodów wentylacyjnych i spalinowych oraz oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji co;
- Budynek ROPR Zachód ul. Abramowskiego 19:

- roczny przegląd stanu technicznego budynku, instalacji gazowej, przewodów wentylacyjnych i spalinowych, oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego oraz okna oddymiającego i instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- wymiana wykładzin w 11 pomieszczeniach;
- montaż urządzeń klimatyzacyjnych w 4 pomieszczeniach;
- przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji co;

Budynki ROPR Północ – ul. Strzałowska 9:

- roczny przegląd stanu technicznego budynku, przewodów wentylacyjnych i spalinowych oraz oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, okna oddymiającego i instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przegląd i konserwacja kotłowni na paliwo ekologiczne typu pelet i instalacji c. o.;
- przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu serwerowni;
- dostawa i montaż urządzeń klimatyzacyjnych w 4 pomieszczeniach;

Budynek przy ul. Jagiellońskiej 62a:

- roczny przegląd stanu technicznego budynku, sprawności wentylacji mechanicznej oraz oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, okna oddymiającego i instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu serwerowni;
- wymiana studni wodomierzowej;
- montaż bramy dwuskrzydłowej i furtki;
- montaż krat antywłamaniowych w pomieszczeniu kasy;
- montaż kontroli dostępu w drzwiach wejściowych do budynku;
- montaż dwóch dodatkowych punktów monitoringu wizyjnego w obiekcie;
- przemulowanie – wzmocnienie ściany zewnętrznej powyżej II piętra w budynku;
- przycinka drzewa i montaż na krokwiach dachu siatek zabezpieczających przed ptakami;
- kompleksowa przeprowadzka Rejonowego Ośrodka z Jana Kazimierza i Pocztovej.

Budynek przy ul. Sikorskiego 3:

- wymiana klimatyzatora w serwerowni;
- malowanie ścian i sufitów w pomieszczeniach na III piętrze;
- malowanie ścian i sufitów na klatce schodowej i korytarzach oraz w przedsionku kasy;
- przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora ściennego w pomieszczeniu serwerowni;
- przegląd i konserwacja windy;

Działu Pomocy Osobom Bezdomnym

- zmiana lokalizacji – kompleksowa przeprowadzka z ul. Kaszubskiej na ul. Jana Kazimierza.
- malowanie ścian i sufitów w pokojach;

Pomieszczenia Działu Instytucji Pomocy Społecznej ul. Królowej Jadwigi 45B/U3.

- wyposażenie lokalu w instalację alarmową i teletechniczną;
- wyposażenie lokalu w rolety zabezpieczające;

Pomieszczenia Działu Instytucji Pomocy Społecznej ul. Królowej Jadwigi 45B/U2.

- wyposażenie lokalu w instalację alarmową i teletechniczną;
- wyposażenie lokalu w rolety zabezpieczające;

Pomieszczenia Działu Instytucji Pomocy Społecznej ul. Królowej Jadwigi 45C/U2 (BOI).

- przegląd i konserwacja platformy przychodowej;

Pomieszczenia Działu Pieczy Zastępczej ul. Słowackiego 13

- wymiana kotła olejowego na kocioł gazowy;

- przegląd i konserwacja kotłowni olejowej/gazowej i instalacji c.o.;

Pomieszczenia przy ul. Pocztowej 16

- malowanie ścian i sufitów w całym ośrodku;
- wymiana wykładzin PVC w całym ośrodku;

Schronisko dla bezdomnych – ul. Hryniewieckiego 9:

- wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku, oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przegląd i konserwacja wężła ciepłego i instalacji c. o. i c.c.w.;
- wymiana hydrantu p.poz.;
- inwestycja związana z remontem dachu i ociepleniem elewacji budynku;

Mieszkanie chronione – ul. Kolska 3:

- wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku, instalacji gazowej, przewodów wentylacyjnych i spalinowych oraz przegląd i czyszczenie kotła gazowego;
- wymiana odcinka ogrodzenia wraz z furtką;

Mieszkanie chronione – ul. Ściegiennego 67/2:

- kompleksowe wyposażenie mieszkania;

Mieszkanie chronione – ul. Pocztowa 19/1:

- kompleksowe wyposażenie mieszkania;

Mieszkanie chronione – ul. Szczawiowa 15/6:

- kompleksowe wyposażenie mieszkania;

Mieszkanie kryzysowe – ul. Królowej Jadwigi 44A/1:

- przeprowadzka pomiędzy mieszkaniami (z Królowej Jadwigi 45c/1 na Królowej Jadwigi 44a/1);

Senior Wigor ul. Królowej Jadwigi 45A i 45C.

- przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatorów w lokalach;
- przegląd i konserwacja platformy przychodowej;

Rodzinny Dom Dziecka – ul. Mączna 16:

- wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku;
- przyłączenie obiektu bezpośrednio do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej;

Rodzinny Dom Dziecka – ul. Woj. Polskiego 95:

- wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku.

i) ubezpieczenia mienia:

- ubezpieczenie mienia MOPR i doubezpieczenie środków trwałych i sprzętu elektronicznego;
- przygotowano dane do podatku od nieruchomości na 26 lokale będące w gestii MOPR;
- zgłoszono 11 szkód (zalania, kradzieże) do ubezpieczyciela;
- zgłoszono 7 kolizji pojazdów MOPR;

j) składnicy akt:

- przyjęto do składnicy akt 1 818 teczek dokumentacji;
- wypożyczono 75 pozycji dokumentacji ze składnicy akt;
- wybrakowano i przekazano na makulaturę 1 126 teczek dokumentacji niearchiwalnej (około 3 211 kg);

k) innych:

- zamówienia pieczętek, druki akcydensowe, druki na papierze samokopiującym.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości art. 26 i zgodnie z Zarządzeniem Nr 121/12 z dnia 31 grudnia 2012 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy

Rodzinie w Szczecinie przeprowadzono inwentaryzację składników majątkowych znajdujących się w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

E. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej

W 2016 r. przygotowano szkolenia, organizowano doszkąłcanie pracowników ośrodka i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i organizacji pozarządowych. Odbyło się 72 formy doszkąłcania, w których uczestniczyło łącznie **1 115** osób w tym:

- zewnętrzne szkolenia, konferencje: **64 form / 495 uczestników**;
- wewnętrzne szkolenia, konferencje: **8 form / 620 uczestników**, w tym 439 pracowników MOPR w Szczecinie oraz 181 przedstawicieli innych jednostek.

F. Praktyki studenckie

Zorganizowano praktyki studenckie w komórkach organizacyjnych MOPR dla **26** osób:

- przygotowanie porozumień z uczelniami – 4 porozumienia;
- przygotowanie niezbędnej dokumentacji;
- opracowano harmonogram praktyk;
- monitorowano przebieg praktyk.

1.5. Zatrudnienie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2016 r. realizował zadania statutowe w ramach:

- budżetu MOPR w Szczecinie – **316,50 etatów**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – **25 etatów**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Hostel – **3,5 etatu**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Koordynator Lokalny – **4 etaty**;
- budżetu Miasta Szczecin - Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych – **18 etatów**;
- budżetu Wspierania Rodziny – **27 etatów** z tego wynagrodzenie częściowo finansowane w ramach Projektu Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2016 „Asystent Rodziny”;
- budżetu Systemu Pieczy Zastępczej – **21 etatów** z tego wynagrodzenie częściowo finansowane w ramach Projektu Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2016 „Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”;
- budżetu "Aktywny Samorząd" – **2,5 etatu**.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w MOPR w Szczecinie zatrudnienie wynosiło: **419 osób, 415,50 etatów**.

Tabela Nr 51 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie		liczba osób	
Dyrektor	1	1	
Zastępca Dyrektora	2	2	
pracownicy socjalni ogółem (suma wierszy: 4,5,6,7,11)	3	208	
w tym:	starszy specjalista pracy socjalnej	4	25
	specjalista pracy socjalnej	5	46
	starszy pracownik socjalny	6	61
	pracownik socjalny	7	75
	w tym: w rejonach opiekuńczych	8	140
główny specjalista (suma wierszy 10.11)	9	10	
w tym:	główny specjalista	10	9
	będący pracownikiem socjalnym	11	1
pozostali pracownicy	12	199	
Ogółem (suma wierszy 1,2,4,5,6,7,9,12)		419	

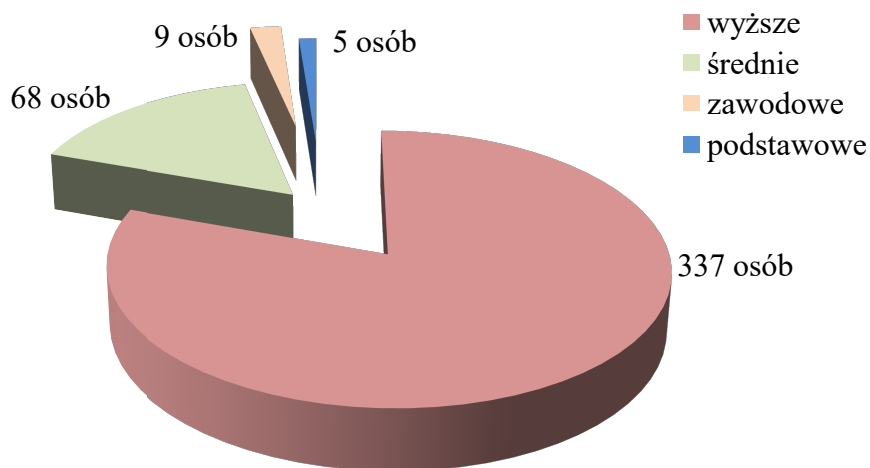
W MOPR w Szczecinie zatrudnionych było **59** mężczyzn co stanowi 14,08% ogólnej liczby pracowników i **360** kobiet (85,92% ogółem zatrudnionych).

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające kwalifikacje pracownika socjalnego. W 2016 r. na tym stanowisku zatrudnionych było **208** osób tj. 49,64% ogólnej liczby zatrudnionych, z czego **140** pracujących bezpośrednio z klientami w ich środowisku. Pozostali wykonywali czynności związane z realizacją świadczeń pomocy społecznej.

Tabela Nr 52 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2016 r.

			liczba osób	% w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych
Wyższe		1	337	80,43
w tym:	wyższe magisterskie	2	229	x
	wyższe licencjackie	3	108	x
Średnie		4	68	16,23
Zawodowe		5	9	2,15
Podstawowe		6	5	1,19
Ogółem (suma wierszy 1,4,5,6)			419	100

Rysunek Nr 6 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2016 r.

Najliczniejszą grupę pracowników zatrudnionych w 2016 r. w MOPR w Szczecinie stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, co wynika z wymagań szczególnych dotyczących kwalifikacji osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach m.in. pracownicy socjalni, psychologowie, terapeuci, specjaliści pracy z rodziną, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Osoby z wykształceniem średnim, to w większości kierownicy Sekcji Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych, pracownicy administracyjni, pracownicy posiadający wykształcenie podstawowe to robotnicy gospodarczy.

W 2016 roku została zawarta następująca ilość **umów zleceń**:

1) w MOPR 76 umów zleceń polegających na:

- wypożyczeniu sprzętu rehabilitacyjno-ortopedycznego w Dziale Pomocy Osobom Niepełnosprawnym;
- przeprowadzeniu szkoleń dla rodzin zastępczych niezawodowych ustanowionych przez sąd, które nie zostały przeszkolone oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- przeprowadzeniu szkolenia pod tytułem „Gdy ciepło domu rodzinnego czasami przypomina tempo ognia piekielnego – rzecz o przemocy” w ramach prowadzonej edycji szkoleniowej dla rodzin zastępczych niezawodowych ustanowionych przez sąd, które nie zostały przeszkolone oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- koordynowaniu projektu „Złość nie jest zła” – czyli jak radzić sobie w negatywnymi emocjami;
- w ramach programu „Złość nie jest zła - czyli jak radzić sobie z negatywnymi emocjami” przeprowadzeniu spotkań w grupach uczestników spotkań wg niżej wymienionych modułów tematycznych:
 - spotkania dla dzieci 6-9 lat w ramach modułu "Trening wielostronnej interwencji do pracy z dziećmi z zachowaniami agresywnymi w wieku wczesnoszkolnym";
 - spotkania dla dzieci 10-14 lat w ramach modułu "Trening wielostronnej interwencji do pracy z dziećmi i młodzieżą agresywną";
 - warsztaty dla rodziców dzieci w okresie dorastania 13-19 lat w ramach modułu "Bunt nastolatka - jak sobie radzić";
 - prowadzenie warsztatów dla kobiet doznających przemocy domowej w ramach modułu "Grupa rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie";
- przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego dla mieszkańców Szczecina w celu przygotowania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego dla mieszkańców spoza Szczecina, przygotowaniu projektu postanowienia przekazującego wywiad do właściwej miejscowo gminy w celu przygotowania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, przygotowaniu projektu decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki;
- przeprowadzaniu wywiadów pn. "Informacja dotycząca osoby nadużywającej alkoholu" na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych";
- pełnieniu dyżurów w punkcie konsultacyjnym MOPR;
- przeprowadzenie cyklu szkoleniowego „Szkoła dla rodziców”
- przeprowadzeniu modułu szkoleniowego na temat „Wybrane aspekty działań na rzecz i wobec rodziny” w ramach szkolenia wyjazdowego w Łukęcinie;
- przyrządzanie waty cukrowej na Festynie z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

2) wykonywanie czynności określonych w ofercie realizacji zadania publicznego pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior-WIGOR w ramach zadania współfinansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020.

W 2016 roku zostały zawarte w MOPR 3 umowy o dzieło tj.

- wykonanie dzieła w postaci kwestionariusza dot. Relacji i odniesień zawodowych na poziomie przełożony-pracownicy dla ROPR Prawobrzeże;
- wykonanie dzieła w postaci kwestionariusza dla:
 - Działu Instytucji Pomocy Społecznej – wpływ obciążenia zawodowego na jakość i efektywność pracy zespołu w kontekście dotychczasowych obowiązków;
 - ROPR Śródmieście – relacje i odniesienia zawodowe na poziomie przełożony-pracownicy wraz z zaopiniowaniem wypełnionych kwestionariuszy;
- przygotowanie wykładu autorskiego i wygłoszenie w ramach VII Kampanii „Biała Wstążka” Gen Przemocy na temat „Agresja – podłoże biologiczne i społeczne”;
- dzieło w postaci opinii eksperckiej do Miejskiego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021.

W 2016 roku na podstawie zawartych umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie zorganizował dla 13 osób zatrudnienie w ramach robót publicznych.

W 2016 roku 21 pracowników wykonujących obowiązki służbowe na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych złożyło ślubowanie, natomiast 7 pracowników samorządowych MOPR w Szczecinie zakończyło z pozytywnym wynikiem służbę przygotowawczą.

W 2016 roku 40 pracownikom wypłacono nagrody jubileuszowe:

- z tytułu 20 lat pracy – 13 pracownikom;
- z tytułu 25 lat pracy – 10 pracownikom;
- z tytułu 30 lat pracy – 8 pracownikom;
- z tytułu 35 lat pracy – 6 pracownikom;
- z tytułu 40 lat pracy – 2 pracownikom;
- z tytułu 45 lat pracy – 1 pracownikowi.

Prace społecznie użyteczne

Gmina Miasto Szczecin poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie organizowała 83 miejsca pracy w ramach prac społecznie użytecznych. Prace te były skierowane dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny, objętych indywidualnym programem usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania Powiatowego Urzędu Pracy.

Prace społecznie użyteczne organizowane były w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz mieszkańców Szczecina.

W poniższej tabeli ujęto podmioty, w których organizowane były prace społecznie w 2016 r.

Tabela Nr 53 Wykaz jednostek, liczba miejsc i zadania wykonywane przez osoby skierowane do pracy w ramach prac społecznie użytecznych w 2016 r.

Nazwa instytucji	Ilość miejsc	Zadania
Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamińskiej ul. Wieniawskiego 5 71-142 Szczecin	14	pomoc kierowcy przy przewożeniu towarów, prace kuchenne, magazynowe, remontowo-budowlane, ogrodnicze i gospodarcze, porządkowe na terenie schronisk, w portierni, pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym
Stowarzyszenie Feniks ul. Zamknięta 5 71-831 Szczecin	7	prace ogólnoporządkowe, drobne remonty budowlane
Stowarzyszenie "SOS dla Rodziny" ul. Energetyków 10 70-656 Szczecin	3	prace porządkowe, ogólnobudowlane,
Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 18/2 70-362 Szczecin	12	prace porządkowe i pomocowe w punktach PKPS: w schronisku, barze Kogel-Mogel, punktach pomocy oraz magazynach żywnościowych
Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych "Powrót z U" ul. Klonowica 1a/1 71-241 Szczecin	1	prace porządkowe
Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża Aleja Wojska Polskiego 63 70-476 Szczecin	4	prace porządkowe, drobne prace remontowo-naprawcze, pomoc w magazynie pomocy doraźnej
Dom Pomocy Społecznej "Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej" ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	1	prace gospodarcze, porządkowe
Dom Pomocy Społecznej "Dom Kombatanta" ul. Krucza 17 71-747 Szczecin	11	prace gospodarcze, prace kuchenne
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Sikorskiego 3 70-323 Szczecin	9	prace porządkowe, drobne prace biurowe
Szczecińskie Centrum Świadczeń ul. Kadłubka 12 71-521 Szczecin	5	drobne prace biurowe

Stowarzyszenie MONAR – Poradnia Profilaktyczno- Konsultacyjna w Szczecinie ul. Małkowskiego 9/2 70-305 Szczecin	1	prace porządkowe
Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek” ul. Potulicka 40 70-234 Szczecin	13	prace porządkowe, drobne prace remontowo- naprawcze,
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tartaczna 14 70-893 Szczecin	1	prace gospodarcze, porządkowe
Stowarzyszenie „Kamera” Aleja Wojska Polskiego 69 70-476 Szczecin	1	prace budowlano remontowe
Ogółem	83	x

2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW

2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizując Uchwałę Nr XIV/337/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 15 grudnia 2015 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r.”, podjął niżej wymienione działania.

I cel główny:

„Zapewnienie ciągłości i zwiększenie dostępności osobom z problemem alkoholowym do korzystania z oferty profesjonalnych działań pomocowych, redukcja szkód wywołanych spożyciem alkoholu”.

Cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy - „*Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy ze szczególnym uwzględnienie potrzeb dziecka*”.

Zadania i metody realizacji:

- 1) „Prowadzenie wywiadów środowiskowych zleconych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie pracownikom socjalnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie”:
 - liczba pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady – 8;
 - liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych – 552;
- 2) „Ocena stanu zdrowia dziecka pod kątem zabezpieczenia podczas interwencji w środowisku”:
 - liczba ocen stanu zdrowia dziecka podczas interwencji – 36 (wyjazdy lekarzy)
 - liczba Dzieci objętych oceną stanu zdrowia podczas interwencji w środowisku – 74;
- 3) „Utrzymanie pogotowia rodzinnych funkcjonujących w Szczecinie”:
 - liczba pogotowia rodzinnych – 14;
 - liczba dzieci objętych opieką – 148;
- 4) Kontynuowanie zatrudnienia pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy:
 - liczba rodzin objętych wsparciem – 1 243;
 - liczba osób dorosłych objętych wsparciem – 1 694;
 - liczba dzieci objętych wsparciem – 1 008;
 - ilość konsultacji – 5 901;
 - ilość interwencji – 566;
 - liczba rodzin usamodzielnionych – 94;

4. Cel szczegółowy - „*Podnoszenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie*”:

Zadania i metody realizacji:

- 1) „Zapewnienie schronienia dla osób i rodzin z dziećmi, w szczególności ofiar przemocy w rodzinie”:
 - liczba osób korzystających ze schronienia – 49;
 - liczba osób objętych indywidualnym programem pomocowym – 20;
 - liczba osób, które ukończyły indywidualny program pomocowy – 18;
 - liczba specjalistycznych porad, usług interwencyjnych – 18;
- 2) „Prowadzenie punktów konsultacyjnych ds. uzależnień i przemocy w rodzinie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie”:
 - liczba osób korzystających z interdyscyplinarnej pomocy – 1 125;
 - liczba udzielonych porad: bezpośrednio – 960, telefoniczne – 165;
- 3) „Realizacja programu „Złość nie jest zła – czyli jak radzić sobie z negatywnymi emocjami” w Punkcie konsultacyjnym przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie”:
 - liczba osób korzystających z poszczególnych modułów warsztatów:
 - II edycje:
 - Grupa: 6-9 lat: 11 osób + 12 osób = 23 osób;
 - Grupa: 10-14 lat: 18 osób + 11 osób = 29 osoby;
 - Grupa rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie – Program edukacyjno-profilaktyczny – warsztaty dla kobiet doznających przemocy domowej – 9 kobiet + 9 kobiet = 18 kobiet;
 - Grupa: warsztaty dla rodziców „Bunt nastolatka – jak sobie radzić”, Program edukacyjno-profilaktyczny, dla rodziców dzieci w okresie dorastania (13-19 lat) – 14 osób + 13 osób = 27 osób;
- 4) Funkcjonowanie interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie”:
 - liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego – 7;
 - liczba zgłoszonych „Niebieskich Kart” – 1 503;
- 5) „Kontynuacja zatrudnienia koordynatorów lokalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie”:
 - liczba spraw prowadzonych przez grupy robocze – 2 116;
 - liczba posiedzeń grup roboczych – 2 983;
 - liczba zamkniętych „Niebieskich Kart” – 1 468;
 - liczba osób objętych wsparciem grup roboczych – 3 944;
- 6) „Szkolenie dotyczące zjawiska przemocy domowej i uzależnień”:

W dniach 4-5 listopada 2016 r. odbyło się szkolenie „**Wybrane aspekty działań na rzecz i wobec rodziny**”, podczas którego omawiano zagadnienie dotyczące interwencyjnego zabezpieczenia dziecka (procedura z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), rolę pracownika socjalnego, aksjologiczne aspekty procedury interwencyjnej.

W szkoleniu wzięło udział 138 osób;

- 7) Zaangażowanie Gminy Miasto Szczecin w kampanię społeczną pt. „Biała Wstążka”:
W 2016 r. VII Kampania „Biała Wstążka” odbyła się pod hasłem:

„Gen przemocy”

- kampania odbyła się w dniach od 25 listopada do 6 grudnia;
- inauguracja Kampanii miała miejsce w dniu 24 listopada konferencją skierowaną do przedstawicieli placówek ochrony zdrowia, oświaty, wymiaru sprawiedliwości, kurateli sądowych, policji, prokuratury oraz osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy – w konferencji udział wzięło 183 osób;
- 29 listopada w kinie Pionier 1907 dla uczniów szczecińskich szkół ponadgimnazjalnych odbyła się projekcja filmu „Mustang” w reżyserii Deniz Gamze, po projekcji odbyła się dyskusja uczniów z ekspertami na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy, uczestniczyło 82 osób;
- w czasie trwania Kampanii wprowadzono dodatkowe dyżury prawników, terapeutów, psychologów, policjantów, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie przy al. Papieża Jana Pawła II 42 i w filiach terenowych;
- patronat honorowy nad kampanią objął Prezydent Miasta Szczecin;
- patronat medialny objęli: TVP Szczecin, Kurier Szczeciński, Radio Plus;
- partnerami kampanii byli: Komenda Miejska Policji w Szczecinie, Azoty Arena, , kino „Pionier 1907”, 13MUZ.

II cel główny Programu:

„Prowadzenie działalności profilaktycznej i informacyjnej na rzecz mieszkańców Miasta Szczecin w zakresie problemu uzależnienia i nadużywania alkoholu a także wspierania podmiotów w ich realizacji”.

1. Cel szczegółowy - „Realizacja tzw. profilaktyki alternatyw angażującej dzieci i młodzież w alternatywne formy spędzania czasu wolnego”

Zadania i metody realizacji:

„Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień, terapii wspomagającej rozwój dziecka dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPR i środowisk rodzicielstwa zastępczego”:

W 2016 roku MOPR w Szczecinie zakwalifikował 735 dzieci na kolonie letnie, których organizatorami były organizacje pozarządowe wyłonione w drodze otwartego konkursu ogłoszonego przez Urząd Miasta Szczecin na wypoczynek letni z elementami profilaktyki

uzależnień dla dzieci rodzin objętych wsparciem MOPR, w tym przebywających w środowisku pieczy zastępczej.

Organizatorzy:

- Zachodniopomorski Związek TKKF – 400 miejsc;
- TPD Zachodniopomorski Oddział Regionalny – 220 miejsc;
- „Caritas” Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej – 91 miejsc;
- Fundacja Kultury i Sportu Prawobrzeże – 24 miejsc.

Formy organizacji wypoczynku:

- kolonie – 11 turnusów;
- obóz socjoterapeutyczny – 1 turnus
- wypoczynek wyjazdowy – 3 turnusy.

Podczas tegorocznej Akcji „Lato - 2015 r.” w 15 turnusach wzięło udział **722 dzieci** w wieku 7 – 17 lat.

Analiza ankiet „Informacje zwrotne o uczestniku kolonii”

Wzorem ubiegłego roku wśród wychowawców zostały przeprowadzone ankiety „*Informacje zwrotne o uczestniku kolonii*”, służące zidentyfikowaniu najczęściej pojawiających się problemów. Uzyskane odpowiedzi miały pomóc pracownikowi socjalnemu w podjęciu bardziej efektywnej pracy z dzieckiem i jego rodziną, tak by każde dziecko prawidłowo funkcjonowało w rodzinie i społeczeństwie.

Pytania dotyczyły m.in. stopnia przygotowania dziecka do wyjazdu, zgłoszenia w karcie kolonijnej wszystkich problemów zdrowotnych, relacji dziecka z otoczeniem oraz problemów wychowawczych, jakie sprawiało dziecko podczas trwania turnusu.

Kolejny rok funkcjonowania ankiet wykazał, że ich wprowadzenie przełożyło się w pozytywny sposób na stopień przygotowania dzieci do wyjazdu na letni wypoczynek.

Zarówno zebrany materiał, jak rozmowy z organizatorami kolonii wskazują, iż:

- dzieci posiadały podstawowe rzeczy osobiste oraz higieny osobistej – 98,26 %;
- dzieci przyjechały w dobrym stanie higienicznym – 99,56 %;
- rodzice zgłosili wszystkie problemy zdrowotne w karcie kolonijnej – 98,01 %.

Powyższe wskaźniki są wyższe niż w ubiegłym roku, co niewątpliwie świadczy o dużej skuteczności pracy z rodziną prowadzonej przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych oraz innych pracowników MOPR zaangażowanych do realizacji zadania.

Niestety zdecydowanie gorzej przedstawia się analiza danych dotyczących relacji dziecka z otoczeniem, tj.:

- trudności w nawiązaniu kontaktu z rówieśnikami – 7,98%;
- stosowanie przemocy wobec rówieśników – 14,37%;
- problemy wychowawcze – 18,41%.

Problemy, które najczęściej występowały w trakcie organizacji wycieczki letniej w 2016 roku

1. Związane z rekrutacją uczestników

Z roku na rok widoczne jest malejące zainteresowanie rodzin objętych wsparciem MOPR koloniami. Ze względu na fakt, iż rodzice zmieniali decyzję o wysłaniu dziecka na turnus, rekrutacja była prowadzona przez okres trzech miesięcy.

2. Rezygnacja z turnusu w dniu wyjazdu

W efekcie nieodpowiedzialnej postawy rodziców, którzy nie zgłosili pracownikom MOPR, że dziecko nie będzie uczestniczyć w turnusie, na zbiórkę nie stawilo się łącznie 30 dzieci (4,18%).

3. Podczas trwania turnusów

Prawie Wszyscy Organizatorzy kolonii zgłaszali problemy w sferze wychowawczej.

Uczestnicy:

- stosowali przemoc fizyczną, psychiczną i słowną;
- używali wulgaryzmów;
- nie radzili sobie z emocjami, przejawiali silną agresję;
- znęcali się nad młodszymi dziećmi;
- kradli;
- kłamali;
- niszczyli mienie;
- byli aroganccy i lekceważący wobec kadry pedagogicznej;
- notorycznie łamali regulaminy.

4. Opuszczenie kolonii przed zakończeniem turnusu (tabela poniżej)

Tabela Nr 54 Powody opuszczenia kolonii przed zakończeniem turnusu w 2016 r.

Kryterium	Liczba dzieci	%	Powód	Liczba dzieci	
Dzieci opuszczające kolonię przed zakończeniem turnusu	35	4,85%	wydalenie	16	
			tęsknota za rodzicami	5	
			niezadowolenie rodziców	8	
			inne plany	3	
			wyjazd z rodzeństwem	2	
			powody rodzinne	1	
Kryterium	Liczba dzieci	%	Powód	Liczba dzieci	
Dzieci odesłane z powodu problemów wychowawczych	16	2,22%	łamanie regulaminu, przemoc fizyczna i psychiczna, agresja wobec innych kolonistów i kadry, nieposłuszeństwo, przeklinanie	16	
			w tym:	spożywanie alkoholu	2
				zachowania zagrażające życiu - chodzenie po dachu	2
				niedostosowanie ADHD	2
				demolowanie mienia	2
				odurzanie się preparatami wziwnymi (dezodoranty, odświeżacz powietrza, spray na komary)	1
				zachowania zagrażające życiu innych kolonistów - duszenie	1
				zakup alkoholu	1

Wyjazdy sprawdzające organizację wypoczynku letniego

W trakcie trwania wypoczynku letniego pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wspólnie z pracownikami Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin odwiedzali dzieci w miejscu wypoczynku sprawdzając warunki pobytu, weryfikując założenia przedstawione przez organizatorów w ofertach konkursowych.

Sprawdzono warunki w następujących miejscach:

1. Gwda Wielka - Fundacja Kultury i Sportu Prawobrzeże.
2. Łukęcin – Zachodniopomorski Oddział TPD.
3. Brzóska – Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej.
4. Poronin – Zachodniopomorski Związek Krzewienia Kultury Fizycznej.

We wszystkich przypadkach warunki, w jakich dzieci spędzały wypoczynek letni były dobre, nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w tym zakresie.

2.2.,,Szkoła dla Rodziców”

„Szkoła dla Rodziców” to program napisany i realizowany przez asystentów rodzin zatrudnionych w Rejonowych Ośrodku Pomocy Rodzinie, realizujących zadania w ramach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, skierowany do rodzin objętych pomocą w formie asystentury rodzinnej.

Program jest jednym z bardziej skutecznych form pracy asystentów rodzin z rodzinami niewydolnymi wychowawczo.

Głównym jego celem było podwyższenie kompetencji wychowawczych rodziców oraz poprawa relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi.

Program był realizowany pod jednym wspólnym tytułem ”Szkoła dla Rodziców”, każdy Rejonowy Ośrodek realizował go we własnym zakresie i pod własnym wewnętrznym tytułem:

Bezpośrednim celem programu było nabycie przez uczestników warsztatów umiejętności wychowawczych:

- aktywne, wspierające słuchanie;
- nawiązanie efektywnej współpracy z dzieckiem;
- modyfikowanie niepożądanych zachowań dziecka bez stosowania przemocy;
- wyrażania oczekiwań i ograniczeń, tak by były przez dziecko respektowane;
- rozpoznawanie, wyrażanie i akceptowanie uczuć;
- radzenie sobie z „trudnymi” uczuciami;
- rozwój pozytywnego i realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności, wzrost zaufania do siebie samego;
- mądre wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka.

Wyznaczono również cele długofalowe:

- uświadomienie rodzicom, że skuteczność wychowania w znacznym stopniu zależy od osoby wychowującej – aby zmienić dziecko, należy zacząć od siebie;
- ukazanie prawdy, że skuteczne wychowanie nie może mieć miejsca, jeśli wychowujący nie opiera się na jasnych i czytelnych wartościach, które sam posiada i realizuje;
- pogłębienie samoświadomości i refleksji na temat skuteczności określonych metod wychowawczych, ułatwienie zakwestionowania niektórych funkcjonujących stereotypów i mitów w zakresie wychowania;
- umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez naprawę i ochronę już istniejących więzi emocjonalnych, budowanie klimatu zaspokajającego potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji.

1. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ

„Moje dziecko mnie nie słucha”

Działaniami objęto rodziny z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą.

Program był realizowany w dwóch edycjach.

W czasie trwania zajęć z rodzicami, zapewniono opiekę dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, realizowaną w ramach zajęć Klubu dziecięcego Słoneczko. Były to zajęcia edukacyjne, sportowe z elementami zabawy.

W programie uczestniczyły **24** osoby.

2. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Prawobrzeże

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników. Program był realizowany w dwóch edycjach.

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników.

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych. Wyznaczone zostały również cele długofalowe.

Program ukończyło **18** osób.

3. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Zachód

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników.

Program był realizowany w dwóch edycjach.

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych.

W czasie uczestniczenia rodziców w warsztatach, dzieci miały zapewnioną opiekę przez asystentów rodzin.

Program ukończyło **16** osób.

Łącznie w programie uczestniczyły **58** osób.

2.1. Program korekcyjno-edukacyjny z osobami stosującymi przemoc

Twórcy tego programu wyszli z przekonania, że praca z osobami stosującymi przemoc powinna koncentrować się na poszukiwaniu rozwiązań, które będą pomocne do zmiany zachowań przemocowych na nie-przemocowe. Centralną filozofią programu jest założenie, że zachowanie przemocowe samo w sobie nie jest celem. Sprawca chce coś osiągnąć stosując przemoc. Dlatego też podczas spotkań grupowych koncentrowano się na kształtowaniu umiejętności realizowania celów klientów zgodnych z przyjętymi normami społeczno – kulturowymi poprzez zachowania bez przemocy. Temu też służyły pierwsze dwie sesje, gdzie dochodziło do wyznaczenia kierunków pracy oraz wzajemnej akceptacji celu jaki uczestnicy chcą osiągnąć poprzez uczestnictwo w programie. Dzięki temu możliwe było nawiązanie współpracy i ostatecznie wspólne wypracowanie dobrych rozwiązań. Dzięki oddaniu inicjatywy w ręce klientów sprawiamy, że stają się oni ekspertami od własnego życia i mogą wziąć odpowiedzialność za zmiany, których chcą dokonywać. W ujęciu psychologicznym jest to najkorzystniejsza sytuacja, jeśli chodzi o możliwość dokonywania modyfikacji zachowań. Biorąc pod uwagę problematykę przemocy w rodzinie, prowadzenie analizy i tworzenie strategii obejmowało w tym programie takie obszary jak: funkcjonowanie poznawcze, funkcjonowanie emocjonalne, poczucie własnej wartości oraz relacje z otoczeniem.

W programie oddziaływania korekcyjne oparte są na wzmacnianiu zachowań i postaw pozytywnych w miejsce negatywnych.

Program został opracowany zgodnie z wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Jedna edycja obejmowała 60 godzin spotkań grupowych oraz konsultacji indywidualnych według potrzeb uczestników.

CELE PROGRAMU:

1. Zaprzestanie stosowania przemocy przez uczestników programu.
2. Uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań wobec najbliższych im osób.
3. Nauka umiejętnego rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji i nabycie zdolności konstruktywnego wyrażania uczuć.
4. Promocja pozytywnych postaw oraz poczucia odpowiedzialności za własne czyny.
5. Kształtowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych.

FORMY ODDZIAŁYWAŃ:

1. Spotkania indywidualne, podczas których następuje poznanie struktury rodziny, dotychczasowego życia uczestnika oraz wstępne ustalenie celu pracy. Poszukiwanie zasobów pozwalających na zaprzestanie stosowania przemocy przez osobę ją stosującą.
2. Spotkania grupowe:
 - edukacja dotycząca przemocy – czym jest, jakie są jej formy;
 - praca nad zmianą zachowań i postaw;
 - kształtowanie nowych umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem, wyrażaniem uczuć w sposób konstruktywny i bez używania przemocy;
 - nauka umiejętności komunikacji bez przemocy.
3. Formy pracy:
 - mini wykłady;
 - warsztaty – kształcenie konkretnych zachowań;
 - analizowanie zachowań i wydobywanie zasobów pozwalających na zachowania bez przemocy;
 - zadania domowe – praca nad wprowadzaniem zmian w codziennym funkcjonowaniu.

Uczestnikami programu mogą być:

- 1) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, które zostały zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
1. osoby stosujące przemoc w rodzinie, które zostały „skierowane” przez kuratorów, dzielnicowych czy terapeutów;
2. osoby, które w innych okolicznościach zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
3. osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnień od alkoholu lub narkotyków – w tym przypadku oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

Uczestnicy podpisują kontrakt, który stanowi załącznik do niniejszego programu.

Prowadzący program na bieżąco monitorują zmiany, a po jego zakończeniu dokonają ewaluacji zmian jakie zaszły w zachowaniach uczestników.

Program był realizowany w dwóch edycjach:

I edycja:

Realizowana była w okresie od 11.05.2016 r. do 27.07.2016 r.

- do programu zakwalifikowano **15**osób, w tym 13 mężczyzn i 2 kobiety;
- do programu przystąpiło **15** osób (13 mężczyzn i 2 kobieta);
- program ukończyło **9** osób;
- uczestnikami zajęć, którzy ukończyli program były osoby stosujące przemoc skierowane przez:
 - sąd - 7 osób;
 - procedura „Niebieskie Karty” – 2 osoby.

Zajęcia miały na celu uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności na temat sposobów konstruktywnego radzenia sobie z agresją, powstrzymaniem się od jej eskalacji prowadzącej do przemocy, co spowodowało problemy w związkach, w relacjach rodzinnych, społecznych i w efekcie dla większości z uczestników, skutki i konsekwencje prawne.

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania wglądu w nierozpoznany dotychczas obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągania celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób niż poprzez stosowanie przemocy.

Celem zajęć było :

- uzyskanie większej świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- szukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- uświadomienie i przyjęcie odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- pokazywanie korzyści i pozytywnych stron wynikających ze zmiany zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą;
- kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą.

II edycja:

Realizowana była w okresie od 21.09.2016 r. do 07.12.2016 r.

- do programu zakwalifikowano 18 osób, w tym 17 mężczyzn i 1 kobietę;
- do programu przystąpiło 12 osób (11 mężczyzn i 1 kobieta);
- program ukończyło 8 osób;
- uczestnikami zajęć, którzy zrealizowali program były osoby stosujące przemoc skierowane przez:
 - sąd lub kuratora – 7 osób;
 - zgłaszający się z własnej inicjatywy – 1 osoba.

Zajęcia miały na celu uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności na temat sposobów konstruktywnego radzenia sobie z agresją, powstrzymywaniem się od jej eskalacji prowadzącej do przemocy, co spowodowało problemy w związkach, w relacjach rodzinnych, społecznych i w efekcie dla większości z uczestników, skutki i konsekwencje prawne.

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania wglądu w nierozpoznany dotychczas obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągnięcia celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób niż poprzez stosowanie przemocy.

Celem zajęć było :

- uzyskanie większej świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- szukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- uświadomienie i przyjęcie odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- pokazywanie korzyści i pozytywnych stron wynikających ze zmiany zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą;
- kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą.

2.4. Senior „Wigor”

Dzięki udziałowi Gminy Miasto Szczecin w Programie wieloletnim „Senior- WIGOR” na lata 2015-2020 możliwe było utworzenie Dziennego Domu „Senior-WIGOR”.

Gmina Miasto Szczecin realizowała zadanie projektowe na podstawie umowy ramowej nr 177/WIGOR/2015 z dnia 22.09.2015 r. zawartej pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej reprezentowanym przez Dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Ministerstwa Pracy i polityki Społecznej a Zastępcą Prezydenta Miasta Szczecin.

Celem głównym realizacji zadania jest wsparcie seniorów poprzez utworzenie i wyposażenie jednego Dziennego Domu „Senior-WIGOR” na terenie Szczecina oraz umożliwienie korzystania seniorom z ofert na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywizacji ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

Podmiotem odpowiedzialnym w szczególności za adaptację i wyposażenie placówki oraz rekrutację uczestników był Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie na podstawie pełnomocnictwa z dnia 25.08.2015 r. udzielonego przez Prezydenta Miasta Szczecin.

Prowadzenie Dziennego Domu „Senior–WIGOR” w ramach otwartego konkursu ofert przeprowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie powierzono organizacji pozarządowej Zachodniopomorskiemu Okręgowi Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie.

Pomieszczenia przeznaczone na Dzienny Dom „Senior-WIGOR” znajdują się w 2 nowo wybudowanych, sąsiadujących ze sobą budynkach przy ul. Królowej Jadwigi 45a i 45c w Szczecinie. Powierzchnia obydwu pomieszczeń przystosowanych do zajęć to ok. 200 m². Na miejscu znajduje się sala do ćwiczeń, pokój biblioteczny, pokój pielęgniarstwa, pokój konsultacyjny, pokój do wypoczynku, łazienka, toalety, szatnie oraz wspólna sala, w której seniorzy mogą przygotowywać i spożywać posiłki.

Prowadzenie Dziennego Domu „Senior – WIGOR” Gmina Miasto Szczecin powierzyła organizacji pozarządowej, tj. Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie – w ramach otwartego konkursu ofert przeprowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j.t. - Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 ze zm.). Szczegółowe warunki dotyczące prowadzenia DDSW zostały określone w umowie zawartej nr WSS/II/71/15 (CRU 15/0004163) z dnia 21.10.2015 r., zawartej na czas określony od dnia 21.10.2015 r. do dnia 31.12.2016 r., pomiędzy Prezydentem Miasta Szczecin a Dyrektorem ZOO PCK w Szczecinie (wraz z aneksami). Natomiast podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań współfinansowanych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej był Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie (jednostka organizacyjna Gminy Miasto Szczecin) na podstawie pełnomocnictw z dnia 25.08.2015 r. i 10.10.2016 r. udzielonych przez Prezydenta Miasta Szczecin.

Działania realizowane w Placówce adresowane były do **30**osób niepracujących w wieku 60+, wyłonionych w drodze rekrutacji.

Gmina Miasto Szczecin w ramach funkcjonowania Dziennego Domu „Senior – WIGOR” stworzyła przestrzeń dla seniorów, w której odbywały się spotkania tematyczne, towarzyskie, warsztaty kulinarne, była prowadzona działalność społeczna, m.in. budowanie więzi międzypokoleniowych.

W Dziennym Domu „Senior-WIGOR” seniorzy mogli spędzić co najmniej 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Uczestnikom zajęć codziennie zapewniony był ciepły posiłek.

W okresie od dnia 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r. uczestnicy zajęć w Dziennego Domu „Senior WIGOR” mogli korzystać w szczególności z następujących zajęć (w nawiasach podano liczbę przeprowadzonych zajęć):

- 1) zajęcia integracyjne (30);
- 2) zajęcia manualne / arteterapia (111);
- 3) zajęcia kulinarne (285);
- 4) gry, zabawy stolikowe, czytanie prasy i książek (170);
- 5) zajęcia tematyczne (92);
- 6) zajęcia z kinematografii i biblioterapii (95);
- 7) zajęcia indywidualne z psychologiem (89);
- 8) zajęcia grupowe z psychologiem (132);
- 9) zajęcia relaksacyjne / aromaterapia (133);
- 10) zajęcia organizacyjne (16);
- 11) zajęcia ruchowe / z zakresu kinezyterapii (186);
- 12) zajęcia poza siedzibą placówki (52);
- 13) zajęcia komputerowe (42);
- 14) zajęcia z zakresu udzielania pierwszej pomocy / edukacji zdrowotnej / spotkania z pielęgniarką – (146);
- 15) zajęcia z zakresu nauki języków obcych (41);
- 16) zajęcia w kołach zainteresowań (75);
- 17) fizjoterapia (22);
- 18) spotkania z kosmetologiem (9).

W wyniku przeprowadzonych działań osiągnięto następujące rezultaty:

- 1) podniesiono kompetencje psychospołeczne z zakresu współżycia w grupie oraz współpracy w środowisku;
- 2) poszerzono wiedzę na temat zdrowego stylu życia i prawidłowych nawyków żywieniowych;
- 3) podniesiono sprawność fizyczną i manualną dzięki zajęciom plastycznym, ;
- 4) podniesiono kompetencje psychospołeczne z zakresu komunikacji interpersonalnej;
- 5) podniesiono poczucie własnej wartości i minimalizacja zjawiska osamotnienia;
- 6) umożliwiono zdobycie nowych umiejętności m.in. z zakresu używania komputera oraz nowoczesnego sprzętu audio i video;
- 7) umożliwiono zdobycie nowych umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Ponadto w roku 2016 seniorzy uczestniczyli w codziennych zajęciach w szczególności takich jak: przygotowywanie posiłków (w tym wyrobów cukierniczych), zajęciach gimnastycznych.

Organizowane były m.in.:

- a) prace w kółkach zainteresowań, m.in. muzycznym, karcianym, teatralnym, robótek ręcznych, itp.;
- b) wyjścia do placówek kultury;
- c) wykłady tematyczne;
- d) wycieczki krajoznawczo – poznawcze.

W Dziennym Domu „Senior – WIGOR” zostały zorganizowane dwie uroczystości z udziałem przedstawicieli władz miasta Szczecina, tj.:

- 1) Międzynarodowy Dzień Osób Starszych – w dniu 20.10.2016 r.;
- 2) Wigilia Bożego Narodzenia – w dniu 13.12.2016 r..

2.5. „Senior Klub”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie prowadzi klub skierowany do osób starszych.

Celem „Senior Klubu” jest aktywizacja beneficjentów między innymi poprzez:

- upowszechnienie turystyki i organizowanie wycieczek;
- organizowanie spotkań okolicznościowych (np. wigilia, spotkanie noworoczne, Bal Seniora, Dzień Babci, Dzień Dziadka,);
- organizowanie spotkań edukacyjnych z przedstawicielami różnych profesji, w zależności od potrzeb wpływających bezpośrednio od uczestników Klubu;
- przeprowadzanie zajęć tematycznych w zależności od potrzeb uczestników Klubu;
- uczestniczenie w życiu kulturalnym miasta.

Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 10⁰⁰ do 15⁰⁰.

W 2016 r. z zajęć z „Senior Klubu” uczestniczyło **18** osób.

2.6. Warsztaty terapeutyczne

Autorski Projekt socjalny **”Bajkowy Świat Dziecka”** został napisany i przeprowadzony przez starszego asystenta rodziny Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód.

Miał na celu integrację rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód oraz uświadomienie rodzicom wartości wspólnego spędzania czasu z dziećmi. W projekcie wzięły udział trzy rodziny w tym sześcioro dzieci z opiekunem prawnym.

Zajęcia w formie trzydniowych warsztatów odbyły się w siedzibie Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód w dniu 20.06.2016 r., 27.06.2016 r. oraz 28.06.2016 r.

Warsztaty obejmowały dwa moduły:

- czytanie wraz ze słuchaniem bajek terapeutycznych, według autorki Pani Marii Molickiej;
- zajęcia z twórczości plastycznej z wykorzystaniem metody malowania dziesięcioma palcami.

W dniu 28.06.2016 r. odbyło się spotkanie podsumowujące z poczęstunkiem i zajęciami plastyczno - konstrukcyjnymi dla rodzin, podczas którego rozdano dyplomy pamiątkowe dzieciom oraz zasięgnięto opinii u opiekunów dzieci w celu rozeznania, czy zostały uzyskane zamierzone cele. Jako prezent upominkowy każde dziecko otrzymało komplet nożyczek z wymiennymi wkładami tnącymi o różnych kształtach. Niespodzianką dla dzieci było również malowanie twarzy według wybranego przez siebie wzoru z motywem bajkowym.

Wszyscy uczestnicy projektu potwierdzili, że podczas trwania zajęć odczuli poprawę samopoczucia, dzieci były zadowolone z malowania palcami i ze słuchania bajek. Każdy z uczestników projektu chciałby wziąć udział w dalszej części warsztatów.

2.7. Drugie Porozumienie Programowe dla Szczecina

Na podstawie Drugiego Porozumienia Programowego dla Szczecina zawartego w dniu 8 grudnia 2014 r. pomiędzy Radnymi VII kadencji Rady Miasta Szczecin i Prezydentem Miasta Szczecin Zarządzeniem Nr 459/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie Drugiego Porozumienia Programowego dla Szczecina Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie został powołany liderem projektu „Senior w mieście”.

W związku z tym podjęto prace nad jego realizacją, sporządzono inwentaryzację działań podjętych w 2016 r. na rzecz seniorów oraz wytyczono plan działań na lata następnie.

2.8. Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021

Na podstawie art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych oraz Uchwały Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie przy współpracy pracowników Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin sporządzili dokument Miejski Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021.

Prace nad dokumentem miały charakter interdyscyplinarny, brali w nich udział przedstawiciele uczelni wyższych działających na terenie Szczecina, Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, pomocy społecznej, oświaty, sfery mieszkalnictwa, zdrowia, rynku pracy, sportu, sektora pozarządowego. W prace uczestniczyli również odbiorcy dedykowanych im działań.

Przygotowany dokument został poddany konsultacjom społecznym, następnie przygotowany projekt został przedłożony pod obrady Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Miasta Szczecin w formie projektu uchwały.

Uchwałą Nr XXIV/582/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021 przyjęto program do realizacji.

2.9. Program rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2016-2018

Na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Uchwały Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie opracowali Program rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2016-2018. Program został wdrożony do realizacji na podstawie Uchwały Nr XV/360/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Program rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2016-2018”.

2.10. „Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji świątecznych”

Asystenci rodziny Działu Pomocy Osobom Bezdomnym przeprowadzili z rodzinami dotkniętymi bezdomnością zajęcia w ramach autorskiego programu „Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji świątecznych”.

Ideą projektu było uświadomienie rodzicom, że wzmacnianie więzi rodzinnych wpływa na pozytywne relacje wewnątrzrodzinne i pobudza do kreatywnego spędzania czasu wolnego ze swoimi dziećmi.

Projekt obejmował II moduły: teoretyczny i praktyczny.

Cele projektu:

- wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji bożonarodzeniowych;
- wspólne spędzanie czasu wolnego w sposób konstruktywny;
- rozwijanie własnego potencjału i zainteresowań.

W projekcie brało udział 9 rodziców i 13 dzieci.

Na zakończenie spotkań rodziny otrzymały drzewka choinkowe, które udekorowały własnoręcznie wykonanymi ozdobami.

2.11. „Głusi w przestrzeni publicznej”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie uczestniczył w projekcie Oddziału Zachodniopomorskiego Polskiego Związku Głuchych, Urzędu Miasta Szczecin oraz Szczecińskiego Parku Technologicznego „Głusi w przestrzeni publicznej2”.

Celem projektu jest zwiększenie świadomości obywatelskiej osób z wadą słuchu i budowanie dla osób głuchych przyjaznej przestrzeni publicznej.

W ramach projektu zostały opracowane do potrzeb osób z wadą słuchu 32 najczęściej stosowane procedury administracyjne. Warto podkreślić, że korzystają z nich nie tylko głusi ale również osoby słyszące, ponieważ uproszczony język procedur ułatwia obywatelom w radzeniu sobie z załatwianiem wielu urzędowych spraw.

Dla pracowników MOPR w Szczecinie zostały przeprowadzone szkolenia z zakresu specyfiki komunikowania się niesłyszących, oraz prelekcje związane z tematyką projektu.

Przygotowany został również internetowy przewodnik po Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Osoby z wadą słuchu korzystające z przewodnika mogą odnaleźć działy, pokój w obiektach MOPR, właściwy do załatwienia konkretnej sprawy.

2.12. „Przycisk życia”

W ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020 Obszar II „Solidarność pokoleń, aktywizacja i wspieranie osób starszych” cel operacyjny 2 „Rozszerzenie dostępności do usług opiekuńczych i wspierających dla seniorów” utworzono całodobowy monitoring osób samotnych, przewlekle chorych „Przycisk życia”.

Celem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa i ułatwienie wezwania pomocy w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia.

Główni odbiorcy programu to osoby starsze, wymagające opieki osoby drugiej, które mieszkają samotnie.

Program został uruchomiony pilotażowo dla grupy 50 seniorów, którzy korzystają pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w formie usług opiekuńczych. Wybór takiej grupy pozwala na dokładny monitoring funkcjonowania systemu i na bieżąco zbierania opinii na jego temat.

Dnia 29 sierpnia 2016 r. została podpisana umowa o świadczenie usług monitoringu między Gminą Miasto Szczecin – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a firmą MobiCare S.A., która to od października w domach wybranych osób montowała urządzenie. Urządzenie jest bardzo proste w obsłudze, pozwala szybko zlokalizować położenie osoby wzywającej pomocy oraz umożliwia kontakt z Centrum opieki.

Najważniejsze cechy urządzenia to dwukierunkowa komunikacja głosowa, która umożliwia wykonanie bezpośredniego połączenia do centrum monitoringu, wezwanie pomocy w sytuacjach kryzysowych, po wciśnięciu przycisku alarmowego wysyłany jest sygnał z prośbą o interwencję, posiada czujnik monitorujący położenie urządzenia, akcelerometr alarmuje w przypadku wykrycia odchylenia od wcześniej ustawionego zakresu lub wykrycia bezruchu.

W każdym kolejnym roku przewiduje się udział w programie kolejnych 50 osób.

Podobne urządzenia od 2015 r. posiadają mieszkańcy 23 mieszkań w Kwartale 23 przy ul. Królowej Jadwigi.

2.13. „Aktywna integracja w Szczecinie”

„Aktywna integracja w Szczecinie” to projekt konkursowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, który jest realizowany w latach 2016 - 2019 r. Działanie 7.1. Środki finansowe pochodzą z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

Charakterystyka projektu

Cel główny: rozwój w okresie od 01.10.2016 r. do 30.09.2019 r. instrumentów aktywnej integracji oraz pracy socjalnej wśród 513 klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub przebywania w pieczy zastępczej.

Wsparciem objęte zostaną osoby w wieku 15-64 lat, mieszkające w Szczecinie wraz z osobami z otoczenia (w sytuacji uzasadnionej), które będą kwalifikowały do jednej z grup wymienionych w tabeli poniżej.

Tabela Nr 55 Struktura Uczestników Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”

Lp.	osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanej, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020	ogółem	kobiety	mężczyźni
1	osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej tj. spełniające najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 w/w ustawy	144	70	74
2	osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą	200	131	69
3	rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	69	49	20
4	osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego	100	50	50
Łącznie		513	300	213

W projekcie osoby te zostaną objęte zindywidualizowaną ścieżką integracji obejmującą pracę socjalną oraz dopasowany do zdiagnozowanych na etapie rekrutacji deficytów zestaw

instrumentów aktywnej integracji (wyjazdy socjoterapeutyczne, wsparcie asystentów rodzin, udział w Klubie Integracji społecznej).

Uczestnicy w ramach projektu będą korzystać między innymi ze:

- wsparcia pracowników socjalnych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej lub asystentów rodzin;
- zajęć socjoterapeutycznych (system warsztatów wyjazdowych wspierających rozwój kompetencji społecznych);
- Klubu Integracji Społecznej - w jego ramach będą realizowane działania aktywizujące zawodowo (zakres tych działań będzie zgodny z regulaminem funkcjonującego KIS przy MOPR i obejmie m.in. szkolenia, staże zawodowe, warsztaty z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe);
- zajęcia edukacyjne (system zajęć kompensacyjnych dla młodzieży uczącej się, który ma poprawić wyniki w nauce);
- treningi kompetencji i umiejętności społecznych;
- szkoleń zawodowych (przewiduje się organizację szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje dla 54 uczestników projektu, ich zakres tematyczny zostanie uzgodniony po zakończeniu procesu rekrutacji i diagnozy poszczególnych uczestników projektu);
- usług wspierających osoby niepełnosprawne (m.in. asystentów osób niepełnosprawnych).

Powyższe działania będą uzupełniane wsparciem towarzyszącym m.in. w postaci opieki nad osobami zależnymi, finansowaniem kosztów dojazdu i wyżywienia w trakcie udziału w projekcie.

O kompleksowym wsparciu będzie przesądzał również udział osób z otoczenia. W przypadku części uczestników projektu zakłada się zaangażowanie w proces reintegracji osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym (dzieci, współmałżonków).

Efektem realizowanych działań będzie zwiększenie kompetencji społecznych przez 513 uczestników projektu, nabycie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych dzięki szkoleniom przez 54 uczestników projektu oraz doprowadzenie do podjęcia trwałego zatrudnienia 45 uczestników projektu.

Tabela Nr 56 Budżet projektu „Aktywna integracja w Szczecinie” na lata 2016-2019

Budżet projektu		kwota w zł
ZADANIE 1	Aktywna integracja	3 591 000,000
ZADANIE 2	Zasiłki i pomoc w naturze Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania w rodzinie zastępczej – 660 zł miesięcznie	749 250,000
Koszty pośrednie		651 037,50
Ogółem		4 991 287,50

Podjęte działania w 2016 r.

Zgodnie z założeniami w 2016 r. do projektu wprowadzono 74 osoby (w tym 18 osób niepełnosprawnych i 56 przebywających w pieczy zastępczej).

Działania rekrutacyjne odbywały się zgodnie z opisanymi we wniosku o dofinansowanie procedurami uwzględniającymi zasady równości płci oraz barier i ograniczeń, z jakimi spotykają się potencjalni odbiorcy projektu.

Po zawarciu kontraktów socjalnych osoby te otrzymały wsparcie w formie pracy socjalnej, pomocy koordynatora pieczy zastępczej (tylko w przypadku młodzieży).

Osoby niepełnosprawne wraz z osobami towarzyszącymi (18 uczestników projektu oraz 6 osób z otoczenia) wzięło udział w trzydniowym wyjeździe integracyjno-psychologicznym, a młodzież rozpoczęła zajęcia z trenerami – warsztaty z zakresu edukacji finansowej.

W 2016 r. prowadzono działania związane z wyłonieniem wykonawców usług aktywnej integracji. Jednocześnie rozpoczęto rekrutację kolejnej grupy uczestników projektu, którzy będą wprowadzani do projektu w I kwartale 2017 r.

2.14. „Kreator bezpieczeństwa”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w roku 2016 aplikował o pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Osi priorytetowej VII, Włączenie społeczne, Działania 7.6 Wspieranie usług społecznych w interesie ogólnym.

Wniosek MOPR w Szczecinie został oceniony pozytywnie i otrzymał najwyższą kwotę dofinansowania w województwie zachodniopomorskim – **4 500 000 zł** – na realizację zadania – projektu pn. „Kreator bezpieczeństwa”. Wartość całego projektu wyniesie **4 830 460 zł**. Projekt będzie realizowany od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2020 r..

Cel główny projektu:

Rozszerzenie dostępności usług społecznych dla 150 mieszkańców Szczecina w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług Wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.

W ramach projektu zaplanowano:

- utworzenie mieszkań chronionych dla osób w podeszłym wieku, co pozwoli na zapewnienie całodobowej opieki w warunkach domowych;
- świadczenie usług opiekuńczych u seniorów, aby zapewnić dłuższe funkcjonowanie we własnym środowisku;
- rozwój pieczy zastępczej poprzez szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze;
- rozwój pieczy zastępczej poprzez utworzenie nowych rodzinnych domów dziecka i pogotowi rodzinnych.

Efektem realizacji projektu będzie:

- objęcie 90 nowych środowisk usługami opiekuńczymi;
- utworzenie 20 nowych miejsc w mieszkaniach chronionych dla seniorów, planowane jest utworzenie 4 mieszkań;
- utworzenie 4 nowych rodzinnych domów dziecka, pogotowi opiekuńczych dla 16 dzieci;
- kompleksowe przeszkolenie 24 kandydatów na rodzinę zastępczą, którzy po ukończeniu przeszkolenia będą mogli utworzyć między innymi zawodowe rodziny zastępcze.

Działania Programu „Kreator Bezpieczeństwa” są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych dla Gminy Miasto szczecin na lata 2015-2020.

3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY

Zgodnie z założeniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w celu zwiększenia efektywności działań w kolejnych latach, zachodzi konieczność:

- 1) dostosowania poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) z uwagi na różnorodność problemów wprowadzenie specjalistycznych zespołów pracy socjalnej w zakresie realizacji procedury "Niebieskie Karty" oraz do spraw wspierania osób starszych i usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- 3) kontynuacja działań z alimentacją i windykacją należności poprzez utworzony zespół d.s. windykacji i wzmocnienie kadrowe sekcji alimentacji i odpłatności za dps w Dziale Instytucji Pomocy Społecznej;
- 4) kontynuowania działań rozwijających spójny system pomocy rodzinie w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi;
- 5) doskonalenia działań w zakresie wspierania rodziny poprzez rozwój poradnictwa specjalistycznego dostosowanego do indywidualnych potrzeb;
- 6) poszerzania współpracy w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców miasta;
- 7) rozwijania ofert dziennych i popołudniowych form opieki nad dziećmi, zwłaszcza z rodzin korzystających ze wsparcia MOPR w Szczecinie, objętych indywidualnym planem pracy socjalnej;
- 8) dostosowania placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, nie wymagającej korzystania z ośrodków wsparcia;
- 9) zwiększenia liczby miejsc w formach całodobowej i długoterminowej opieki nad osobami starszymi i przewlekle somatycznie chorymi;
- 10) rozszerzenia czasowych form opieki całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- 11) rozwój i doskonalenie oferty pomocy MOPR w Szczecinie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności;
- 12) promowania, wsparcia i rozwoju rodzicielstwa zastępczego;
- 13) rozwoju wolontariatu w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi, osób starszych i niepełnosprawnych;
- 14) rozwoju mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego dla osób starszych, niepełnosprawnych, rodzin zagrożonych bezdomnością, usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 15) systematycznego podnoszenia kompetencji kadr pomocy społecznej;
- 16) wdrażania nowych rozwiązań dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób i rodzin;
- 17) zintegrowania systemów informatycznych instytucji działających w obszarze polityki społecznej miasta.
- 18) stabilizacji zatrudnienia i odczuwalnego wzrostu wynagrodzeń pracowników MOPR;
- 19) kontynuacji działań z zakresu integracji i aktywizacji społecznej poprzez korzystanie z dostępnych zewnętrznych środków finansowych.

4. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH

1. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 poz. 2082 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. 546 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046);
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922);
8. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814 ze zm.);
9. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016, poz. 963 ze zm.);
10. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1392 ze zm.);
11. Uchwała Nr XXII/440/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie osiedlenia w Gminie Szczecin rodzin narodowości polskiej – repatriantów z terenów azjatyckiej części byłego ZSRR;
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926),
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817);
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. Nr 88 poz. 808 ze zm.);
15. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836 ze zm.);
16. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1828);
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.);
18. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (tj. Dz. U. Nr 63 poz. 587);
19. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 ze zm.);
20. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526), Ustawa z dnia 10 września 2004 r. – Ratyfikacja Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. - (Dz. U. z 2004 r. Nr 238 poz. 2389), Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii, przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 76 poz. 494);
21. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61 poz. 543 ze zm.);

22. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.);
23. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
24. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189 poz. 1598 ze zm.);
25. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 902);
26. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.);
27. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 ze zm.);
28. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24 poz. 128);
29. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.);
30. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1722);
31. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz.1245);
32. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. Nr 272, poz. 1608);
33. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. Nr 272, poz. 1609);
34. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720);
35. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r. poz. 305);
36. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954);
37. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964);
38. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1544);
39. Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020 (tj. M.P. z 2015 r. poz. 821);
40. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015 (Dz. U. poz. 561 ze zm.);
41. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (Dz. U. z 2016 r. poz. 1837);
42. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058);

43. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz. 195);
44. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016 (Dz. U. poz. 460 ze zm.);
45. Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1406);
46. Uchwała Nr XXXVI/676/05 Rady Miasta Szczecin z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców z opłat za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej zmieniona Uchwałą Nr LII/1363/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Szczecin Nr XXXVI/676/05 z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia rodziców z opłat za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;
47. Uchwała Nr LIV/1015/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie ustalenia organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej działające na terenie Miasta Szczecin;
48. Uchwała Nr LIV/1016/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (zmieniona Uchwałą Nr XI/241/15 z dnia 8 września 2016 r. Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3810);
49. Uchwała Nr XXII/580/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad świadczenia usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych oraz pobierania opłat za te usługi;
50. Uchwała Nr XXX/742/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Szczecinie na lata 2009-2015;
51. Uchwała Nr XLII/1062/09 Rady Miasta Szczecin z dnia 14 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia wysokości zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka oraz stawek na bieżące funkcjonowanie placówek rodzinnych w Szczecinie;
52. Uchwała Nr X/190/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych;
53. Uchwała Nr XIV/338/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części odroczenia terminu płatności rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, w rodzinie zastępczej zawodowo, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2012, poz. 182);
54. Uchwała Nr XXIV/694/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie zmian w organizacji środowiskowych domów samopomocy;
55. Uchwała Nr XXX/870/13 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2020”;

56. Uchwała Nr IV/20/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych na rok 2015 r.;
57. Uchwała Nr IV/22/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie zmiany statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
58. Uchwała Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020;
59. Uchwała Nr XIV/338/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok”;
60. Uchwała Nr XV/360/16 z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2016-2018;
61. Uchwała Nr XXIV/582/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021;
62. Zarządzenie Nr 418/05 Prezydenta Miasta Szczecina z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie osobom zmarłym w Gminie Miasto Szczecin, zmienione Zarządzeniem Nr 449/08 z dnia 20 października 2008 r.;
63. Zarządzenie Nr 521/11 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora pieczy zastępczej w Szczecinie;
64. Zarządzenie Nr 89/12 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie zmienione Zarządzeniem Nr 376/13 z dnia 30 sierpnia 2013 r.;
65. Zarządzenie Nr 48/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Miast Szczecin, zmienione Zarządzeniem Nr 59/16 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 16 lutego 2016 r.;
66. Zarządzenie Nr 70/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie ustalenia średniego dziennego kosztu posiłku i średniego miesięcznego kosztu usług w szczecińskich ośrodkach wsparcia finansowanych w ramach realizacji zadań własnych Gminy Miasto Szczecin.
67. Zarządzenie Nr 96/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w roku 2015 w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta Szczecin;
68. Zarządzenie Nr 14/16 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
69. Zarządzenie Nr 64/16 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych kosztów wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Szczecin;
70. Zarządzenie Nr 73/16 z dnia 25 lutego 2016 w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w roku 2016 w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta Szczecin
71. Zarządzenie Nr 94/16 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie ustalenia średniego dziennego kosztu posiłku i średniego miesięcznego kosztu usług w szczecińskich ośrodkach wsparcia finansowanych w ramach realizacji zadań własnych Gminy Miasto Szczecin.

5. WYKAZ TABEL

<i>Tabela Nr 1 Liczba rodzin i osób występujących w tych rodzinach korzystających w 2015 r. i 2016 r. z pomocy MOPR w Szczecinie z podziałem na występujące problemy oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina</i>	8
<i>Tabela Nr 2 Struktura rodzin i osób korzystających w 2015 r. i w 2016 r. z pomocy na podstawie wydanych decyzji administracyjnych MOPR w Szczecinie oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina</i>	9
<i>Tabela Nr 3 Liczba osób, którym w 2015 r. i w 2016 r. przyznano pomoc w formie zasiłku stałego, liczba świadczeń, kwota świadczeń</i>	10
<i>Tabela Nr 4 Liczba osób, którym w 2015 r. i w 2016 r. przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego, liczba świadczeń i kwota świadczeń.....</i>	11
<i>Tabela Nr 5 Przyznana pomoc w formie zasiłku celowego w 2015 r. i w 2016 r., liczba świadczeń, kwota świadczeń oraz średnia wysokość jednego świadczenia</i>	12
<i>Tabela Nr 6 Liczba osób usamodzielnionych, liczba i kwota świadczeń wypłaconych w 2015 r. i w 2016 r.</i>	14
<i>Tabela Nr 7 Pomoc cudzoziemcom ze statutem uchodźcy i z ochroną uzupełniającą, w 2016 r.....</i>	15
<i>Tabela Nr 8 Liczba osób, którym przyznano w 2015 r. i w 2016 r. pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na płeć, wiek, oraz osoby samotne i w rodzinie.</i>	16
<i>Tabela Nr 9 Liczba osób korzystających w 2015 r. i w 2016 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie.....</i>	17
<i>Tabela Nr 10 Liczba osób korzystających w 2015 r. i w 2016 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie</i>	18
<i>Tabela Nr 11 Koszty przyznanej w 2015 r. i w 2016 r. pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, średni koszt jednej godziny oraz średnia roczna i miesięczna ilość przyznanych godzin jednej osobie.....</i>	18
<i>Tabela Nr 12 Liczba osób, liczba świadczeń oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2016 r.</i>	20
<i>Tabela Nr 13 Mieszkania chronione będące w zasobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2016 r.....</i>	20
<i>Tabela Nr 14 Pomoc przyznana w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z podziałem na formy pomocy w roku 2015 i 2016.....</i>	22
<i>Tabela Nr 15 Gorące posiłki dowożone klientom MOPR w Szczecinie do miejsca zamieszkania w 2016 r.</i>	23
<i>Tabela Nr 16 Domy pomocy społecznej, liczba miejsc, liczba osób przebywających, liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps w 2015 r. i w 2016 r.</i>	25
<i>Tabela Nr 17 Liczba mieszkańców Szczecina przebywających w domach pomocy społecznej poza Szczecinem oraz koszty ich utrzymania w 2015 r. i w 2016 r.....</i>	26
<i>Tabela Nr 18 Ośrodki wsparcia, liczba miejsc, liczba osób przebywających i liczba osób oczekujących na umieszczenie w 2015 r. i w 2016 r.</i>	28
<i>Tabela Nr 19 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2015 r. i w 2016 r.....</i>	30
<i>Tabela Nr 20 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.</i>	31
<i>Tabela Nr 21 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.</i>	31
<i>Tabela Nr 22 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2014 r. i w 2015 r.....</i>	32

Tabela Nr 23 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie przemocy w rodzinie w 2016 r....	33
Tabela Nr 24 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie stosowania przemocy poza rodziną w 2016 r.....	34
Tabela Nr 25 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z uzależnieniem w 2016 r.	34
Tabela Nr 26 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z problemami socjalnymi w 2016 r.....	35
Tabela Nr 27 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami rodzinnymi w 2016 r.	35
Tabela Nr 28 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z sytuacją zdrowotną i emocjonalną w 2016 r.	35
Tabela Nr 29 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami sytuacyjnymi w 2016 r.....	36
Tabela Nr 30 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych katastrofami i wypadkami w 2016 r.....	36
Tabela Nr 31 Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów w 2016 r.	36
Tabela Nr 32 Podjęte przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej działania na rzecz klientów w 2016 r.	37
Tabela Nr 33 Źródło pozyskania informacji o możliwości skorzystania z Hostelu w 2016 r..	38
Tabela Nr 34 Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2015 i 2016.	40
Tabela Nr 35 Wykaz schronisk dla bezdomnych funkcjonujących na terenie Gminy Miasto Szczecin, liczba miejsc i liczba osób korzystających, w 2015 r. i 2016 r.....	42
Tabela Nr 36 Osoby bezdomne objęte pomocą w 2016 r.	45
Tabela Nr 37 Szczegółowe zestawienie przeprowadzonych w 2016 r. kontroli	49
Tabela Nr 38 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym i drugim półroczu 2016 r.	56
Tabela Nr 39 Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci narastająco w 2015 r. i w 2016 r.	58
Tabela Nr 40 Liczba rodzin zastępczych i liczba przebywających w nich dzieci według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.	59
Tabela Nr 41 Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2015 r, i 2016 r.- dotyczy dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej	59
Tabela Nr 42 Odpływ dzieci z pieczy zastępczej w 2015 r. 2016 r.....	60
Tabela Nr 43 Rodzaje, liczba i kwota świadczeń przyznanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 r i 2016 r.....	61
Tabela Nr 44 Ilość wydanych decyzji (co jest tożsame z liczbą dzieci, na które przyznano świadczenie), kwota świadczeń w 2016 r.	63
Tabela Nr 45 Pomoc na usamodzielnienie udzielona w 2016 r.	64
Tabela Nr 46 Dofinansowanie w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z podziałem na rodzaje dofinansowania, liczbę osób i kwotę, w 2015 r. i w 2016 r.	72
Tabela Nr 47 Liczba osób przewiezionych w 2015 r. i w 2016 r. przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych.....	73
Tabela Nr 48 Dane dotyczące funkcjonowania SOKON w latach 2014, 2015, 2016	74
Tabela Nr 49 Rodzaje i ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego w latach 2015 i 2016	74
Tabela Nr 50 Realizacja programu „Aktywny Samorząd” za 2016 r.	75
Tabela Nr 51 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.	83
Tabela Nr 52 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2016 r.....	84

<i>Tabela Nr 53 Wykaz jednostek, liczba miejsc i zadania wykonywane przez osoby skierowane do pracy w ramach prac społecznie użytecznych w 2016 r.....</i>	87
<i>Tabela Nr 54 Powody opuszczenia kolonii przed zakończeniem turnusu w 2016 r.</i>	93
<i>Tabela Nr 55 Struktura Uczestników Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”</i>	111
<i>Tabela Nr 56 Budżet projektu „Aktywna integracja w Szczecinie” na lata 2016-2019.....</i>	112

6. WYKAZ RYSUNKÓW

<i>Rysunek Nr 1 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2016 r..</i>	30
<i>Rysunek Nr 2 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r.</i>	31
<i>Rysunek Nr 3 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r. ...</i>	32
<i>Rysunek Nr 4 Ulotka informująca gdzie można szukać pomocy dla osoby bezdomnej</i>	43
<i>Rysunek Nr 5 Ulotka informacyjna „SREBRNY TELEFON DLA SENIORA”</i>	46
<i>Rysunek Nr 6 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2016 r.....</i>	84